

Lagrådsremiss

En lag om public service

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 27 mars 2025

Parisa Liljestränd

Maria Fjellman Lundqvist
(Kulturdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att bestämmelser om public service ska samlas i en ny lag – lagen om public service. I lagen ska det finnas bestämmelser om public service-uppdraget, finansieringen av uppdraget, granskningen av program samt vissa regler om att utse styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag.

Regeringen föreslår även ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696). Ändringarna innebär att ett sändningstillstånd för ett public service-företag inte längre ska kunna förenas med andra villkor än sådana som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet. Regeringen föreslår också att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas.

Vidare föreslår regeringen att vidaresändningsplikten ska utökas till att omfatta tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik.

Dessutom föreslår regeringen lagändringar som är en följd av övriga lagförslag.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2026. De bestämmelser som krävs för att regeringen ska kunna fatta nödvändiga beslut inför kommande uppdragsperiod föreslås dock träda i kraft den 2 december 2025.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om public service	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden	12
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster	14
2.4	Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)	15
2.5	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	25
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service	28
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data	29
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten	30
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd	31
3	Ärendet och dess beredning	32
4	Utgångspunkter	33
4.1	Mål för mediepolitiken	33
4.2	Uttryck som används i lagrådsremissen	33
4.3	En mediemarknad i fortsatt förändring	34
4.3.1	Mediemarknadens digitalisering och globalisering	34
4.3.2	Att ta del av nyheter	36
4.4	Grundläggande principer för public service	36
4.4.1	Förtroendet för public service	37
4.4.2	Public service i oroliga tider	37
4.5	Reglering av public service	38
4.5.1	Regeringsformen	38
4.5.2	Yttrandefrihetsgrundlagen	38
4.5.3	Europakonventionen	40
4.5.4	EU-rätten	40
4.5.5	Radio- och tv-lagen	41
4.5.6	Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst	42
5	En ny lag om public service och ändringar i radio- och tv-lagen	43
5.1	En ny lag ger förutsättningar för en teknikneutral reglering av public service	43
5.2	Vad public service-uppdraget består i	48
5.2.1	Oberoende och självständighet	49

5.3	Hur uppdraget ges och längden på uppdraget.....	50
5.4	Yttrande över och godkännande av villkor.....	53
5.5	Villkor för uppdraget.....	53
5.5.1	Grundläggande krav på innehållet.....	53
5.5.2	Reklam och andra annonser, otillbörligt kommersiellt gynnande, produktplacering och sponsring.....	59
5.5.3	Förbud mot villkor om särskild betalning.....	60
5.5.4	Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.....	61
5.5.5	Hur verksamheten ska organiseras och bedrivas	63
5.5.6	Säkerhet och beredskap	65
5.5.7	VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten.....	66
5.6	Styrelseledamöter och verkställande direktör.....	67
5.6.1	Förfaranden och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör	67
5.6.2	Rättslig prövning av entledigande	69
5.6.3	Registrering enligt aktiebolagslagen av beslut om entledigande i förtid	72
5.7	Granskningen av program	73
5.7.1	Ökade möjligheter till granskning av innehåll.....	73
5.7.2	Sanktioner i fler fall.....	75
5.7.3	Föreläggande att följa bestämmelser	78
5.7.4	Andra beslut än vitesförelägganden ska inte få överklagas.....	79
5.8	Finansieringen av uppdraget.....	80
5.9	Vidaresändningsplikten utökas för ökad tillgänglighet.....	81
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	85
6.1	Lagen om public service.....	85
6.2	Övriga lagändringar.....	87
7	Konsekvenser	87
7.1	Konsekvenser av den föreslagna regleringen	87
7.2	Konsekvenser för enskilda	88
7.3	Konsekvenser för public service-företagen	89
7.4	Konsekvenser för övriga företag	89
7.5	Konsekvenser för staten	90
7.6	Bedömning av förslagen i förhållande till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	91
8	Författningskommentar.....	92
8.1	Förslaget till lag om public service.....	92
8.2	Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).....	109
8.3	Övriga förslag till lagändringar	117

Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)	119
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag	130
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:34).....	155
Bilaga 4	Sammanfattning av rapporten Redovisning av uppdrag om vidareständningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse	157
Bilaga 5	Rapportens lagförslag.....	159
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (rapporten)	160
Bilaga 7	Sammanfattning av departementspromemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28).....	161
Bilaga 8	Promemorians lagförslag i relevanta delar	162
Bilaga 9	Förteckning över remissinstanserna (Ds 2024:28)	163

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om public service,
2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
3. lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
4. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696),
5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),
6. lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service,
7. lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data,
8. lag om ändring i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten,
9. lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om public service

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

- 1 § Denna lag innehåller bestämmelser om
- public service-uppdraget (2 kap.),
  - styrelseledamöter och verkställande direktör (3 kap.),
  - granskningen av program (4 kap.), och
  - finansieringen av uppdraget (5 kap.).

Uttryck som används i lagen

- 2 § I denna lag avses med
1. *public service-företag*: företag som har i uppdrag att bedriva verksamhet enligt 2 kap. 1 §, och
  2. *program*: innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

- 3 § Bestämmelser om ljudradio och tv finns även i radio- och tv-lagen (2010:696).

2 kap. Public service-uppdraget

Vad uppdraget består i

- 1 § Public service-uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, enligt bestämmelserna i denna lag, regeringens beslut med stöd av denna lag och regeringens beslut med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696).

Hur uppdraget ska bedrivas

- 2 § Public service-uppdraget ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället, och verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet.

Hur uppdraget ges

3 § Riksdagen beslutar för en period om åtta år om innehållet i public service-uppdraget och om tilldelningen av avgiftsmedel. I enlighet med riksdagens beslut, beslutar regeringen public service-uppdraget. Regeringens beslut ska innehålla de villkor enligt 8 § som gälla.

4 § Innan regeringen fattar ett beslut enligt 3 § ska det public service-företag som beslutet avser ges tillfälle att yttra sig över villkoren i beslutet. Beslutet får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

Krav på programverksamheten

5 § Programverksamheten ska

1. som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, och
2. utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Förbud mot visst innehåll

6 § Program får inte

1. innehålla reklam,
2. innehålla produktplacering,
3. gynna kommersiella intressen på ett sådant sätt som avses i bestämmelserna om otillbörligt kommersiellt gynnande i 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696), eller
4. innehålla sådana meddelanden som avses i bestämmelserna om åsiktsannonser i 5 kap. 6 § och 14 kap. 3 § radio- och tv-lagen.

Förbud mot villkor om särskild betalning

7 § Program ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Villkor som regeringen får ställa upp

8 § Regeringens beslut enligt 3 § får innehålla villkor om

1. rättelse och genmäle,
2. hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft,
3. att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv,
4. ett mångsidigt programutbud,
5. andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser,
6. sponsring och förbud mot sponsring,
7. undantag från förbudet i 6 § 1 när det gäller reklam för egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag,
8. krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,
9. förhandsprövning av nya tjänster,
10. ramar för verksamhet och organisation,
11. användning av avgiftsmedel,

12. redovisning och revision,
13. beredskapsarbete och beredskapsplan för framtida kriser och höjd beredskap samt verksamhet och organisation vid höjd beredskap,
14. säkerhet vid produktion och distribution av program,
15. att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden som avses i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten, och
16. att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

3 kap. Styrelseledamöter och verkställande direktör

Bolagsordningens innehåll

1 § Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver det som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med artikel 5.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (uropeisk mediefrihetsförordning).

Föreskrifterna ska inte omfatta arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Prövning av ett beslut om entledigande i förtid

2 § Den som genom ett beslut av bolagsstämman eller styrelsen har entledigats från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut, får föra talan om att beslutet ska upphävas. Beslutet ska upphävas om det inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083.

Talan ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Registrering

3 § Ett beslut att entlediga någon från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut får registreras i aktiebolagsregistret trots att beslutet inte uppfyller förutsättningarna i 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083, om det enligt 2 § andra stycket inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet.

4 kap. Granskningen av program

Vad granskningen omfattar

1 § Granskningsnämnden för radio och tv granskar i efterhand om program som ett public service-företag har sänt till eller tillhandahållit

allmänheten står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som har beslutats med stöd av denna lag.

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program

2 § På begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv ska ett public service-företag till myndigheten eller nämnden lämna

1. de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen,
2. sådana inspelningar av program som avses i 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen (2010:696) och andra exemplar av ett program som behövs för granskningen, och
3. de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas enligt 5 §.

3 § Om en begäran enligt 2 § inte följs får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv förelägga public service-företaget att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Offentliggörande av beslut

4 § Om granskningsnämnden för radio och tv finner att ett public service-företag har brutit mot 2 kap. 5 § 2 eller mot villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–4, 15 eller 16, får nämnden förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Ett sådant beslut får inte innebära att offentliggörandet av beslutet ska göras i ett visst program.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Skyldighet att betala en särskild avgift

5 § Om ett public service-företag bryter mot 2 kap. 6 § eller ett villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 5–7, tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i 17 kap. 5–7 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Beslut som gäller omedelbart

6 § Beslut om förelägganden att lämna upplysningar och handlingar enligt 2 § 1 och 3 § och förelägganden om offentliggörande av beslut enligt 4 § gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Överklagande

7 § Ett beslut om föreläggande enligt 3 eller 4 § som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

5 kap. Finansieringen av uppdraget

Verksamhet som finansieras med public service-avgift

1 § En public service-avgift ska finansiera den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §. Avgiften får inte finansiera någon annan verksamhet.

Årlig tilldelning av avgiftsmedel

2 § I enlighet med ett beslut om tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 kap. 3 § tilldelar riksdagen årligen avgiftsmedel för den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Vem som ska betala public service-avgift

3 § Den som är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3–5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år är skyldig att betala public service-avgift.

Hur public service-avgiften beräknas

4 § Underlaget för public service-avgiften är den avgiftsskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Underlaget ska uppgå till högst 1,55 gånger det inkomstbasbelopp enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för beskattningsåret.

5 § Public service-avgiften är 1 procent av avgiftsunderlaget enligt 4 §.

När skyldigheten att betala public service-avgift upphör

6 § Public service-avgift ska betalas till och med det år den avgiftsskyldige avlider. Det som skulle ha gällt för den avlidne ska för dödsåret tillämpas för dödsboet.

Förfaranderegler

7 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av public service-avgiften finns i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Överföring och förvaltning av avgiftsmedel

8 § De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett ränkebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot).

9 § Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om överföring och förvaltning av avgiftsmedlen.

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025 i fråga om 1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 3, 4 och 8 §§, och i övrigt den 1 januari 2026.
2. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.
3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.
4. Punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.
5. Ett beslut av riksdagen enligt 2 § i den upphävda lagen ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §.
6. Bestämmelserna i 2 kap. 5 och 6 §§ och villkor som har ställts upp med stöd av 2 kap. 8 § tillämpas inte på program som har sänts eller tillhandahållits före den 1 januari 2026.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §²

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller beställ-tv* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställ-tv eller tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

En inspelning enligt första stycket första meningen ska bevaras i minst sex månader

1. från sändningen,

2. från det att informationen inte längre tillhandahålls, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen, eller

3. från uppspelningen, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 d yttrandefrihetsgrundlagen.

Den som här i landet för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller som upplåter satellitkapacitet ska

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

² Senaste lydelse 2020:873.

också ombesörja att varje program spelas in och bevaras. Detta gäller dock inte om någon annan ska göra detta enligt första stycket.

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte samtidig och oförändrad vidareändring av program genom trådnät.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av sådan beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer som tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.4 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)¹

dels att 4 kap. 18 och 19 §§, 11 kap. 6 och 7 §§ och 14 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 4 kap. 18 §, 11 kap. 6 § och 14 kap. 8 § ska utgå,

dels att 2 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 3 och 12 §§, 5 kap. 4 och 12 §§, 9 kap. 1 och 2 §§, 11 kap. 1, 3 och 4 §§, 15 kap. 11 §, 16 kap. 2 §, 17 kap. 10 §, 18 kap. 2 §, 19 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 5 kap. 4 § och 9 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a §, och närmast före 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

7 §

Bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradio-sändningar och beställradio finns även i lagen (0000:000) om public service.

2 kap.

1 §²

En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,
2. sänder kommersiell radio,
3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,
4. sänder ljudradio där regeringen *meddelar* tillstånd,
5. tillhandahåller beställ-tv, eller
6. tillhandahåller beställradio *som finansieras med public service-avgift enligt lagen*
4. sänder ljudradio där regeringen *ger* tillstånd,
6. tillhandahåller beställradio *och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.*

¹ Senaste lydelse av
4 kap. 18 § 2023:275
4 kap. 19 § 2023:275
11 kap. 6 § 2023:275
11 kap. 7 § 2023:275
14 kap. 8 § 2020:875

rubriken närmast före 4 kap. 18 § 2023:275
rubriken närmast före 11 kap. 6 § 2023:275
rubriken närmast före 14 kap. 8 § 2020:875.

² Senaste lydelse 2022:1669.

(2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter, däribland leverantörens e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare och om leverantörens ägarstruktur samt, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som har ett uppdrag enligt lagen om public service gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

2 §³

Anmälan för registrering till Mediemyndigheten ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,

2. tillhandahåller beställ-tv,

3. tillhandahåller beställradio och som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller

5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,

2. ställföreträdare för juridisk person,

3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och

4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningsskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

4 kap.

3 §⁴

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv om sändnings-

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv till den som

³ Senaste lydelse 2023:841.

⁴ Senaste lydelse 2023:841.

verksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

11 a §

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv enligt 3 § får förenas med de villkor som anges i 9 § 1–4, 6–9, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.

12 §⁵

Ett tillstånd som har beviljats av regeringen att sända tv och sökbar text-tv ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som har beviljats av Mediemyndigheten att sända tv eller sökbar text-tv ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av regeringen ska gälla i åtta år.

Även tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av Mediemyndigheten ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

5 kap.

Beriktigande

Rättelse

4 §⁶

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv ska, om programmet inte är reklam, beriktigas när det är befogat om

- programmet sänts på annat sätt än genom tråd, eller

- programmet sänts eller tillhandahållits av ett programföretag vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv *som sänts på annat sätt än genom tråd* ska, om programmet inte är reklam, rättas när det är befogat.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom

⁵ Senaste lydelse 2023:841.

⁶ Senaste lydelse 2023:275.

tråd bör, om programmet inte är reklam, *beriktigas* när det är befogat.

tråd bör, om programmet inte är reklam, *rättas* när det är befogat.

12 §⁷

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *bedrivs med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

9 kap.

Skyldighet att vidareända programtjänster

Skyldighet att vidareända programtjänster och vissa tillhörande tjänster

1 §⁸

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar och sökbar text-tv som

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot

⁷ Senaste lydelse 2023:841.

⁸ Senaste lydelse 2020:875.

sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidare-sändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

sådana tv-sändningar och sådan sökbar text-tv som

1. regeringen har beslutat om tillstånd för enligt 4 kap. 3 § och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning, eller

2. en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller bara om förutsättningarna för vidare-sändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt denna paragraf ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

2 §⁹

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

⁹ Senaste lydelse 2020:875.

11 kap.

1 §¹⁰

Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹¹

Ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med villkor som anges i 4 kap. 8, 10 och 11 §§.

Ett tillstånd får dessutom förenas med villkor om skyldighet att

1. sända till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal programtjänster i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för synskadade enligt 10 kap. 2 § och utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
5. bereda utrymme för sändningar med stöd av tillstånd av regeringen,
6. använda en viss sändningsteknik,
7. samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor för att främja tillgänglighet och konkurrens,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. iaktta bestämmelsen om beriktigande i 5 kap. 4 § första stycket,
10. följa bestämmelsen om rättelse i 5 kap. 4 § första stycket,
11. sända genmälen,
12. i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,
14. regionalt sända och producera program,
15. kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten,
16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte bara kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och

¹⁰ Senaste lydelse 2025:000.

¹¹ Senaste lydelse 2023:410.

17. utarbeta en beredningsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

3 a §

Ett tillstånd att sända ljudradio enligt 1 § första stycket får förenas med de villkor som anges i 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.

Lydelse enligt lagrådsremissen En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet   *Föreslagen lydelse*

4 §¹²

Ett tillstånd som beviljats av regeringen att sända ljudradio ska gälla i åtta år om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Ett tillstånd att sända ljudradio som ges av regeringen till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som beviljats av regeringen enligt 1 § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd som beviljats av Mediemyndigheten enligt 1 a § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av myndigheten.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

11 §¹³

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio från den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Lydelse enligt lagrådsremissen En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet   *Föreslagen lydelse*

¹² Senaste lydelse 2018:1895.

¹³ Senaste lydelse 2020:875.

16 kap.

2 §¹⁴

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio *som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller i beställ-tv* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 4 kap. 7 § och 11 kap. 1 a § andra stycket ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att

1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller
2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i *beställ-tv eller beställradio* står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

10 §¹⁵

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

Beslutet får innefatta ett föreläggande vid vite.

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

¹⁴ Senaste lydelse 2020:875.

¹⁵ Senaste lydelse 2023:275.

18 kap.

2 §¹⁶

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§, *eller*

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§,

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt,

3. *tillståndshavaren i den tillståndspliktiga verksamheten väsentligt brutit mot 2 kap. 5 eller 6 § lagen (0000:000) om public service, eller*

4. *ett villkor enligt 2 kap. 8 § 1–8, 15 eller 16 lagen om public service har åsidosatts på ett väsentligt sätt i den tillståndspliktiga verksamheten.*

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

19 kap.

1 §¹⁷

Mål om återkallelse av tillstånd *på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 och om överträdelse av 5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 §* ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol.

Mål om återkallelse av tillstånd ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol *när det är fråga om återkallelse på grund av överträdelse av*

1. *villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12 eller 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 denna lag,*

2. *villkor som meddelats med stöd av 2 kap. 8 § 1–3 lagen (0000:000) om public service,*

¹⁶ Senaste lydelse 2022:460.

¹⁷ Senaste lydelse 2023:841.

3. bestämmelser i 5 kap. 1, 2 eller 4 § eller 14 kap. 1 § denna lag, eller 4. bestämmelser i 2 kap. 5 eller 6 § lagen om public service.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Mediemyndigheten.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den som meddelat tillståndet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025 i fråga om 1 kap. 7 §, 4 kap. 3 §, 4 kap. 11 a och 12 §§, 11 kap. 1, 3, 3 a och 4 §§, och i övrigt den 1 januari 2026.

2. För sändningar och tillhandahållanden av program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i den äldre lydelsen.

2.5 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 29 kap. 1 §, 46 kap. 3 § och 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Lagen gäller också för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),
  2. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
  3. lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
  4. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
  5. socialavgiftslagen (2000:980),
  6. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift, och
  7. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*
7. *lagen (0000:000) om public service.*

12 kap.

3 §²

De allmänna skattetabellerna ska grundas på att

1. inkomsten är oförändrad under kalenderåret,
2. mottagaren bara kommer att beskattas för den inkomst som anges i tabellen,
3. mottagaren inte ska betala någon annan skatt eller avgift än
  - a) kommunal inkomstskatt,
  - b) statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster,
  - c) begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
  - d) avgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
  - e) avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och
  - f) *public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,*
  - f) *public service-avgift enligt lagen (0000:000) om public service,*
4. mottagaren inte kommer att medges något annat avdrag än grundavdrag vid beskattningen, och
5. mottagaren kommer att medges skattereduktion för
  - a) allmän pensionsavgift och arbetsinkomst enligt 67 kap. 4–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),
  - b) sjukersättning och aktivitetsersättning enligt 67 kap. 9 a § inkomstskattelagen, eller
  - c) förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.

¹ Senaste lydelse 2018:1896.

² Senaste lydelse 2020:1167.

Tabellerna ska också ange skatteavdraget för

1. den som är född 1938 eller senare och inte är skyldig att betala allmän pensionsavgift enligt 67 kap. 4 § inkomstskattelagen, och

2. den som inte har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen.

Bestämmelserna i första stycket ska också tillämpas för den som är född 1937 eller tidigare och har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ eller för förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.

29 kap.

1 §³

Inkomstdeklaration ska lämnas till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt

a) inkomstskattelagen (1999:1229),

b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,

c) 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

d) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i de fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,

e) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

f) lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,

g) 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

h) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,

i) *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och i) *5 kap. lagen (0000:000) om public service*, och

j) lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut,

2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),

3. bestämmande av skattereduktion, samt

4. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken.

46 kap.

3 §⁴

Betalningssäkring får inte användas för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),

2. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och

3. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*. 3. *lagen (0000:000) om public service*.

56 kap.

6 §⁵

I beslut om slutlig skatt ska Skatteverket även bestämma storleken på följande skatter och avgifter:

³ Senaste lydelse 2022:1760.

⁴ Senaste lydelse 2018:1896.

⁵ Senaste lydelse 2018:1896.

1. skatt och avgift på de underlag som avses i 3 §,
  2. skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
  3. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
  4. avgift enligt 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
  5. avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
  6. egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980), och
  7. public service-avgift enligt *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*
  7. public service-avgift enligt *lagen (0000:000) om public service.*
-

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för public service-avgift som avser tid före ikraftträdandet.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Denna lag är inte tillämplig på digital service som tillhandahålls av

1. ett företag som bedriver *radio- och tv-verksamhet som finansieras enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, eller

2. en icke-statlig organisation vars service inte

a) är väsentlig för allmänheten, eller

b) är avsedd för personer med funktionsnedsättning eller specifikt tillgodoser deras behov.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgänglighetsförhållanden av data

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgänglighetsförhållanden av data ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

Lagen ska inte tillämpas av

1. andra kulturinstitutioner än bibliotek, museer och arkiv,
  2. huvudmän enligt skollagen (2010:800), eller
  3. *radio- eller tv-företag vars sändningsverksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*
3. *företag som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696).

8 §
Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696) och lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2023:664) om mediestöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Mediestöd får lämnas till juridiska personer som ger ut allmänna nyhetsmedier.

Mediestöd får lämnas även till juridiska personer som ger ut andra nyhetsmedier än allmänna nyhetsmedier om det till följd av händelser som leder till väsentligt förändrade förutsättningar för att bedriva medieverksamhet finns ett angeläget behov av stöd. Det som sägs i 6–8 §§ i denna lag ska gälla även för sådana nyhetsmedier. Ett sådant stöd får lämnas under en tidsperiod om högst fem år.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller en juridisk person som bedriver verksamhet som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller till ett public service-företag enligt lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 23 februari 2023 att ge en parlamentarisk kommitté i uppdrag att föreslå hur public service-uppdraget ska regleras från och med 2026 och föreslå vad som ska ingå i uppdraget under perioden 2026–2033.

Kommittén, som antog namnet 2023 års parlamentariska public service-kommitté, överlämnade i maj 2024 betänkandet *Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider* (SOU 2024:34). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2024/00602).

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 att ge Mediemyndigheten (tidigare Myndigheten för press, radio och tv) i uppdrag att bland annat se över radio- och tv-lagens (2010:696) bestämmelser om vidareändningsplikt. Myndigheten överlämnade i juni 2023 rapporten *Redovisning av uppdrag om vidareändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse*. En sammanfattning av rapporten i den del som avser vidareändningsplikt finns i *bilaga 4*. Rapportens lagförslag finns i *bilaga 5*. Rapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissvaren finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2023/00810).

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (uropeisk mediefrihetsförordning) ska i huvudsak börja tillämpas från och med den 8 augusti 2025. Med anledning av detta har departementspromemorian *Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning* (Ds 2024:28) tagits fram inom Regeringskansliet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 7*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 8*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 9*. Remissvaren finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2024/01101).

I denna lagrådsremiss behandlas betänkandets förslag om en ändamålsenlig reglering av public service och Mediemyndighetens förslag om vidareändningsplikt. I lagrådsremissen behandlas även departementspromemorians förslag om kompletterande bestämmelser till den europeiska mediefrihetsförordningen i fråga om förfarande och kriterier vid utnämning samt entledigande i förtid av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag.

4 Utgångspunkter

4.1 Mål för mediepolitiken

De av riksdagen beslutade målen för mediepolitiken är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96). Mediepolitiken syftar till att skapa goda förutsättningar för en mångfald av självständiga medieaktörer som bidrar till att stärka en fri åsiktsbildning, ett fritt utbyte av idéer liksom en aktiv granskning av samhällets makthavare.

I Sverige råder sedan länge en bred politisk enighet om att en väl fungerande mediemarknad bygger på en kombination av ansvarstagande kommersiella medier och ett starkt och oberoende public service med högt förtroende hos allmänheten.

4.2 Uttryck som används i lagrådsremissen

I denna lagrådsremiss används huvudsakligen uttrycket public service i stället för radio och tv i allmänhetens tjänst. Samma innebörd läggs dock i de båda uttrycken och de används synonymt.

I lagrådsremissen används vidare förkortningarna SR, SVT och UR i stället för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Som samlingsterm för företagen används uttrycket public service-företagen.

Uttrycken ljudradio eller radio och television eller tv har över tid utvecklats från att förknippas med linjära sändningar av program till att omfatta program som består av ljud eller rörlig bild, som en tittare eller lyssnare kan ta del av på en mängd olika sätt. Uttrycken radio och tv omfattar därmed både linjära sändningar av program och program där tittaren eller lyssnaren själv avgör när eller hur han eller hon vill ta del av programmen. I lagrådsremissen används radio och tv synonymt med program som består av ljud eller rörlig bild.

Förslagen innebär att en stor del av public service-uppdraget kommer att vara teknikneutralt och inte längre regleras i tillstånd. Det gäller framför allt innehållsvillkor. Användningen av uttrycket tillståndperiod kan därför bli missvisande om det inte specifikt är en hänvisning till de tillstånd som krävs för att sända i marknätet. I denna lagrådsremiss används i stället uttrycken uppdragsperiod eller perioden 2026–2033.

4.3 En mediemarknad i fortsatt förändring

4.3.1 Mediemarknadens digitalisering och globalisering

Det digitaliserade och globaliserade medielandskapet har medfört en förändring av mediemarknaden och användarnas medievanor. Utbudet av program i radio och tv distribueras via fler plattformar och skiljelinjerna mellan olika typer av medier suddas ut.

Rörlig bild, ljudmedier, textmedier och sociala medier tar upp en allt större del av människors tid. Den samlade dagliga användningstiden för olika medier var enligt Nordicom något under sju timmar under 2023 (Mediebarometern 2023). Skillnaderna mellan olika generationers medievanor, den digitala klyftan, finns enligt Mediemyndigheten kvar men den minskar eftersom även äldre blir mer digitala (Mediekonsumtion – Medieutveckling 2024). Enligt Internetstiftelsen använde 95 procent av svenskarna internet under 2024. Det digitala hjälpbehovet ökar dock med åldern (Svenskarna och internet 2024).

Marknaden för rörlig bild

Det traditionella linjära tv-tittandet minskar och tittandet på strömmad tv fortsätter öka. Allt fler konsumerar rörlig bild via sin dator, mobila enhet eller på sin smarta tv. Enligt Nordicom tittade 95 procent av befolkningen på någon form av rörlig bild en genomsnittlig dag under 2023. Det är i dag något fler som tittar på strömmad tv än som tittar på traditionell tablålagd tv en vanlig dag. Valet av distributionsform är framför allt kopplat till ålder. Det finns en fortsatt efterfrågan från hushållen att kunna titta på traditionell linjär tv, framför allt hos den äldsta generationen (Mediebarometern 2023).

SVT sänder för närvarande SVT1, SVT2, SVT Barn/SVT24 och Kunskapskanalen i marknätet. Sändningarna når 99,8 procent av alla hushåll i Sverige. Förutom SVT finns för närvarande ytterligare en fri-tv-kanal, TV4, som sänds i marknätet. SVT1 var enligt Nordicom den tablålagda tv-kanal som hade landets största andel dagliga tittare, följt av TV4, SVT2 och Kanal 5 (Mediebarometern 2023).

Ägarkoncentrationen på den kommersiella tv-marknaden är hög i Sverige. En mycket stor andel av de kommersiella kanaler som sände i marknätet under 2024 är kopplade till tre aktörer: Telia Company, Viaplay Group och Warner Bros Discovery. Bolag som under lång tid varit etablerade på den svenska tv-marknaden har fått växande konkurrens från aktörer inom segmentet för strömmad tv (Medieekonomi – Medieutveckling 2024).

Netflix var enligt Nordicom den mest använda strömningstjänsten under 2023. Den största svenska strömningstjänsten var SVT Play, följt av TV4 Play och Viaplay. Jämfört med 2022 ökade den dagliga räckvidden för strömmad tv med fyra procentenheter under 2023 och 65 procent av befolkningen tittade på strömmad tv en vanlig dag (Mediebarometern 2023).

Det finns skilda affärsmodeller på den kommersiella marknaden för rörlig bild. Tjänsterna kan vara helt reklamfinansierade, de kan finansieras genom en kombination av reklam- och abonnemangsavgifter eller finan-

sieras enbart genom abonnemangsavgifter. Flera av tv-koncernerna upplever vikande intäkter från traditionell tv samtidigt som intäkterna från strömningstjänster blir mer centrala för affärsmodellerna. Under de senaste tre åren har reklaminvesteringarna i traditionell tablå-tv visat en brant nedåtgående trend (Medieekonomi – Medieutveckling 2024). Betal-tv-operatören Boxer slutade att distribuera betal-tv-kanaler i marknätet den 31 december 2024.

Marknaden för ljud

Sändningar i marknät

Radiosändningar förmedlas främst genom det traditionella analoga FM-nätet eller digitalt med så kallad DAB-teknik. Enligt Nordicom lyssnade 77 procent av befolkningen på radio i någon form under en vanlig dag 2023. Flest lyssnade på bilradio. Radiolyssnandet via traditionell radio avtar dock långsamt (Medieekonomi – Medieutveckling 2024).

FM-radion är den viktigaste distributionsformen både för SR och analog kommersiell radio. SR sänder fyra nationella kanaler i FM-nätet varav P4 är indelat i 25 lokala kanaler. Sedan 2018 har Bauer Media Audio Filial (Bauer Media), NRJ Sweden AB och Kilohertz AB (Viaplay Group) var sitt tillstånd att sända analog kommersiell radio nationellt. Det finns även 35 regionala eller lokala tillstånd för analog kommersiell radio.

SR har även tillstånd att sända digital radio och sänder för närvarande sju kanaler som når cirka 42 procent av befolkningen. Mediemyndigheten har meddelat 31 nationella eller lokala tillstånd att sända digital kommersiell radio. Tillståndsperioderna för analog och digital kommersiell radio är synkroniserade och löper ut vid samma tidpunkt: den 31 juli 2026. Tillstånden att sända digital kommersiell radio är förenade med krav på utbyggnad av sändningarna så att de ska kunna tas emot av 65 procent av befolkningen senast den 31 juli 2025.

Även på den kommersiella radiomarknaden har ägarkoncentrationen ökat över tid. De två dominerande företagen är Bauer Media och Viaplay Group. För traditionella radiosändningar är de kommersiella radioföretagen helt beroende av annonsintäkter.

Sättet att lyssna på ljudradio håller på att förändras

Den förändring av marknaden och medievanor som ägt rum för rörlig bild sker nu även för lyssnande på ljud. Den analoga FM-radion är fortfarande den viktigaste plattformen för den traditionella kommersiella radion och för SR. Under senare år har dock en marknad för poddradio eller poddar, dvs. förinspelade ljudprogram som finns tillgängliga på begäran, vuxit fram. Den övergripande trenden är att räckvidden för linjär radio minskar, dvs. andelen som antingen lyssnar via traditionell radioapparat eller på linjär radio via internet. Förskjutningen mot digitalt lyssnande sker främst via poddar (Mediekonsumtion – Medieutveckling 2024).

SR:s innehåll finns tillgängligt både via den egna plattformen SR Play och via externa plattformar. Både Viaplay Group och Bauer Media Group samt flera av de traditionella medieföretagen satsar aktivt på poddmarknaden med distribution på olika plattformar. Reklaminvesteringarna ökar för poddar, även om det är från en låg nivå. För poddar är det, förutom

reklamintäkter, även möjligt med intäkter från prenumerationer på olika tjänster och det finns en betalningsvilja för den typen av redaktionellt material (Medieekonomi – Medieutveckling 2024).

4.3.2 Att ta del av nyheter

Mediemarknaden har blivit alltmer segmenterad och konkurrensen om användarnas tid ökar. Gränsen mellan digitala och traditionella medier håller på att suddas ut då traditionella medier som tv, radio och tidningar ofta också kan konsumeras på nätet. Nyhetsappar, webbplatser och nyhetssidor på sociala medier gör att skillnaden mellan de olika kanalerna blir allt mindre tydlig.

SVT var den mest använda nyhetskällan en vanlig dag under 2023, följt av SR (Mediebarometern 2023). Nästan alla svenskar, 94 procent, tar del av samhällsnyheter. Tv är enligt Internetstiftelsen den mest använda kanalen för samhällsnyheter. På andra plats hamnar nyhetsappar och webbplatser för samhällsnyheter. Unga tar dock främst del av nyheter på sociala medier (Svenskarna och internet 2023). Drygt hälften av svenskarna följer rikstäckande nyhetsmedier på sociala medier. Nästan lika många tar del av samhällsnyheter på sociala medier som de annars inte hade tagit del av. SVT Nyheter är den nyhetskanal som flest, tre av tio svenskar, följer på sociala medier (Svenskarna och internet 2024).

Drygt sex av tio svenskar använder endast kostnadsfria nyhetsmedier för samhällsnyheter. En tredjedel av svenskarna tog under 2024 del av nyhetsmedier för samhällsnyheter på nätet som antingen de själva eller någon annan betalar för. Sex procent av svenskarna tar inte del av samhällsnyheter (Svenskarna och internet 2024).

4.4 Grundläggande principer för public service

Public service-verksamheten, som startade 1925, bedrivs i dag av programföretagen SR, SVT och UR. Public service-företagen ägs av en stiftelse – Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Förvaltningsstiftelsen äger och förvaltar samtliga aktier i public service-företagen.

Flera av de grundläggande principerna för public service har i stort sett varit oförändrade under de hundra år som verksamheten bedrivits. Redan i det första avtalet mellan staten och Radiotjänst från år 1924 fanns krav på att programmen skulle vara av växlande art, skänka god förströelse, vara ägnade att vidmakthålla allmänhetens intresse för rundradio, hållas på en hög ideell, kulturell och konstnärlig nivå samt vara präglade av vederhäftighet, saklighet och opartiskhet. Vidare skulle verksamheten bedrivas så att folkupplysningen och folkbildningsarbetet befrämjas. Avtalet innehöll även förbud mot reklam samt krav på att enskildas rätt inte fick kränkas och att myndighetsmeddelanden skulle sändas utan särskild ersättning. Motsvarande krav återspeglas på olika sätt i den reglering som i dag gäller för public service-företagen. Principen att public service-företagen självständigt utformar programverksamheten utifrån

allmänna riktlinjer som beslutas av riksdagen och regeringen har legat fast sedan verksamheten började bedrivas (SOU 2005:1 s. 51).

Public service-företagens verksamheter regleras i dag främst genom sändningstillstånd och medelsvillkor som beslutas av regeringen med stöd av riksdagsbeslut.

Möjligheten att ställa upp villkor för innehållet i sändningar av public service var fram till 2023 kopplad till sändningstillstånd som gällde för marknätet. Regeringen har vid flera tillfällen bedömt att den verksamhet som public service-företagen bedriver på internet bör omfattas av samma innehållsvillkor som deras radio- och tv-sändningar i marknätet. Genom ändringar i yttrandefrihetsgrundlagen som trädde i kraft 2023 är det nu möjligt att i lag ställa upp villkor för att sända program för verksamhet som bedrivs med ett uppdrag att sända ljudradio eller tv i allmänhetens tjänst, under förutsättning att uppdraget finansieras med allmänna medel.

Villkor och krav för public service-uppdraget ställs alltså upp i sändningstillstånd, medelsvillkor och i särskilda beslut om villkor för sändningar och tillhandahållanden av radio och tv genom tråd. I radio- och tv-lagen (2010:696) ställs generella krav upp, som också ansetts utgöra viktiga delar av public service-uppdraget. Det gäller exempelvis den så kallade demokratibestämmelsen (5 kap. 1 § och 14 kap. 1 §), förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande (5 kap. 5 § och 14 kap. 2 §) och, när det gäller tv, krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (5 kap. 12 §).

4.4.1 Förtroendet för public service

Att public service-innehållet svarar mot krav på exempelvis saklighet och opartiskhet och att dessa krav kan följas upp och granskas är centralt för allmänhetens förtroende för public service (prop. 2022/23:83 s. 11). Att public service-företagen har ett högt förtroende hos allmänheten är avgörande för att de ska kunna uppfylla sina uppdrag i allmänhetens tjänst (prop. 2018/19:136 s. 15).

Enligt SOM-institutet vid Göteborgs universitet är förtroendet för svenska mediers innehåll generellt sett stort, i synnerhet för public service. Andelen som 2023 angav att de hade mycket stort eller ganska stort förtroende för SVT:s innehåll var 75 procent. För SR var andelen 73 procent. För UR var andelen med mycket stort eller ganska stort förtroende 54 procent 2022. I 2022 års SOM-undersökning placerades SVT och SR även högst när allmänheten bedömde olika mediers värde för samhället. Drygt 80 procent ansåg att SVT och SR hade ett mycket eller ganska stort samhällsvärde. Förtroendenivåerna har över tid varit mycket stabila.

4.4.2 Public service i oroliga tider

Det säkerhetspolitiska läget i Sverige är beroende av utvecklingen i omvärlden. I propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34) uttalar regeringen att säkerhetsläget såväl i Sveriges närområde som globalt präglas av instabilitet och oförutsägbarhet och att allvaret i det allmänna säkerhetspolitiska läget har skärpts ytterligare. Ett väpnat

angrepp mot Sverige eller våra allierade kan inte uteslutas. Medier har en viktig funktion för samhällets förmåga att hantera kriser och höjd beredskap. Public service-företagen har en särställning genom sina breda uppdrag i allmänhetens tjänst, sin stabila finansiering, de höga kraven på tillgänglighet och det höga förtroende allmänheten hyser för företagens verksamhet.

I orostider ökar behovet av saklig och opartisk nyhetsförmedling. Även om allt fler använder sociala medier i sin vardag, vänder sig de flesta fortfarande till traditionella medier som exempelvis public service för att få snabb och tillförlitlig information om en kris inträffar.

4.5 Reglering av public service

Den verksamhet som public service, och andra massmedieföretag, bedriver omfattas av flera samverkande regelverk.

4.5.1 Regeringsformen

Var och en är enligt regeringsformen (RF) gentemot det allmänna tillförsäkrad vissa opinionsfriheter, exempelvis yttrandefrihet och informationsfrihet (2 kap. 1 § RF). Dessa friheter är inte absoluta utan får begränsas under de förutsättningar som anges i regeringsformen. Sådana begränsningar får endast göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. En begränsning får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Begränsningen får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning (2 kap. 21 § RF). Yttrandefriheten får begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskildas anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott. Vidare får friheten att yttra sig i näringsverksamhet begränsas. I övrigt får begränsningar av yttrandefriheten och informationsfriheten göras endast om särskilt viktiga skäl föranleder det. Vid bedömningen av vilka sådana begränsningar som får göras ska särskilt beaktas vikten av vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter (2 kap. 23 § första och andra styckena RF).

4.5.2 Yttrandefrihetsgrundlagen

Grundlagsskyddet för yttranden i bland annat ljudradio och tv finns i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), som är den grundlag som främst reglerar public service-företagens verksamhet. Grundlagens bestämmelser gäller både för traditionella radio- och tv-sändningar och för så kallade webbsändningar. Förutom webbsändningar kan även andra publiceringar på internet omfattas av grundlagen genom den så kallade databasregeln (1 kap. 4 § YGL). Bestämmelsen gör att till exempel beställ-tv eller

beställradio på internet kan omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen om vissa förutsättningar är uppfyllda.

I första hand omfattar databasregeln verksamhet som bedrivs av traditionella massmedieföretag, exempelvis public service-företagen, som får ett automatiskt grundlagsskydd. Andra aktörer än traditionella massmedieföretag kan ansöka om och få ett så kallat utgivningsbevis, för exempelvis en webbplats på internet, och därigenom omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen (1 kap. 5 § YGL).

Yttrandefrihetsgrundlagen vilar på ett antal grundläggande principer. Dessa är principerna om censurförbud, etableringsfrihet, ensamansvar, meddelarskydd, en särskild brottskatalog och en särskild rättegångsordning. I fråga om granskning av program anges i yttrandefrihetsgrundlagen att det får meddelas föreskrifter i lag om att en nämnd vars sammansättning är bestämd i lag och vars ordförande ska vara eller ha varit ordinarie domare ska granska om program som någon har sänt står i överensstämmelse med de föreskrifter eller andra villkor som gäller för sändningarna. En sådan nämnd får endast uttala sin mening och förelägga den sändande att följa föreskrifterna eller villkoren. I lagen får det föreskrivas att ett föreläggande av nämnden får förenas med vite (7 kap. 5 § YGL). Närmare bestämmelser om nämnden, granskningsnämnden för radio och tv, finns i radio- och tv-lagen. I yttrandefrihetsgrundlagen finns även en bestämmelse om skydd för den redaktionella självständigheten som innebär att den som sänder program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen (3 kap. 6 § YGL). Regleringen är i första hand tänkt som ett skydd i förhållande till det allmänna, dvs. staten. Men bestämmelsen är även tänkt att värna oberoendet gentemot andra, till exempel annonsörer (prop. 1990/91:64 s. 117).

Sändningar genom tråd och på annat sätt

Yttrandefrihetsgrundlagen skiljer mellan rätten att sända program genom tråd och rätten att sända på annat sätt än genom tråd. För sändningar av program genom tråd råder etableringsfrihet (3 kap. 1 § YGL). Exempel på tv som sänds genom tråd är kabel-tv och ip-tv. Radio och tv som lyssnare och tittare tar del av via internet, exempelvis på playtjänster och i appar, sänds eller tillhandahålls ofta genom tråd.

Etableringsfriheten för trådsändningar är inte helt obegränsad. Det är exempelvis möjligt att i lag meddela föreskrifter om så kallad vidare-sändningsplikt av program från public service (3 kap. 2 § 1 YGL). Det är också möjligt att i lag ställa krav på den som sänder eller tillhandahåller tv genom tråd att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (3 kap. 2 § 4 YGL).

Sedan den 1 januari 2023 är det enligt 3 kap. 2 § 7 yttrandefrihetsgrundlagen även möjligt att ställa upp villkor för public service-företagens programverksamhet genom tråd (prop. 2021/22:59, bet. 2021/22:KU14, rskr. 2021/22:283, bet. 2022/23:KU6, rskr. 2022/23:10). Det innebär att villkor som tidigare bara kunde ställas upp i tillstånd för public service-företagens sändningar i marknätet även kan ställas upp för programverksamheten (ljud, bild och text) på företagens webbplatser och i deras appar. Däremot kan inte krav på tillstånd ställas upp.

Rätten att sända program på annat sätt än genom tråd får regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända (3 kap. 3 § YGL). Med sådana sändningar avses radio- och tv-sändningar i etern, som marksändningar och satellitsändningar. Bestämmelser om tillstånd att sända och villkor finns i radio- och tv-lagen.

När villkor för programverksamheten får ställas upp i vanlig lag enligt yttrandefrihetsgrundlagen gäller vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ regeringsformen (3 kap. 5 § YGL). I de fall ett program från public service-företagen inte omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen gäller regeringsformens bestämmelser. Det skulle då exempelvis kunna gälla innehåll från företagen på sociala medier (jfr SOU 2016:58 s. 335–338).

4.5.3 Europakonventionen

En lag eller annan föreskrift får inte meddelas i strid med Sveriges åtaganden enligt den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (2 kap. 19 § regeringsformen). Enligt konventionen innefattar rätten till yttrandefrihet åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser. Yttrandefriheten får begränsas genom lag och då för att tillfredsställa särskilt angivna ändamål. Inskränkningen ska också vara nödvändig i ett demokratiskt samhälle för att tillgodose något av dessa ändamål (artikel 10).

4.5.4 EU-rätten

EU:s statsstödsregler

Finansieringen av public service är som regel ett statligt stöd i EU-rättslig mening. Det innebär att medlemsstaterna ska följa EU:s regler om statsstöd. Medlemsstaterna ges enligt det så kallade Amsterdamprotokollet (Protokoll om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna [EGT C 340, 10.11.1997 s. 109]) ett relativt stort utrymme att själva definiera vad som ska ingå i public service-uppdraget och bestämma hur verksamheten ska organiseras och finansieras – i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset. Hur statsstödsreglerna ska tillämpas på public service framgår av två så kallade tolkningsmeddelanden från Europeiska kommissionen, ett från 2001 och ett från 2009 (EGT C 320, 15.11.2001 s. 5 och EUT C 257, 27.10.2009 s. 1).

Europeiska mediefrihetsförordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning) fastställer gemensamma regler för en väl fungerande inre marknad för medietjänster. I förordningen ställs bland

annat krav på medlemsstaterna att respektera medietjänsters redaktionella oberoende, säkerställa skydd av journalisters källor och införa skydds-mekanismer för oberoendet hos public service.

AV-direktivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster), ändrat genom direktiv (EU) 2018/1808, det så kallade AV-direktivet, reglerar audiovisuella medietjänster, dvs. tv-sändningar och beställ-tv, och videodelningsplattformar. Direktivet innehåller grundläggande bestämmelser om bland annat skydd av barn, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, främjande av europeiska produktioner samt produktplacering, sponsring och reklam. AV-direktivet är ett minimidirektiv. En medlemsstat får alltså föreskriva mer långtgående regler på de områden som samordnas genom direktivet. Det krävs dock att dessa regler överensstämmer med unionsrätten i övrigt. AV-direktivet är i Sverige framför allt genomfört genom radio- och tv-lagen.

4.5.5 Radio- och tv-lagen

Radio- och tv-lagen innehåller bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, videodelningsplattformar, ljudradiosändningar och beställradio (1 kap. 1 §). För tv innehåller lagen krav på tillstånd och villkor för tv-sändningar och sökbar text-tv i marknätet (4 kap.). Lagen innehåller också bestämmelser om innehållet i tv, bland annat när det gäller skydd av barn, otillbörligt kommersiellt gynnande, program med europeiskt ursprung och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (5 kap.) samt bestämmelser om reklam och andra annonser, produktplacering och sponsring (6–8 kap.). Även för ljudradio innehåller lagen krav på tillstånd och villkor för sändningar i marknätet (10–13 kap.) och bestämmelser om innehållet i ljudradio, bland annat när det gäller reklam eller andra annonser samt för sponsring (14–15 kap.). Lagen innehåller även gemensamma bestämmelser om granskning, tillsyn och sanktioner (16–20 kap.).

Sändningstillstånd och villkor för verksamheten

För sändningar i marknätet krävs tillstånd. Det är regeringen som ger tillstånd till public service-företagen att sända tv, sökbar text-tv och ljudradio i marknätet (4 kap. 3 § och 11 kap. 1 §). Ett tillstånd som har beviljats av regeringen gäller i åtta år (4 kap. 12 § och 11 kap. 4 §).

Ett sändningstillstånd får förenas med de villkor som räknas upp i lagen (4 kap. 8–11 §§ och 11 kap. 3 §). Listan över de villkor som får ställas är uttömmande. Många av villkoren som får ställas upp är programrelaterade och gäller innehållet i programmen som sänds. Det gäller exempelvis möjligheten att ställa upp villkor om att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet ska råda i ljudradio eller tv (4 kap. 8 § och 11 kap.

3 § första stycket). Ett tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit (4 kap. 14 § och 11 kap. 5 § andra stycket).

Det är även möjligt att ställa upp villkor om skyldighet att i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv (4 kap. 9 § 12). Ett sådant villkor har tidigare också ställts upp i tillstånden för public service. Sedan 2020 hanteras dock frågor om respekt för den enskildes privatliv genom självreglering av Allmänhetens Medicombudsman (Mediombudsmannen) och Mediernas Etiknämnd. Regeringen beslutade därför den 10 december 2020 att villkoret skulle upphöra att gälla från och med den 1 januari 2021.

Ett sändningstillstånd får även förenas med villkor som inte är programrelaterade. De flesta av dessa villkor är direkt kopplade till sändningarna i marknätet, exempelvis villkor om en skyldighet att sända till hela eller till en viss del av landet, sända under en viss minsta tid och använda en viss sändningsteknik. Det finns även villkor som inte är programrelaterade och som inte heller är direkt kopplade till sändningarna i marknätet. Det gäller exempelvis villkor om en skyldighet att utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer (4 kap. 9 § 17 och 11 kap. 3 § andra stycket 17).

Regeringen får sedan juli 2023 ställa upp vissa grundläggande villkor som gäller för innehållet i public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd, där tillstånd inte krävs. Villkoren får avse opartiskhet och saklighet, genmälen, beriktiganden samt reklam eller andra annonser, sponsring och produktplacering (4 kap. 18 § och 11 kap. 6 §).

Granskning i efterhand av program

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller i beställ-tv står i överensstämmelse med radio- och tv-lagen och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna (16 kap. 2 § radio- och tv-lagen).

Granskningsnämndens uppgift att granska program i efterhand gäller alltså programrelaterade villkor som ställs upp i tillstånd och i de särskilda beslut som regeringen får fatta för sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd. Anges ett programrelaterat krav direkt i radio- och tv-lagen kan nämnden pröva om innehållet i programmet överensstämmer med lagens krav.

4.5.6 Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst

Finansieringen av public service regleras i lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). En public service-avgift ska enligt lagen finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den. Avgiften får inte finansiera

någon annan verksamhet (1 § finansieringslagen). I förarbetena till lagen framhålls att den kanske viktigaste faktorn för att garantera oberoendet är att finansieringssystemet är ett slutet system, avskilt från statens övriga budget, där de avgiftsmedel som kommer in enbart används för public service (prop. 2017/18:261 s. 43).

Riksdagen beslutar hur mycket avgiftsmedel som public service-företagen ska få. Ett beslut av riksdagen om tilldelning av medel ska avse hela den period som sändningstillståndet gäller. Även medelsvillkoren ska avse denna period (2 § första stycket finansieringslagen). Riksdagen fattar, i enlighet med beslutet om tilldelning för en hel tillståndsperiod, varje år beslut om att tilldela public service-företagen medel (2 § andra stycket). Ett sådant beslut fattas av riksdagen efter förslag i budgetpropositionen.

5 En ny lag om public service och ändringar i radio- och tv-lagen

5.1 En ny lag ger förutsättningar för en teknikneutral reglering av public service

Regeringens förslag: Bestämmelser om public service ska samlas i en ny lag – lagen om public service. I lagen ska det finnas bestämmelser om public service-uppdraget, styrelseledamöter och verkställande direktör, granskningen av program och finansieringen av uppdraget. De villkor som kan ställas upp i ett sändningstillstånd till ett public service-företag enligt radio- och tv-lagen ska begränsas till vad som är specifikt relaterat till sändningarna i marknätet. Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas.

Med program ska i den nya lagen avses innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

I den nya lagen ska det lämnas en upplysning om att bestämmelser om ljudradio och tv även finns i radio- och tv-lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Kommittén föreslår dock att uttrycket publicering ska användas i den nya lagen och att det ska anges att om den nya lagen innehåller någon bestämmelse som avviker från radio- och tv-lagen (2010:696) så ska bestämmelsen i den nya lagen tillämpas. Kommitténs lagförslag har även en annan disposition och delvis annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Svenska Journalistförbundet*, till vilket andra remissinstanser, bland andra *Copyswede* och *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)*, ansluter sig avstyrker dock förslaget och menar att villkor för innehåll endast bör ställas upp för sådant innehåll som omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen. *Svenska Journalistförbundet*, *KLYS*, *Copyswede* och *Sveriges Dramatikerförbund* ifrågasätter om det är proportionerligt att ställa upp villkor för public service-företagens innehåll på sociala medier.

Svenska Journalistförbundet, KLYS och Copyswede anser att uttrycket publicering inte bör användas i den nya lagen. SR, SVT och UR anser att definitionen av publicering behöver avgränsas till redaktionellt innehåll.

Institutet för mänskliga rättigheter är tveksamt till att den nya lagen ges företräde framför radio- och tv-lagen.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringen.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Tidigare ställningstaganden

Regeringen har vid flera tillfällen bedömt att den verksamhet som public service-företagen bedriver på internet bör omfattas av samma innehållsvillkor som deras radio- och tv-sändningar i marknätet. I propositionen Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst 2014–2019 (prop. 2012/13:164) framhålls att regleringen av public service-företagens verksamhet inte kan anses helt ändamålsenlig eftersom verksamheten på internet inte kan regleras i sändningstillstånden (s. 17). Den 1 januari 2023 trädde ändringar i yttrandefrihetsgrundlagen i kraft som möjliggör reglering av public service-företagens verksamhet genom tråd (Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten, prop. 2021/22:59).

Ett steg mot en mer teknikneutral reglering togs därefter genom de ändringar i radio- och tv-lagen som regeringen föreslog i propositionen Innehållsvillkor för public service på internet (prop. 2022/23:83). Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2023 och möjliggjorde för regeringen att besluta om villkor för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av ljudradio- och tv-program genom tråd. Det gavs därmed stöd för att ställa upp villkor för public service-företagens radio- och tv-program på internet. Eftersom radio- och tv-lagen inte omfattar rena textpubliceringar bedömde regeringen att en ny lagreglering behövde tas fram för att sådant innehåll från public service-företagen ska kunna omfattas av samma villkor som gäller för den övriga verksamheten, men att en sådan förändring var lämplig att införa först inför tillståndsperioden som inleds 2026 (s. 13).

En ny lag ger förutsättningar för en teknikneutral reglering

En central del av en teknikneutral reglering av public service-uppdraget är en ny lag om public service som samlar de bestämmelser som reglerar public service-uppdraget och villkoren för uppdraget. Med en ny lag kan en mer enhetlig och ändamålsenlig reglering av public service åstadkommas. Merparten av remissinstanserna ställer sig positiva till, eller har inga synpunkter på, att bestämmelser om public service samlas i en ny lag. *Svenska Journalistförbundet*, till vilket *Copyswede* och *KLYS* ansluter sig, ifrågasätter att villkor i lagen ska omfatta public service-företagens inlägg på sociala medier eller andra digitala plattformar som inte är företagens egna, om innehållet inte omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen. De anser att det är viktigt att det finns en rågång mellan det grundlagsskyddade området och den övriga verksamheten. Att det finns en ansvarig utgivare är en viktig princip som enligt dem bör styra

vilket innehåll som villkor ska gälla för. Svenska Journalistförbundet, KLYS, Copyswede och *Sveriges Dramatikerförbund* ifrågasätter även om det är proportionerligt att ställa upp villkor för public service-företagens innehåll på sociala medier och menar att kommittén inte har gett en korrekt beskrivning av hur yttrandefriheten påverkas av att villkor ställs upp för public service-företagens innehåll på sociala medier.

En utvidgning av vilket innehåll från public service som villkor ska gälla för innebär en motsvarande begränsning av den grundlagsskyddade yttrandefriheten. För en sådan begränsning av yttrandefriheten gäller enligt 3 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ regeringsformen (RF). Även Europakonventionen, vilken gäller som lag i Sverige, ska beaktas i sammanhanget.

Enligt regeringens mening är det grundläggande för allmänhetens förtroende för public service-verksamheten och för verksamhetens legitimitet att villkor för innehållet som är bärande för public service-uppdraget kan gälla oberoende av hur innehållet distribueras till allmänheten. Om villkoren inte gäller allt innehåll från public service-företagen utan endast innehållet i marknätet skulle det innebära att en stor och dessutom växande del av public service-företagens utbud inte inordnas under villkor som utgör grundläggande delar av uppdraget. Det skulle i längden riskera att minska allmänhetens förtroende för verksamheten, vilket även kan äventyra verksamhetens legitimitet. Att villkor kan ställas upp för allt innehåll från public service-företagen oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras är enligt regeringens mening ett sådant särskilt viktigt skäl som innebär att yttrandefriheten får begränsas.

Ett skäl som talar för att det i lagen ska kunna ställas upp villkor enbart för innehåll som omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen är att public service-företagen inte utövar samma kontroll över innehållet på plattformar som saknar grundlagsskydd. Det beror bland annat på att användarvillkoren för en plattform kan ge innehavaren av plattformen en möjlighet att ta bort och ändra i innehåll på ett sätt som gör att den som tillhandahåller innehållet inte ensamt råder över det.

Det finns dock enligt regeringens mening en förväntan på att public service ska uppfylla samma krav oavsett vilken form innehållet från public service har och hur det har distribuerats. Det skulle för allmänheten uppfattas som svårförklarligt om regleringen av innehållet följer olika principer beroende på var innehållet finns. Om villkoren enbart skulle gälla för innehåll som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen skulle granskningsnämnden dessutom i varje enskilt fall behöva göra en bedömning av frågan om grundlagsskydd för att avgöra om innehållet kan granskas eller inte. En sådan lösning framstår inte som ändamålsenlig. Den nya lagen bör därför omfatta allt innehåll från public service.

Förslagen syftar till att tillgodose ett ändamål som är godtagbart i ett demokratiskt samhälle. Den begränsning i yttrandefriheten som lagförslagen innebär kan inte anses gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den och utgör inte heller ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Förslagen kommer inte heller i övrigt i konflikt med de krav på rättighetsbegränsande lagstiftning som framgår av 2 kap. 21 och 23 §§ RF. Regeringen gör samma bedömning i fråga om de krav som följer av artikel 10 i Europakonventionen. Enligt regeringens

den inskränkning i yttrandefriheten som förslagen innebär sammanfattningsvis förenlig med såväl regeringsformen som Europakonventionen.

Vissa grundläggande villkor bör framgå av den nya lagen och det bör i lagen anges vilka andra villkor som regeringen får ställa upp

Vissa grundläggande krav som gäller för public service-uppdraget framgår av bestämmelser i radio- och tv-lagen. Exempel på sådana bestämmelser är den så kallade demokratibestämmelsen och förbudet mot otillbörligt kommersiellt gynnande. Dessa krav, som i dag gäller för företagens radio- och tv-program, men som i fortsättningen bör kunna gälla för allt innehåll från företagen, bör framgå av den nya lagen. Möjligheten att ställa upp sådana villkor som finns i nuvarande sändningstillstånd och medelsvillkor och som inte är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet bör också regleras i den nya lagen. Utöver detta finns bestämmelser som anger ramarna för public service-uppdraget och principerna för finansieringen av uppdraget i lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). Även dessa bestämmelser bör flyttas över till den nya lagen. Finansieringslagen bör upphävas.

En lag som innehåller samtliga krav som bör ställas på public service-företagen skulle dock bli mycket omfattande och förmodligen snart även inaktuell. Om alla programrelaterade villkor framgår direkt i lagen, skulle nuvarande krav på att programrelaterade villkor ska godtas av public service-företagen innan villkoren ställs upp inte heller längre kunna gälla. Att public service-företagen ska godta programrelaterade villkor har framhållits som ett viktigt skydd för företagens självständighet och för verksamhetens oberoende (se t.ex. prop. 2017/18:261 s. 59). En utgångspunkt för den nya regleringen ska enligt regeringens mening vara att programrelaterade villkor även fortsättningsvis ska godkännas av public service-företagen innan de ställs upp. Mot denna bakgrund framstår det varken som lämpligt eller ändamålsenligt att direkt i lagen ange alla de villkor som ska gälla för public service-uppdraget. En mer lämplig ordning är att ställa upp vissa grundläggande villkor direkt i lagen och att i lagen reglera vilka andra villkor regeringen får ställa upp i beslut med stöd av lagen. Hur detta bör göras behandlas närmare i avsnitt 5.5.

Även om radio och tv i dag innefattar mer än vad som tidigare har lagts i uttrycken är public service det uttryck som numera i huvudsak används för den verksamhet som public service-företagen bedriver. Regeringen anser därför att uttrycket public service bör användas i lagen för att beteckna den verksamhet som regleras i lagen och att lagen ska benämnas lag om public service.

En definition av program som omfattar text

En bred definition av program bör användas i lagen, som omfattar inte bara ljud och bild utan också text i alla tjänster. Genom den definition av program som föreslås kommer alla public service-företagens radio- och tv-sändningar oavsett distributionsform (marknät, satellit, kabel eller internet) omfattas av vad som avses med program i lagen. Alla program som företagen tillhandahåller och som består av ljud eller rörlig bild oavsett längd omfattas också. Därutöver omfattas exempelvis text,

stillbilder och grafik som public service-företagen tillhandahåller på internet.

Det finns inte skäl att, som kommittén föreslår, också använda uttrycket publicering i lagen. Uttrycket bidrar enligt regeringens mening inte till att göra lagtexten mer lättillgänglig och avviker från yttrandefrihetsgrundlagens terminologi. Regeringen instämmer därför med Svenska Journalistförbundet, KLYS och Copyswede i den delen.

SVT, SR och *UR* framhåller att public service-företagen i begränsad utsträckning sänder eller tillhandahåller innehåll som inte är av redaktionell karaktär på företagens sajter, som till exempel företagsinformation, årsredovisningar, public service-redovisningar, pressmeddelanden och allmän information om granskning. Denna typ av innehåll förekommer i princip inte i public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av beställ-tv och beställradio. Public service-företagen anser att material som saknar koppling till företagens innehållsuppdrag och programutbud inte bör granskas av granskningsnämnden. Någon avgränsning till vilken slags innehåll det ska vara fråga om för att villkoren ska gälla finns dock inte i dag för sändningar eller tillhandahållanden av radio- och tv-program. Regeringen bedömer att det inte finns skäl att i nuläget avgränsa vilket slags innehåll det ska vara fråga om för att villkoren ska vara tillämpliga, men avser att följa granskningsnämndens granskning och tolkning av villkoren.

Bestämmelser om sändningarna i marknätet och generella krav på radio och tv

Även om utgångspunkten är att de bestämmelser som reglerar public service-uppdraget och ramarna för uppdraget ska samlas i den nya lagen behöver några undantag göras. För tv-sändningar, sökbar text-tv och ljudradiosändningar i marknätet kommer det även i fortsättningen att krävas tillstånd. Regler om krav på tillstånd för radio- och tv-sändningar i marknätet finns i radio- och tv-lagen. Dessa bestämmelser och sådana villkor som inte är programrelaterade och som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet bör fortsatt regleras i radio- och tv-lagen. Det innebär att ett sändningstillstånd även i fortsättningen bör kunna förenas med villkor om bland annat antal programtjänster, täckningskrav, krav på utsändningsteknik, teknisk kvalitet på sändningarna och samverkan i tekniska frågor. Sändningstillstånden bör även kunna förenas med villkor om regionala sändningar som innebär att programmen ska nå befolkningen i en region. Några programrelaterade villkor, dvs. villkor som har med innehållet att göra, bör dock inte längre kunna ställas upp i public service-företagens sändningstillstånd.

De generella bestämmelser om radio och tv som gäller för såväl public service-företagen som för andra aktörer bör inte flyttas över till den nya lagen. Utöver radio- och tv-lagen omfattas public service-företagen och verksamheten även av lagstiftning på en lång rad andra områden, exempelvis lagen om offentlig upphandling (2016:1145), årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk och säkerhetsskyddslagen (2018:585).

Kommittén har föreslagit att det ska införas en bestämmelse i radio- och tv-lagen som anger att lagen är subsidiär i förhållande till den nya lagen

om public service. *Institutet för mänskliga rättigheter* är tveksamt till utredningens förslag och framhåller att även om det kan finnas fördelar med tydlighet i normhierarkin finns en viss risk för att regler i radio- och tv-lagen sätts åt sidan. Några bestämmelser som avviker från bestämmelser i radio- och tv-lagen föreslås inte i den nya lagen. Det finns därför inte skäl att ta in en bestämmelse i radio- och tv-lagen om att den nya lagen ska ges företräde framför radio- och tv-lagen.

Bestämmelser om förfarandet och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör

Regeringen instämmer med förslaget i promemorian om att kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning), om förfarandet och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen bör tas in i lagen om public service.

5.2 Vad public service-uppdraget består i

Regeringens förslag: Public service-uppdraget ska bestå i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, enligt bestämmelserna i den nya lagen, regeringens beslut med stöd av den nya lagen och regeringens beslut med stöd av radio- och tv-lagen.

Med public service-företag ska i den nya lagen avses ett företag som har i uppdrag att bedriva den verksamhet som ingår i public service-uppdraget.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *SR*, *SVT* och *UR* menar dock att uttrycket programverksamhet bör väljas i stället för radio- och tv-verksamhet.

Skälen för regeringens förslag: Ramarna för public service-uppdraget framgår i dag av lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). I den lagen anges att en public service-avgift ska finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den (1 §). Kommittén har föreslagit att de ramar som finns i finansieringslagen ska användas i den övergripande definitionen av public service-uppdraget och vad som ingår i uppdraget, dvs. radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet direkt anknuten till denna. *SVT*, *SR* och *UR* anser att uttrycket programverksamhet bör användas i stället för radio- och tv-verksamhet. *SR* och *SVT* framhåller att uttrycket radio- och tv-verksamhet inte tillräckligt tydligt markerar regleringens teknikneutralitet.

Finansieringen av public service utgör statligt stöd i EU-rättslig mening. Det innebär att medlemsstaterna ska följa EU:s regler om statsstöd. Enligt det så kallade Amsterdamprotokollet (Protokoll om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna [EGT C 340, 10.11.1997]) ges

medlemsstaterna ett relativt stort utrymme att själva definiera vad som ska ingå i public service-uppdraget och bestämma hur verksamheten ska organiseras och finansieras – i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset. Hur statsstödsreglerna ska tillämpas på public service framgår av två så kallade tolkningsmeddelanden från Europeiska kommissionen, ett från 2001 och ett från 2009 (EGT C 320, 15.11.2001 och EUT C 257, 27.10.2009). I tolkningsmeddelandet från 2009 anges att det faller inom medlemsstaternas behörighet att definiera vad som ska ingå i public service-uppdraget. Definitionen ska enligt kommissionen vara så exakt som möjligt – det får inte råda några tvivel om att medlemsstaten har avsett att en viss verksamhet som ett public service-företag bedriver ska omfattas av uppdraget eller inte.

Enligt regeringens mening avgränsar uttrycket radio- och tv-verksamhet tydligt vad public service-uppdraget består i. Radio och tv innefattar program som består av ljud och rörlig bild oavsett hur programmen distribueras. Verksamhet som är direkt anknuten till radio- och tv-verksamheten har ansetts inkludera företagets aktivitet på internet (prop. 2005/06:112 s. 101). Uttrycket programverksamhet avgränsar inte lika tydligt som uttrycket radio- och tv-verksamhet den verksamhet som uppdraget omfattar. Regeringen delar därför kommitténs bedömning att det i den nya lagen ska anges att public service-uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna.

Det bör också anges enligt vilka villkor som den verksamhet som ingår i uppdraget ska bedrivas. Det är dels villkor som framgår direkt av den nya lagen, dels villkor som bör kunna ställas upp i regeringens beslut enligt lagen. Därutöver kommer villkor som är specifikt relaterade till sändningar i marknätet, exempelvis krav på antal programtjänster och skyldighet att sända i hela landet, som utgör en viktig del av public service-uppdraget fortfarande att ställas upp i företagets sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen. Slutligen är regeringens särskilda beslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv, som meddelas med stöd av 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen en del av uppdragen till SVT och UR. Av bestämmelsen bör det därför framgå att besluten ingår som en del i public service-uppdraget.

Public service-uppdraget är inte begränsat till fredstid. Företagen är därmed skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig, och verksamheten är en del av totalförsvaret enligt lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Beredskapsuppdragets närmare innehåll bestäms i villkor som ställs upp med stöd av den nya lagen (se avsnitt 5.5.6).

5.2.1 Oberoende och självständighet

<p>Regeringens förslag: Public service-uppdraget ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället och verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet.</p>

Kommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Kommitténs förslag innehåller dock inte förtydligandet att bestämmelsen avser verksamheten enligt public service-uppdraget.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Flera remissinstanser, däribland *Fackförbundet Scen & Film*, *Reportrar utan gränser* och *Riksförbundet Öppna Kanaler*, anser att oberoendet bör grundlagsskyddas. *Public service-företagen* efterlyser författningsändringar som ytterligare stärker public service-verksamhetens oberoende och integritet, exempelvis genom förändringar i förfarandet vid tillsättningar av ledamöter i granskningsnämnden för radio och tv samt i Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Skälen för regeringens förslag: Att public service-företagen kan upprätthålla integritet och redaktionellt oberoende så att verksamheten kan bedrivas självständigt i förhållande till ekonomiska och politiska intressen i samhället har återkommande betonats av regeringen som en grundläggande förutsättning för public service (se t.ex. prop. 1995/96:161 s. 44, prop. 2000/01:94 s. 32, prop. 2005/06:112 s. 20 och 30 och prop. 2008/09:195 s. 17). Företagens redaktionella självständighet följer inte minst också av yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Av 3 kap. 6 § YGL framgår att den som sänder program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen. Den grundlagsregleringen är avsedd som ett skydd i förhållande såväl till staten som till andra, exempelvis annonsörer (prop. 1990/91:64 s. 117).

Av nuvarande sändningstillstånd framgår att public service-företagens verksamhet ska präglas av oberoende och stark integritet och bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället. När public service-företagens innehållsuppdrag inte längre regleras genom villkor i sändningstillstånden bör denna grundläggande förutsättning för verksamheten framgå direkt av lagen. Det finns inte förutsättningar att i detta ärende föreslå ändringar i grundlag, som några remissinstanser har förordat. Det finns inte heller underlag för att i detta ärende genomföra ändrade regler för tillsättning av ledamöter i granskningsnämnden för radio och tv eller i förvaltningsstiftelsens styrelse, som public service-företagen efterfrågar.

5.3 Hur uppdraget ges och längden på uppdraget

<p>Regeringens förslag: Riksdagen ska för en period om åtta år besluta om innehållet i public service-uppdraget och tilldelningen av avgiftsmedel för den verksamhet som ingår i uppdraget. Regeringen ska besluta public service-uppdraget för samma tid.</p>

Kommitténs förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Kommittén föreslår att riksdagens beslut enligt det första ledet ska avse riktlinjer för public service-uppdraget. Av kommitténs förslag framgår inte uttryckligen att regeringen beslutar public service-uppdraget.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inga synpunkter på kommitténs förslag. *Tidningsutgivarna (TU)*, *Bonnier News*

AB och *Schibsted Media* avstyrker förslaget om en åttaårig tillståndsperiod och förordar en period som anknyter till mediestödet. Flera remissinstanser, däribland *Svenska Journalistförbundet*, *KLYS* och *Copyswede*, avstyrker förslaget att avgiftsfinansieringen ska beslutas för åtta år. *Publicistklubben* ifrågasätter hur meningsfullt det är att fastställa anslagens storlek åtta år framåt i tiden. *Post- och telestyrelsen* anser att det kan finnas skäl att genomföra en översyn av de tekniska villkoren för distribution i marknätet under tillståndsperioden.

Skälen för regeringens förslag

Inför en ny tillståndsperiod tillsätts som regel en parlamentarisk kommitté med uppdrag att föreslå vilka förutsättningar och villkor som ska gälla för public service-företagens verksamhet under kommande tillståndsperiod och hur mycket medel de ska tilldelas för sin verksamhet. Efter att synpunkter inhämtats på utredningens förslag presenterar regeringen sina överväganden och förslag i en proposition som överlämnas till riksdagen. Efter att riksdagen beslutat om förslagen i propositionen beslutar regeringen om sändningstillstånd och medelsvillkor för public service-företagen där villkoren som ska gälla för deras uppdrag framgår. Regeringen får inte ställa upp andra programrelaterade villkor än de som respektive public service-företag har godtagit. Public service-företagen har också rätt att ta del av och yttra sig över andra villkor innan beslut fattas.

Public service-uppdraget formas alltså genom en process i flera steg, där lyhörddhet för public service-företagens synpunkter är ett självklart inslag i varje steg. Processen tillgodoser intresset av såväl parlamentariskt inflytande som inflytande från public service-företagen och andra berörda. Processen ger en god balans mellan å ena sidan möjligheterna för riksdagen och regeringen att ställa upp de villkor som måste följa av att verksamheten finansieras genom en public service-avgift som i rättslig mening är en skatt, och å andra sidan public service-företagens förutsättningar att självständigt forma och bedriva sin verksamhet med största möjliga oberoende från staten. Genom processen utvärderas uppdraget också kontinuerligt genom att riksdagen tar ställning till uppdragets innehåll och finansieringen av den verksamhet som ingår i uppdraget inför varje ny uppdragsperiod.

Enligt regeringen bör ordningen för hur public service-uppdraget ges framgå av den nya lagen. Det bidrar till kontinuitet och tydlighet i fråga om grunderna för public service-uppdraget. Processens alla steg behöver inte regleras i lagen utan det är tillräckligt att det anges vad riksdagen och regeringen beslutar om.

Kommittén har föreslagit att riksdagens beslut ska avse ”riktlinjerna för public service-uppdraget”. Enligt regeringen beskriver uttrycket ”innehållet i public service-uppdraget” på ett mer rättvisande sätt vad riksdagen beslutar om. Det uttryckssättet tydliggör att tonvikten i uppdragsgivningen ligger hos riksdagen samtidigt som det medger att riksdagens beslut om uppdragets innehåll har olika detaljeringsgrad i olika delar.

Sedan riksdagen har fattat beslut om innehållet i public service-uppdraget bör det formella uppdraget för kommande period ges till respektive public service-företag genom förvaltningsbeslut av regeringen.

Det är i regeringens beslut som innehållet i public service-uppdraget för respektive företag framgår samlat. Regeringen bör ha frihet att förtydliga och konkretisera de villkor som ska gälla, men måste naturligtvis hålla sig inom ramen för vad riksdagen har beslutat. Regeringens förslag i fråga om vad sådana villkor får innehålla behandlas i avsnitt 5.5.

Beslut om public service-uppdraget och finansieringen av uppdraget gäller i åtta år

Enligt regeringen är det väsentligt för programföretagens självständighet och integritet att uppdragens omfattning och inriktning ligger fast under en längre period. Programföretagens oberoende ställning gentemot politiska och ekonomiska intressen understryks genom längre tillståndsperioder. Denna bedömning har också gjorts vid flera tidigare tillfällen (se prop. 2005/06:112 s. 43, prop. 2008/09:195 s. 31–32, prop. 2012/13:164 s. 22–23 och prop. 2017/18:261 s. 46–49). Uppdragsperiodens längd påverkar också förutsättningarna för public service-företagens planering av sin verksamhet utifrån uppdragen. Perioden bör enligt regeringen även i fortsättningen överensstämma med längden på sändningstillstånden enligt radio- och tv-lagen. Det bör därför i den nya lagen anges att riksdagen för en period om åtta år beslutar om innehållet i public service-uppdraget och tilldelning av medel för den verksamhet som ingår i uppdraget. Den ovisshet som bland annat teknikutvecklingen kan medföra om hur mediemarknaden utvecklas under åtta år ger enligt regeringen inte skäl att införa en kortare period, vilket bland andra *Tidningsutgivarna (TU)* förordar.

Beslutet om finansiering av uppdraget

När förslaget till finansieringslag behandlades framhöll Lagrådet i sitt yttrande att det enligt regeringsformen (RF) inte finns något utrymme för att anse att riksdagens beslut om tilldelning av avgiftsmedel inför en flerårig sändningsperiod är något annat än ett riktlinjebeslut enligt 9 kap. 6 § RF. Regleringen i RF hindrar inte att riksdagen inför eller under en tillståndsperiod ändrar beslutet om medelstilldelning. Samtidigt konstaterade Lagrådet att paragrafen utformats med utgångspunkten att riksdagens beslut om tilldelning av avgiftsmedel kommer att stå sig under hela tillståndsperioden. Lagrådet konstaterade vidare att det mot bakgrund av beslutets praktiska och politiska betydelse för riksdagens framtida handlingsfrihet också får förutsättas bli det normala (prop. 2017/18:261 s. 112). Enligt regeringen bör samma principer gälla enligt den nu föreslagna bestämmelsen. Även om regleringen i RF i och för sig inte hindrar att riksdagen ändrar beslutet om tilldelning under den period som beslutet gäller, bör utgångspunkten vara att beslutet kommer att stå sig under hela perioden.

Möjligheterna att ändra villkor under tiden uppdraget gäller

Även med den nya reglering som föreslås bör de principer som i dag gäller för public service-uppdraget fortsätta att gälla. Uppdragets omfattning och inriktning, organisation och ekonomiska förhållanden bör alltså inte ändras under den tid uppdraget gäller, om inte mycket speciella skäl motiverar detta (se bl.a. prop. 2005/06:112 s. 21 och prop. 2022/23:83

s. 13). Med nuvarande reglering är det möjligt att under en tillståndsperiod lägga till eller ta bort villkor i ett sändningstillstånd, även om det inte uttryckligen framgår av radio- och tv-lagen. Möjligheten att ändra villkor i sändningstillstånden har ansetts nödvändigt för att public service-företagen inte ska riskera att bli bundna av villkor som på grund av till exempel teknikutvecklingen blivit irrelevanta eller otidsenliga, vilket också *Post- och telestyrelsen* berör. För att ändra programrelaterade villkor i ett sändningstillstånd krävs enligt radio- och tv-lagen att public service-företagen godtar villkoren. Det har ansetts innebära ett viktigt skydd för företagets självständighet och för verksamhetens oberoende (prop. 2017/18:261 s. 59). Inte heller den nya lagen kommer hindra att villkor ändras under den period som uppdraget gäller, även om sådan ändring också fortsättningsvis bör göras med stor restriktivitet. Kravet på att programrelaterade villkor ska godtas ger, liksom tidigare, ett viktigt skydd för företagets självständighet och för verksamhetens oberoende, se vidare avsnitt 5.4.

5.4 Yttrande över och godkännande av villkor

Regeringens förslag: Innan regeringen beslutar public service-uppdraget ska det public service-företag som beslutet avser ges tillfälle att yttra sig över villkoren i beslutet. Beslutet ska inte få innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens men har en annan språklig utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: För att värna public service-verksamhetens oberoende och integritet anser regeringen att det av den nya lagen bör framgå att regeringens beslut om public service-uppdraget inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit, dvs. motsvarande vad som i dag gäller enligt radio- och tv-lagen. Företagen bör också ges tillfälle att yttra sig över de övriga villkor som ställs upp för uppdraget. Eftersom även de villkor som framgår av nuvarande medelsvillkor kommer att ingå i beslutet, utökas public service-företagens möjlighet att yttra sig över villkor något jämfört med vad som gäller i dag.

Genom den beredningsprocess som föregår ett beslut om public service-uppdraget (se avsnitt 5.3) säkerställs att ett public service-företag kan godta ett villkor som följer av riksdagens beslut.

5.5 Villkor för uppdraget

5.5.1 Grundläggande krav på innehållet

Regeringens förslag: Verksamhet som består i att sända och tillhandahålla program ska

- som helhet präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, och
  - utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.
- Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om
- rättelse och genmäle,
  - hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft,
  - att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv, och
  - ett mångsidigt programutbud.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs lagförslag har dock en annan utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget att den nya lagen ska innehålla ett krav på att programverksamheten som helhet ska präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet samt förslaget om villkor som ska få ställas upp. *Svenska Journalistförbundet* anser dock inte att det bör finnas möjlighet att ställa upp villkor om att enskildas privatliv ska respekteras. *Diskrimineringsombudsmannen* och *Göteborgs universitet* anser att det ska framgå av lagen att verksamheten ska präglas av icke-diskriminering. *Mediemyndigheten* anser att villkor om mediets särskilda genomslagskraft ska kunna tillämpas på alla publiceringar inom programverksamheten. Göteborgs universitet anser att villkoret om jämställdhet och mångfald ska finnas kvar. Flera remissinstanser, bland andra *KLYS*, *Copyswede*, *Publicistklubben* och Svenska Journalistförbundet avstyrker förslaget att ett krav på att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt ska framgå av lag. Göteborgs universitet anser att det av lagen dessutom ska framgå att programverksamheten ska bygga på evidens. *Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO)* anser att det bör införas bestämmelser i lagen om att innehållsuppdraget ska utformas med fokus på folkbildning.

Skälen för regeringens förslag

Grundläggande krav på innehållet som bör framgå direkt av lagen

Demokrati och alla människors lika värde

Den så kallade demokratibestämmelsen finns i radio- och tv-lagen (5 kap. 1 § och 14 kap. 1 §). Enligt bestämmelsen ska det programföretag som bestämmelsen gäller se till att programverksamheten som helhet präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att uttrycket ”det demokratiska statskicketets grundidéer” avser en statsform som bygger på fri åsiktsbildning, allmän och lika rösträtt samt fria och hemliga val. Uttrycket ”alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet” avser de sidor av demokratibegreppet som an knyter till förhållandet mellan människor, till exempel fördömande av rasism, våld och brutalitet samt hävdande av jämställdhet mellan kvinnor och män. Demokrati-

bestämmelsen har tolkats som en skyldighet för public service-företagen att vara partisk till förmån för de grundläggande demokratiska värdena och utgör på så sätt en modifiering av kravet på opartiskhet (prop. 1977/78:91 s. 230). Formuleringen ansluter till målsättningsstadgandet i 1 kap. 2 § RF, där det anges att den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Att public service-företagens programverksamhet som helhet ska präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet är en grundläggande förutsättning för public service-uppdraget. Enligt regeringen, som i denna del instämmer med vad bland andra *SR*, *SVT* och *UR* anför, bör det därför framgå direkt av den nya lagen. Bestämmelsen bör gälla oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild eller text) och oavsett hur det distribueras.

Bland andra *Göteborgs universitet* anser att villkoret om jämställdhet och mångfald ska finnas kvar. Jämställdhet och mångfald är enligt regeringen en självklar del av den demokratiska grundtanken om alla människors lika rättigheter. Enligt regeringen uppfyller demokrati-bestämmelsen de syften som det nuvarande villkoret om jämställdhet och mångfald har och någon särskild bestämmelse om ett sådant villkor bör därför inte föras in i lagen. Att programverksamheten ska präglas av principen om icke-diskriminering är ett utflöde av samma synsätt och det bör av samma skäl inte heller införas en särskild bestämmelse om detta, vilket bland andra *Diskrimineringsombudsmannen* förordar.

Opartiskhet och saklighet

Av radio- och tv-lagen framgår i dag att public service-företagens sändningstillstånd får förenas med villkor som innebär att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet ska råda i ljudradio och tv (4 kap. 8 § och 11 kap. 3 § första stycket). Sedan juli 2023 ställs också villkor om opartiskhet och saklighet upp för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd, dvs. på internet. Möjligheten att ställa upp sådana villkor framgår av 4 kap. 18 § och 11 kap. 6 § radio- och tv-lagen.

Att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och att villkoren kan följas upp och granskas är en central och grundläggande förutsättning för allmänhetens förtroende för public service (se t.ex. prop. 2012/13:164 s. 13 och 2018/19:136 s. 17). Kravet har funnits sedan sändningarna inleddes och är grundläggande för public service-uppdraget. Det bör därför framgå direkt av den nya lagen. Bestämmelsen bör gälla oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild eller text) och oavsett hur innehållet distribueras. Det bör i lagen uttryckas att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet. Förslaget innebär att företagen ska, på motsvarande sätt som i dag, före en publicering så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i denna. Ämnesval och framställning ska ta sikte på vad som är relevant och väsentligt. I saklighetskravet bör det också anses ligga att en verklighetsbeskrivning som bygger på evidens har företräde framför en beskrivning

av samma företeelse som bygger på åsikter. Ett krav på evidens bör därför inte, i motsats till vad *Göteborgs universitet* förordar, införas i lagen.

En konsekvens av att kravet framgår direkt av lagen är att public service-företagen inte längre kommer att kunna ta del av och godta ett villkor med ett sådant krav innan det ställs upp. Bland andra *Svenska Journalistförbundet* menar att detta innebär en inskränkning av yttrandefriheten och att det är en principiellt viktig fråga att lagstiftaren inte ställer krav på att medier ska rapportera på ett visst sätt. En opartiskt och sakligt bedriven programverksamhet är dock enligt regeringen en så grundläggande förutsättning för uppdraget att bedriva radio och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst att ett sådant krav, trots de invändningar som kan resas, bör framgå av lagen. Villkoret har också tidigare framgått av lag, när den äldre radiolagen enbart gällde för public service-företagen (jfr prop. 1995/96:160 s. 83).

Villkor som regeringen bör få ställa upp i beslut om public service-uppdraget

Rättelse och genmäle

Public service-företagens skyldighet att beriktiga (dvs. rätta) fakta- och sakuppgifter regleras i dag på olika sätt för radio och tv. För tv ställs skyldigheten upp i radio- och tv-lagen (5 kap. 4 § radio- och tv-lagen). För radio får ett sändningstillstånd förenas med en skyldighet att iakttä bestämelsen om beriktigande (11 kap. 3 § andra stycket 10 radio- och tv-lagen). Sedan juli 2023 finns också en möjlighet att ställa upp villkor om beriktiganden för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radioprogram genom tråd (11 kap. 6 § andra stycket 2 radio- och tv-lagen).

I dag får ett sändningstillstånd även förenas med villkor om skyldighet att sända genmälen (4 kap. 9 § 11 och 11 kap. 3 § andra stycket 11 radio- och tv-lagen). Sedan juli 2023 finns även här en möjlighet att ställa upp villkor för public service-företagens sändningar och tillhandahållanden av radio- och tv-program genom tråd (4 kap. 18 § och 11 kap. 6 § radio- och tv-lagen).

Beriktigande innebär att en felaktig sakuppgift korrigeras när det är befogat och anknyter närmast till kravet på saklighet. Med genmäle avses bemötande av ett påstående som har förts fram i ett program, exempelvis omdömen om enskilda personer eller deras åsikter, och anknyter till kravet på opartiskhet. Ett beriktigande utformas och framförs av utgivaren, medan ett genmäle oftast måste utformas och framföras av den berörde själv (prop. 1977/78:91 s. 144 och 1995/96:160 s. 100–101).

Att villkor om beriktigande och genmäle kan ställas upp för alla program från public service-företagen har stor betydelse för allmänhetens förtroende för public service-företagens verksamhet. Det bör därför framgå av den nya lagen att villkor får ställas upp om beriktigande och genmäle. Enligt regeringen bör dock uttrycket rättelse användas i stället för beriktigande eftersom det uttrycket är lättare att förstå och är det uttryck som numera används.

Hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att ta hänsyn till ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (4 kap. 9 § 10 och 11 kap. 3 § andra stycket 9 radio- och tv-lagen).

Skyldigheten att ta hänsyn till ljudradions och televisionens genomslagskraft har funnits länge. Av 1959 års avtal mellan staten och SR framgick att programverksamheten skulle bedrivas med beaktande av ljudradions och televisionens centrala ställning i landets kultur- och samhällsliv. Bestämmelsen fick sin nuvarande utformning i början av 1990-talet. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det med uttrycket ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft avses att medierna vänder sig till hemmen och till en stor allmän publik, där alla åldrar är företrädda, samt att programmen kan påverka lyssnare och tittare starkt. Det ansågs därför naturligt att de ansvariga för sändningarna iakttar varsamhet med program som har sådan karaktär att man kan förstå att delar av publiken kommer att uppröras eller skrämmas. Det framhölls dock att kravet på varsamhet inte får drivas så långt att programföretagen sviker sin uppgift att meddela nyheter och stimulera till debatt. Av förarbetena framgår vidare att skyldigheten ålägger ett programföretag att visa varsamhet när det gäller att exempelvis sända våldsinslag eller inslag med sexuella skildringar, program som kan verka skrämmande för barn, program som på ett felaktigt sätt speglar bruk av alkohol eller narkotika och program som är uppenbart kränkande mot något av könen eller mot människor med viss hudfärg, nationalitet eller religion (prop. 1990/91:149 s. 141–142). Under åren har en relativt omfattande praxis utvecklats kring hur villkoret tillämpas (se Granskningsnämndens praxissamling, Granskat och klart, Tema: Mediets genomslagskraft, 2020).

Villkoret har enligt regeringen även betydelse för förtroendet för verksamheten. En programverksamhet som bedrivs med hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft bör i allmänhet uppfattas som mer balanserad och trovärdig. Det finns därför ett särskilt intresse av att public service-uppdraget kan förenas med ett sådant villkor.

Villkoret har alltså sin grund i den särskilda genomslagskraft som radio och tv har. Villkoret bör därför även i fortsättningen kunna gälla för dessa medieformer. I dag gäller villkoret enbart för innehållet i public service-företagens radio- och tv-sändningar i marknätet. Enligt regeringen bör villkoret också kunna ställas upp för innehållet i sändningar och tillhandahållanden på internet av radio och tv, dvs. program som består av ljud eller rörlig bild.

Mediemyndigheten anser att allt innehåll, oavsett vilken form det har, bör kunna omfattas av villkor om mediets särskilda genomslagskraft. Alla medieformer har dock enligt regeringen inte den genomslagskraft som vid införandet av villkoret motiverade en reglering. Även om ny teknik gör att information numera kan tränga djupt in i den privata sfären, har det enligt regeringen inte framkommit skäl att vidga tillämpningsområdet för möjligheten att ställa upp villkor om mediets särskilda genomslagskraft till andra medieformer än radio och tv, dvs. ljud och rörlig bild. Villkor om radions och tv:ns särskilda genomslagskraft bör dock kunna ställas upp för sådant innehåll oavsett på vilket sätt programmen distribueras.

Respekt för privatlivet

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv (4 kap. 9 § 12 och 11 kap. 3 § andra stycket 12 radio- och tv-lagen). Sedan 2020 prövas dock frågor om publicitetsskador för en enskild inom ramen för det medieetiska självregleringssystemet. Tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv togs därför bort från sändningstillstånden för public service-företagen från och med den 1 januari 2021 (prop. 2019/20:168, bet. 2020/21:KU3, rskr. 2020/21:16).

Enligt regeringen fyller villkoret en viktig funktion för förtroendet för public service-företagens programverksamhet, om public service-företagens anslutning till det medieetiska systemet skulle upphöra. Den nya lagen bör därför, i motsats till vad *Svenska Journalistförbundet* anser, ge en fortsatt möjlighet att ställa upp villkor om respekt för enskildas privatliv. Det blir därmed möjligt att ställa upp villkor som kan gälla för innehållet i alla public service-företagens program oavsett hur de distribueras. Villkor om respekt för privatlivet bör dock inte ställas upp i regeringens beslut så länge public service-företagen är anslutna till det medieetiska systemet.

Mångsidigt programutbud

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att sända ett mångsidigt programutbud (4 kap. 9 § 13 och 11 kap. 3 § andra stycket 13 radio- och tv-lagen). Med stöd av dessa bestämmelser ställs det i nuvarande sändningstillstånd upp generella villkor om företagets utbud med bland annat krav på hög kvalitet och nyskapande form och innehåll. Med stöd av bestämmelserna ställs det även upp villkor om bland annat nyhetsverksamhet, kulturutbud, programutbud för barn och unga samt utbud på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk. Detsamma gäller andra villkor som har med innehållet att göra och som är kopplade till produktionen av programmen. Enligt regeringen bör det framgå av den nya lagen att villkor får ställas upp om ett mångsidigt programutbud. Det blir därmed möjligt att ställa upp villkor för företagets utbud oavsett hur utbudet distribueras.

För tv-sändningar får sändningstillstånden i dag förenas med villkor om att sända program vars innehåll är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning (4 kap. 9 § 5 radio- och tv-lagen). Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det med stöd av denna kan ställas upp villkor om att exempelvis sända program på teckenspråk eller nyhetsprogram som är anpassade för personer med kognitiv funktionsnedsättning (prop. 2009/10:115 s. 282). För radio får villkor ställas upp om att utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (11 kap. 3 § andra stycket 4 radio- och tv-lagen). Bestämmelsen för radio innefattar både tekniska villkor om tillgängliggörande och innehåll särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning (prop. 2009/10:115 s. 131 och 282).

Enligt regeringen bör även villkor om innehåll som är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning kunna ställas upp med stöd av bestämmelsen om ett mångsidigt programutbud. Det behöver därför inte särskilt framgå av lagen att villkor får ställas upp om innehåll som är

särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning. Med stöd av bestämmelsen bör även krav på innehållet som gäller exempelvis hörbarhet kunna ställas upp (prop. 2009/10:115 s. 135).

Ett sändningstillstånd kan i dag förenas med villkor om att regionalt sända och producera program (4 kap. 9 § 14 och 11 kap. 3 § andra stycket 14 radio- och tv-lagen). Villkor om att regionalt sända program avser enligt förarbetena krav på att programmen ska nå befolkningen i en viss region eller att utsändningen av programmen ska göras från regionen. Villkor om att regionalt producera program innebär att programmen i huvudsak ska framställas i en viss region (prop. 1996/97:101 s. 20). Det villkoret har ansetts delvis gå in i det programrelaterade villkoret att händelser i olika delar av landet ska speglas (prop. 1996/97:101 s. 16). Ett villkor om skyldighet att sända program regionalt bör kunna ställas upp specifikt för marksändningarna i sändningstillstånd med stöd av radio- och tv-lagen. Programrelaterade villkor föreslås dock inte längre få ställas upp i sändningstillstånden. Sådana villkor, dvs. till exempel även villkor om regional produktion, bör i stället kunna ställas upp med stöd av den föreslagna bestämmelsen om ett mångsidigt programutbud. Villkor om rent organisatoriska frågor, till exempel om en decentraliserad organisation, bör kunna ställas upp med stöd av den föreslagna bestämmelsen om villkor om verksamhet och organisation.

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO) anser att det bör införas en bestämmelse i lagen om att innehållsuppdraget ska utformas med fokus på folkbildning. Enligt regeringen är folkbildning en central del av public service-uppdraget. Sådana villkor kan ställas upp med stöd av den föreslagna bestämmelsen om villkor om ett mångsidigt programutbud och det finns därför inte något behov av en specifik bestämmelse på det området.

5.5.2 Reklam och andra annonser, otillbörligt kommersiellt gynnande, produktplacering och sponsring

Regeringens förslag: Program ska inte få

- innehålla reklam,
- innehålla produktplacering,
- otillbörligt gynna kommersiella intressen, eller
- innehålla åsiktsannonser.

Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om

- undantag från reklamförbudet när det gäller reklam för ett public service-företags egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag,
- andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser, och
- sponsring och förbud mot sponsring.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig och redaktionell utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med förbud mot och villkor för att sända reklam eller andra annonser, sponsrade program och program där produktplacering förekommer (4 kap. 10 § och 11 kap. 3 § första stycket radio- och tv-lagen).

I radio- och tv-lagen finns även förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande (5 kap. 5 § och 14 kap. 2 §). Av bestämmelserna framgår att program som inte är reklam inte otillbörligt får gynna kommersiella intressen. Det innebär att programmet inte får uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller en tjänst på ett otillbörligt sätt.

I radio- och tv-lagen finns även bestämmelser om förbud mot åsiktsannonser (5 kap. 6 § och 14 kap. 3 §). Av dessa bestämmelser framgår att i sändningar för vilka villkor om opartiskhet gäller får det inte förekomma meddelanden som sänds på uppdrag av någon annan och som syftar till att vinna stöd för politiska eller religiösa åsikter eller åsikter i intressefrågor på arbetsmarknaden.

Förbud mot reklam, produktplacering, otillbörligt kommersiellt gynnande och åsiktsannonser är nära kopplade dels till public service-verksamhetens oberoende, dels till kravet på opartiskhet. Dessa villkor är grundläggande för public service-uppdraget och bör därför framgå direkt av den nya lagen. Att ett sändningstillstånd innehåller ett förbud mot att sända reklam är i dag också en förutsättning för att verksamheten ska finansieras med allmänna medel. Även det talar för att förbudet bör ställas upp i lag. Förbuden mot otillbörligt kommersiellt gynnande och åsiktsannonser framgår dessutom redan i dag direkt av radio- och tv-lagen.

Villkor om undantag från förbudet mot reklam bör kunna ställas upp vad gäller public service-företags egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag. I nuvarande sändningstillstånd finns ett sådant undantag för reklam för egen programverksamhet eller för programverksamhet från de övriga public service-företagen, utbildningsmaterial eller andra liknande produkter med direkt anknytning till programmen. Sådana undantag bör fortsatt kunna göras i villkor som ställs upp med stöd av den föreslagna lagen. Något undantag från förbudet mot åsiktsannonser bör inte kunna ställas upp. Det bör dock vara möjligt att ställa upp villkor om och förbud mot sponsring och andra annonser än reklam och åsiktsannonser. Uttrycken annonser, reklam, åsiktsannonser sponsring och produktplacering bör ha motsvarande betydelse som de har i radio- och tv-lagen men bör avse även andra program än sådana radio- och tv-program som omfattas av radio- och tv-lagen.

Om villkor som tillåter exempelvis sponsring i radio- eller tv-sändningar, beställradio, beställ-tv eller sökbar text-tv ställs upp finns bestämmelser i radio- och tv-lagen om vem som får sponsra program, krav på program som sponsras och hur sponsringsmeddelanden ska utformas (7 kap. och 15 kap. 8–11 §§ radio- och tv-lagen).

5.5.3 Förbud mot villkor om särskild betalning

<p>Regeringens förslag: Program ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.</p>
--

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. I kommitténs förslag används dock uttrycket publicering i stället för program.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget i sak.

Skälen för regeringens förslag: Att allmänheten kan ta emot public service-företagens program utan villkor om särskild betalning, oavsett vilken distributionsform som väljs, är en grundläggande förutsättning för att verksamheten ska finansieras med allmänna medel, vilket också har uttalats i tidigare public service-propositioner (prop. 2012/13:164 s. 50 – 51 och prop. 2018/19:136 s. 42). Denna förutsättning är enligt regeringen så grundläggande att den bör framgå av lagen.

Förslaget innebär att public service-företagen inte får ställa upp några villkor om särskild betalning, exempelvis i form av abonnemangsvgifter, för sina sändningar och tillhandahållanden av program. Det innebär dock inte att programmen ska kunna tas emot av allmänheten utan kostnader för mottagarutrustning, internetabonnemang, datatrafik och liknande. Förslaget innebär inte heller någon ändring av vad som gäller i dag när en operatör vidareänder tv-sändningar och sökbar text-tv från SVT och UR enligt bestämmelserna om vidareändningsplikt i radio- och tv-lagen (9 kap. 1–4 §§). Av dessa bestämmelser framgår bland annat att sändningar ska kunna tas emot utan kostnad för själva mottagningen. En operatör har dock rätt att ta ut en skälig avgift för att täcka bland annat kostnaden för driften och servicen av näten. Bestämmelsen hindrar inte heller att public service-företagens program, utöver att finnas tillgängliga på öppna och fritt tillgängliga delar av internet, också kan finnas på tjänster som kan kräva abonnemang eller betalning, till exempel i olika tv- och streamingpaket. Det bör vidare fortsatt vara möjligt för UR att erbjuda utbildningsanordnare som förskolor, skolor, universitet, högskolor och folkhögskolor ett utökat programutbud via tjänsten UR Access. Därutöver bör det även i fortsättningen vara möjligt att ställa upp villkor om att public service-företagens sändningar som görs tillgängliga utanför Sverige ska bära sina egna kostnader.

Som framgår i avsnitt 5.1 anser regeringen, i likhet med Svenska Journalistförbundet, att termen publicering inte bör användas i lagtexten.

5.5.4 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. I kommitténs förslag finns en upplysningsbestämmelse om att krav på tillgänglighet till tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv finns i radio- och tv-lagen.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Diskrimineringsombudsmannen, Myndigheten för delaktighet, Nätverket Unga För Tillgänglighet (Nuft)* och *Synskadades*

Riksförbundet anser att villkor ska ställas upp om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Synskadades Riksförbundet föreslår även att en hänvisning till diskrimineringslagen (2008:567) införs i lagen.

Mediemyndigheten anser att det är oklart om de villkor om krav på tillgänglighet som kan ställas upp kan avse själva funktionaliteten på webbplatser och i appar.

SVT anser att den möjlighet att ställa krav på tillgänglighet som föreslås är tillräcklig och kan användas för en samlad reglering av public service-företagens hela tillgänglighetsuppdrag. De särskilda tillgänglighetsbesluten bör därför upphöra.

Skälen för regeringens förslag: Public service-företagens tillgänglighetskrav regleras dels i företagens sändningstillstånd, dels i radio- och tv-lagen. Regleringen ser olika ut beroende på om det är fråga om villkor för ljudradio eller tv. Sändningstillstånd för ljudradio får förenas med villkor om skyldighet att utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (11 kap. 3 § andra stycket 4). Sändningstillstånd för tv får förenas med villkor om att sända program vars innehåll är särskilt anpassade för personer med funktionsnedsättning (4 kap. 9 § 5). Tekniska tillgänglighetskrav för tv framgår av 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen. Av bestämmelsen följer att en leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen i särskilda tillgänglighetsbeslut. Tillgänglighetsbesluten kan avse en kortare period än sändningstillstånden. Inför nuvarande tillståndsperiod ansåg regeringen att det, mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen, inte fanns anledning att ompröva tidigare bedömningar om att tillgänglighetsbesluten kan avse en kortare period än sändningstillstånden (prop. 2018/19:136 s. 23). Radio och tv-lagens bestämmelser om tillgänglighet följer också delvis AV-direktivet (2010/13/ER) och de krav på tillgänglighet som ställs där. Kraven på tillgänglighet i radio- och tv-lagen gäller förutom för public service även andra medieföretag som omfattas av lagen och som sänder och tillhandahåller tv. Sammantaget anser regeringen att det inte finns skäl att göra någon förändring i frågan om möjligheten att meddela de särskilda tillgänglighetsbesluten. Regeringen delar därmed inte *SVT:s* synpunkt om att möjligheten att meddela de särskilda tillgänglighetsbesluten bör upphöra.

Möjligheten att ställa krav på tillgänglighet till public service-utbudet bör dock vara bredare så att sådana krav kan ställas även för innehåll som inte omfattas av radio- och tv-lagen. Att public service-företagens utbud är tillgängligt för alla är en viktig utgångspunkt för public service-uppdraget. Därför bör det av lagen framgå att regeringen får ställa upp villkor om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Med stöd av bestämmelsen bör villkor kunna ställas upp om att public service-företagen ska utforma sina tjänster och program så att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom tekniska hjälpmedel såsom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Villkor bör exempelvis kunna ställas upp för public service-företagens webbplatser, appar och liknande tjänster.

Villkor som gäller innehåll som är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning kan ställas upp med stöd av villkoret om ett mångsidigt programutbud, se avsnitt 5.5.1.

Diskrimineringsombudsmannen, Myndigheten för delaktighet, Nätverket Unga För Tillgänglighet (Nuft) och Synskadades Riksförbund framhåller att den föreslagna formuleringen av lagtexten kan tolkas som att det är valbart att ställa krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. De menar att det bör vara tvingande att ställa sådana krav. Regeringen anser att krav på tillgänglighet ska ställas upp. Det är dock inte ändamålsenligt att i lagtexten ställa upp de villkor som bör gälla, bland annat med hänsyn till att lagtexten därmed skulle bli omfattande och förmodligen snart även inaktuell, jfr avsnitt 5.1. Att endast göra det tvingande att ställa krav på tillgänglighet innebär i sig inte något skydd för vilken grad av tillgänglighet som ska uppnås genom kraven. Lagtexten bör därför utformas i enlighet med vad kommittén har föreslagit.

Regeringen anser inte att det i lagen behöver tas in en upplysningsbestämmelse om att krav på tillgänglighet till tv finns i 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen. En generell hänvisning till att det finns bestämmelser om ljudradio och tv även i radio- och tv-lagen bör dock finnas i lagens inledning, se övervägandena i avsnitt 5.1. Regeringen ser inte heller att det behöver tas in en hänvisning till diskrimineringslagen på det sätt som *Synskadades Riksförbund* föreslagit. Som anges i avsnitt 5.1 finns flera lagar som gäller för public service-företagen, utöver den föreslagna lagen om public service.

5.5.5 Hur verksamheten ska organiseras och bedrivas

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om

- ramar för verksamhet och organisation,
- användningen av avgiftsmedel,
- förhandsprövning av nya tjänster, och
- redovisning och revision.

Kommitténs förslag överensstämmer delvis med regeringens. Kommittén föreslår att villkor ska få ställas upp om verksamhet och organisation, utan begränsning till dess ramar.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Public service-företagen* tillstyrker i huvudsak förslaget, men anser att möjligheten att ställa upp villkor för verksamhet och organisation bör begränsas i förhållande till utredningens förslag. *SR* och *SVT* anser vidare att villkor om förhandsprövning inte ska kunna ställas upp. *Svenska journalistförbundet* anser inte att avsikten med bestämmelsen tillräckligt tydligt framgår och att det finns en risk för framtida detaljreglering med stöd av bestämmelsen samt avstyrker därför förslaget i sin helhet.

Skälen för regeringens förslag: De villkor som i dag finns i public service-företagens medelsvillkor är inte programrelaterade. De har alltså inte med innehållet i programmen att göra och något lagstöd för att ställa upp villkoren krävs inte enligt yttrandefrihetsgrundlagen. För att regleringen av public service-uppdraget ska bli överblickbar och tydlig

anser dock regeringen att alla villkor som ska kunna ställas upp för public service-uppdraget bör framgå av den nya lagen eller, när det gäller villkor som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet, av radio- och tv-lagen. Det bör därför framgå av den nya lagen att villkor får ställas upp om verksamhet och organisation, om användningen av avgiftsmedel, om förhandsprövning av nya tjänster och om redovisning och revision. Det handlar exempelvis om villkor om sidoverksamhet, om en decentraliserad organisation, om hur utbudet ska distribueras och om vad som ska ingå i redovisningen av hur uppdragen uppfylls. Avsikten är att det med stöd av bestämmelsen ska vara möjligt att ställa upp sådana villkor som finns i nuvarande medelsvillkor och sändningstillstånd och som inte är relaterade till innehåll och som inte heller är kopplade till rätten att sända i marknätet.

Att public service-företagen själva utformar sin verksamhet utifrån de grundsatser och allmänt hållna riktlinjer som beslutas av riksdagen och regeringen är en viktig princip som enligt regeringen också fortsättningsvis bör gälla vid tillämpning av bestämmelsen. Genom att villkoren för verksamheten hålls på en övergripande nivå och normalt inte ändras under en tillståndsperiod har det också tidigare ansetts att en balans uppnås mellan å ena sidan det oberoende som krävs för att företagen ska kunna uppfylla sina uppdrag i allmänhetens tjänst och å andra sidan den styrning som riksdagen och regeringen behöver utöva på allmänhetens vägnar eftersom uppdraget finansieras med allmänna medel (se exempelvis prop. 1995/96:161 s. 47, prop. 2000/01:94 s. 11, prop. 2005/06:112 s. 20, prop. 2008/09:195 s. 18 och 20). Regeringen instämmer med *public service-företagen* i att villkoren inte bör innebära en onödigt detaljreglering av företagets verksamhet och organisation, vilket också *Svenska Journalistförbundet* för fram. Detta bör, som public service-företagen förordar, åstadkommas genom att lagen ger möjlighet att ställa upp villkor om ramar för verksamhet och organisation. På så sätt kan de villkor som gäller i dag ställas upp också fortsättningsvis.

SR och *SVT* anser att det inte ska finnas möjlighet att ställa upp villkor om förhandsprövning av nya tjänster. Modellen för finansiering av public service innebär, som framgår av avsnitt 5.2, ett statligt stöd i EU-rättslig mening. Systemet för förhandsprövning av nya tjänster regleras bland annat genom förordningen (2019:1256) om förhandsprövning av tjänster hos public service-företagen och är avsett att säkerställa att statligt stöd bara används för nya tjänster som bidrar till att ett public service-uppdrag uppfylls samtidigt som konkurrensen på mediemarknaden inte påverkas på ett oproportionerligt sätt. Frågan om förhållandet mellan förhandsprövning och yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om censurförbud, hindrande åtgärder, redaktionell självständighet och etableringsfrihet lyfts flera gånger sedan systemet infördes 2010. Konstitutionsutskottet har uttalat att förhandsprövningen inte handlar om att pröva själva innehållet – vad som ska få förekomma i ett program eller i en tjänst – eller pröva om ett visst innehåll ska få framföras. I stället handlar prövningen om att avgöra om en ny eller förändrad tjänst som något av programföretagen vill lansera ska bekostas med allmänna medel. Att prövningen tar sikte på nya tekniker och metoder och att det inte är en fråga om en prövning av innehållet i radio- eller tv-program i strid med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser gjordes enligt utskottet tydligt genom att endast tjänster inom den kompletterande verksamheten omfattas

(se konstitutionsutskottets yttrande 2019/20:KU2y). Enligt regeringen är det med hänsyn till bland annat den snabba utvecklingen av ny teknik inte möjligt att i förväg bedöma vilka tjänster som kan komma att erbjudas under den tid uppdraget ska gälla. Det är därför heller inte möjligt att, som SR förordar, i stället för förhandsprövning hantera frågan om eventuell konkurrenspåverkan inom ramen för övrig villkorsgivning för public service-uppdraget. Sammantaget bör den nya lagen enligt regeringen ge möjlighet att också fortsättningsvis ställa upp villkor om förhandsprövning av nya tjänster.

5.5.6 Säkerhet och beredskap

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om

- beredskapsarbete och en beredskapsplan för verksamheten för fredstida krissituationer och höjd beredskap samt verksamhet och organisation vid höjd beredskap, och
- säkerhet vid produktion och distribution av program.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning än regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Public service-företagen* tillstyrker i huvudsak förslaget, men anser att möjligheten att ställa upp villkor för verksamhet och organisation bör begränsas i förhållande till utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: SR:s och SVT:s verksamhet ingår i totalförsvaret, och public service-företagen är centrala aktörer för förmedling av information och kunskap till allmänheten även under störda förhållanden som fredstida kriser och höjd beredskap. Därför är möjligheten att ställa upp villkor i syfte att säkerställa att public service-företagen kan verka också i sådana lägen betydelsefull. Genom möjligheten att ställa upp villkor om säkerhet och beredskap understryks att dessa frågor är viktiga för public service-uppdraget. Därigenom säkerställs också att de villkor som gäller enligt de nuvarande sändningstillstånden, bland annat om risk- och sårbarhetsanalys, beredskapsplan, utbildning och övning av personal samt omställning av organisationen vid höjd beredskap, också fortsättningsvis kan ställas upp i regeringens beslut om public service-uppdraget.

Public service-företagen anser att villkor endast ska få ställas upp om ramarna för verksamhet och organisation vid höjd beredskap. Det är dock enligt regeringen av central betydelse att bestämmelser som avser planeringen för höjd beredskap och uppgifter i krig inte ger utrymme för tvekan om ansvar och handlingsutrymme. Enligt regeringen väger inte tvisterna med att i lagen uttrycka vilken detaljeringsgrad villkoren får ha upp riskerna med att avgränsningen blir obestämd. Det finns därför skäl att genomföra kommitténs förslag.

5.5.7 VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten

Regeringens förslag: Regeringen ska i ett beslut om public service-uppdraget få ställa upp villkor om

- att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden enligt lagen om viktigt meddelande till allmänheten, och
- att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

I lagen om viktigt meddelande till allmänheten ska det upplysas om att bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen och i den nya lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslagen. *SOS Alarm AB* anser att de aktörer som i dag har rätt att begära VMA också ska ha rätt att sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten. *Myndigheten för tillgängliga medier* framhåller vikten av att VMA och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. *SVT* menar att regeringen bör se över begrepps användningen i VMA-lagen för att säkerställa fortsatt överensstämmelse mellan VMA-lagen och den nya regleringen, som kommer att göra det möjligt för regeringen att ställa krav på sändning av VMA även på andra sätt än genom linjära sändningar.

Skälen för regeringens förslag

Public service-företagens sändningstillstånd får i dag förenas med villkor om att kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten (VMA-lagen) och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten (4 kap. 9 § 15 och 11 kap. 3 § andra stycket 15 radio- och tv-lagen). Skyldigheten att sända VMA och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten är ett innehållsrelaterat villkor som enligt yttrandefrihetsgrundlagen ska ha stöd i lag för att få ställas upp. Bestämmelserna om villkor om VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten bör tas in i lagen om public service. Det blir därmed möjligt att ställa upp villkor om att sända VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten såväl i marknätet som på internet. I VMA-lagen bör det upplysas om att bestämmelser om skyldighet att sända VMA finns i den nya lagen.

Enligt 7 § VMA-lagen ska ett VMA sändas i ljudradio och tv, till terminalutrustning och, på begäran, som ljudsignaler i anläggningar för utomhusvarning. Bestämmelsen är dock inte avsedd att hindra att VMA förmedlas också till andra plattformar (prop. 2022/23:77 s. 33). Enligt regeringen bör det, som också *Sveriges Television* påpekar, med stöd av den nya lagen vara möjligt att ställa upp villkor om att VMA ska förmedlas på annat sätt än genom linjär ljudradio och tv. För att upprätthålla en konsekvent terminologi i lagen, bör uttrycket sända inte användas i den nya lagen med den vidare betydelse som uttrycket har enligt VMA-lagen. I stället bör uttrycket förmedla användas för annan förmedling av VMA än

sändning. Uttrycket förmedla är i sammanhanget inte avsett att indikera någon bestämd teknisk lösning, utan avsikten är att regeringen ska kunna ställa upp de villkor som inom ramen för tillgängliga tekniska lösningar på effektivaste sätt uppfyller syftet med omedelbar förmedling av information till allmänheten i brådskande och farliga situationer.

Tillgänglighetskrav för VMA och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten i tv framgår av 5 kap. 12 a § radio- och tv-lagen. Som Myndigheten för tillgängliga medier är inne på, föreslås den nya lagen ge möjlighet att ställa upp villkor även i övrigt om tillgänglighet (se avsnitt 5.5.4).

SOS Alarm AB anser att alla aktörer som har rätt att begära VMA, inte bara myndigheter, bör ges rätt att begära sändning också av andra meddelanden som är av vikt för allmänheten. Möjligheten att begära sändning av meddelanden ingriper i programverksamheten och bör bara komma i fråga när mycket starka skäl talar för det. Detta betyder att snävast möjliga krets av aktörer bör ha denna möjlighet. Enligt regeringen är det dock en rimlig avvägning att sändning av VMA, som är reglerad i 4 § VMA-lagen och bara kommer i fråga i vissa mycket brådskande och farliga situationer kan få begäras av en bredare krets av aktörer än andra meddelanden, vars användning inte är närmare reglerad.

Som Sveriges Television AB är inne på innebär förslaget att regeringen ska få ställa upp villkor om att VMA ska förmedlas också på andra sätt än genom linjära sändningar, exempelvis genom att lägga ut meddelandena på public service-företagens digitala plattformar eller genom så kallade push-notiser. Någon ändring av VMA-lagens bestämmelser är enligt regeringen inte nödvändig för att åstadkomma detta.

5.6 Styrelseledamöter och verkställande direktör

5.6.1 Förfaranden och kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör

Regeringens förslag: Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver vad som gäller enligt aktiebolagslagen, innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med de krav som ställs i EU:s mediefrihetsförordning.

Föreskrifterna ska inte omfatta arbetstagarrepresentanter.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. I promemorian anges förfarandena och kriterierna för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör uttryckligen i lagtexten.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna tillstyrker eller har inte några synpunkter på förslaget. *Sveriges advokatsamfund* anser att lagen bör innehålla föreskrifter som säkerställer att verksamhetschefens förordnande är tillräckligt långt för att öka det faktiska oberoendet hos public service-företagen.

Skälen för regeringens förslag

Public service-företagen omfattas av krav på skyddsmekanismer enligt EU:s mediefrihetsförordning

Den 11 april 2024 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning). Förordningen kallas fortsättningsvis mediefrihetsförordningen.

Artikel 5 i mediefrihetsförordningen innehåller bestämmelser om skyddsmekanismer för oberoendet hos leverantörer av public service-medier. En leverantör av public service-medier är enligt artikel 2.3 en leverantör av medietjänster som anförtrotts ett uppdrag att verka i allmänhetens tjänst enligt nationell rätt och som erhåller nationell offentlig finansiering för att fullgöra ett sådant uppdrag. Genom formerna för hur SR, SVT och UR får sina uppdrag och genom det regelverk som styr deras verksamhet och finansiering, uppfyller företagen enligt regeringens kriterierna i mediefrihetsförordningen för att vara leverantörer av public service-medier. De omfattas därmed av regelverket i mediefrihetsförordningen.

Bestämmelser i mediefrihetsförordningen om styrelseledamöter och verksamhetschef

I artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen finns det bestämmelser om att utse och entlediga styrelseledamöter och verksamhetschef. Medlemsstaterna ska säkerställa att förfarandena för utnämning och entledigande av verksamhetschefen eller styrelseledamöterna för leverantörer av public service-medier syftar till att garantera oberoendet hos leverantörerna av public service-medier, enligt artikel 5.2 i mediefrihetsförordningen. Enligt samma artikel ska förfaranden och kriterier för utnämning av dessa personer fastställas på nationell nivå. Förfarandena och kriterierna ska vara transparenta och icke-diskriminerande. Förfarandena ska även vara öppna och effektiva och kriterierna ska även vara objektiva och proportionerliga. Utöver detta anges att förordnandena för styrelseledamöter och verksamhetschefen ska vara tillräckligt långa för att det faktiska oberoendet hos leverantörerna av public service-medier ska kunna upprätthållas.

Uttrycken styrelseledamöter och verksamhetschef definieras inte i mediefrihetsförordningen, men det följer av skäl 31 att uttrycken avser de personer eller organ som har en roll i att fastställa redaktionella strategier eller utgör den högsta myndigheten i det avseendet inom leverantören av public service-medier. Kraven i fråga om styrelseledamöter och verksamhetschef bör mot den bakgrunden för svenskt vidkommande avse styrelseledamöterna respektive den verkställande direktören i vardera av de tre public service-företagen.

Särskilda regler om att utse styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen bör införas

Public service-företagens oberoende har genomgående varit en central fråga vid utformningen av hur public service organiseras i Sverige. Ägandet, och därmed ansvaret för att utse styrelser i public service-

företagen, vilar på en särskild förvaltningsstiftelse. Styrelsen i respektive public service-företag utser i sin tur den verkställande direktören. Styrelsen för förvaltningsstiftelsen och styrelserna för public service-företagen måste i sitt beslutsfattande förhålla sig till lagstiftning, respektive bolagsordning och regler som tagits fram inom ramen för självregleringssystem.

Enligt regeringens bedömning saknas i det befintliga regelverket förfaranderegler eller kriterier för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör som fullt ut motsvarar mediefrihetsförordningens krav. Sådana förfaranderegler och kriterier behöver därför införas. Mot bakgrund av hur public service är organiserat i Sverige bör förfarandena och kriterierna regleras i företagens bolagsordningar, vilket bör framgå av den nya lagen. Regeringen bedömer att en sådan ordning uppfyller mediefrihetsförordningens krav.

I promemorians lagförslag är mediefrihetsförordningens krav på förfarandena och kriterierna uppräknade direkt i författningstexten. Regeringen anser dock att kopplingen till EU-förordningen bör tydliggöras genom att bestämmelsen i stället hänvisar till den aktuella artikeln. En sådan lagstiftningsteknik följer även systematiken i bestämmelsen om talan mot beslut om entledigande i samma kapitel. I bestämmelsen om public service-företagens bolagsordningar bör det därför anges att dessa, utöver vad som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), ska innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med artikel 5.2 andra stycket i mediefrihetsförordningen. Det blir därmed en fråga för bolagsstämman att närmare bestämma hur förfaranden och kriterier enligt artikeln ska utformas. För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i den svenska lagstiftningen är det lämpligt att hänvisningarna till mediefrihetsförordningen avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Arbetsgarepresentanter i bolagens styrelser utses av arbetstagarna i den ordning som föreskrivs i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. Föreskrifterna i bolagsordningen om förfaranden och kriterier bör enligt regeringen inte omfatta sådana ledamöter.

Av artikel 5.2 andra stycket följer att ett förordnande som styrelseledamot eller verkställande direktör i ett public service-företag ska vara tillräckligt långt för det faktiska oberoendet hos företaget. Bestämmelsen är i denna del utformad så att den är direkt tillämplig för bolagsstämman och styrelsen i ett public service-företag. Det behövs därför inte någon bestämmelse om detta i lagen, som *Sveriges advokatsamfund* förordrar.

5.6.2 Rättslig prövning av entledigande

Regeringens förslag: Den som genom ett beslut av bolagsstämman eller styrelsen har entledigats från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut, ska få föra talan om att beslutet ska upphävas. Beslutet ska upphävas om det inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen.

Talan ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, ska rätten att föra talan gå förlorad.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians förslag har en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget. *SR, SVT* och *UR* anser att en verkställande direktörs rätt till rättslig prövning vid entledigande ska gälla även om förordnandet inte har varit tidsbestämt. *Sveriges advokatsamfund* anser att ett beslut om entledigande bör meddelas på förhand och att talan ska kunna väckas mot det redan innan det träder i kraft. Enligt Advokatsamfundet bör tidsfristen för att väcka talan mot ett beslut om entledigande räknas från att den entledigande underrättas om beslutet. Kretsen som får väcka sådan talan bör enligt Advokatsamfundet omfatta också styrelseledamöter, en minoritet på bolagsstämman eller i public service-företagens ägarstyrelse samt granskningsnämnden för radio och tv.

Skälen för regeringens förslag

Förutsättningar för entledigande i förtid enligt mediefrihetsförordningen

Artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen medför särskilda krav på beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett public service-företag. Sådana beslut ska vara vederbörligen motiverade och de får fattas endast i undantagsfall om personen som entledigas inte längre uppfyller de fastställda kriterierna för uppdraget (jfr avsnitt 5.6.1). Besluten ska också meddelas de berörda personerna på förhand och kunna prövas rättsligt.

De förutsättningar enligt mediefrihetsförordningen som ska vara uppfyllda vid ett entledigande i förtid är direkt tillämpliga och ska därför beaktas av den som beslutar om entledigandet.

Nuvarande reglering är otillräcklig

Av aktiebolagslagen framgår att en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid om den som har utsett ledamoten anmäler att uppdraget ska upphöra (8 kap. 14 § ABL). Det saknas uttryckliga bestämmelser i aktiebolagslagen om entledigande av en verkställande direktör.

Styrelsen i ett public service-företag utses enligt bolagsordningarna för tiden intill utgången av nästa årsstämma. För den verkställande direktören finns ingen motsvarande reglering. Normalt utser styrelsen den verkställande direktören utan tidsbegränsning.

Det finns ingen rätt för den som har entledigats att föra talan enligt aktiebolagslagen mot ett sådant beslut och den talerätt som enligt 7 kap. 50 § ABL får utövas av styrelsen, enskilda styrelseledamöter och den verkställande direktören framstår enligt regeringen inte som tillräcklig för att uppfylla mediefrihetsförordningens syfte. Sådan talan kan inte föras av den som inte längre har en sådan ställning och kan inte användas för att klandra ett beslut av styrelsen. Det har inte heller ansetts möjligt att föra en fastställsetalan om ett styrelsebesluts ogiltighet (se Svea hovrätts beslut i mål Ö 4304/91).

Enligt regeringen uppfylls inte mediefrihetsförordningens krav med nu gällande regler.

En möjlighet till domstolsprövning vid entledigande av en styrelseledamot eller verkställande direktör

Regeringen anser att kravet på rättslig prövning bör uppfyllas genom att det införs en möjlighet till domstolsprövning av beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett public service-företag.

Med hänsyn till mediefrihetsförordningens syfte är det tillräckligt att möjligheten till domstolsprövning omfattar beslut av bolagsstämman och styrelsen. En sådan avgränsning innebär att möjligheten att väcka talan mot ett beslut om entledigande inte omfattar exempelvis arbetstagarledamöter i styrelsen som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Domstolsprövningen bör avse beslutets förenlighet med mediefrihetsförordningen

Domstolsprövningen av ett beslut om entledigande bör i sak avse frågan om beslutet uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen. Enligt artikeln krävs att beslutet har varit vederbörligen motiverat och meddelats den berörda personen på förhand. Dessutom får sådana beslut fattas endast i undantagsfall om personen som entledigats inte längre uppfyller de kriterier för uppdraget som enligt regeringens förslag ska regleras i bolagsordningarna (se avsnitt 5.6.1). För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i den svenska lagstiftningen är det lämpligt att hänvisningen i bestämmelsen till mediefrihetsförordningen avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Domen bör enligt regeringen bara avse om beslutet ska upphävas eller inte. På så sätt tillgodoses såväl intresset av en allsidig prövning av frågan om mediefrihetsförordningens regler har följts vid entledigandet, som intresset av en renodlad och snabb process.

Talerätten bör omfatta den entledigade

Talerätten bör omfatta den styrelseledamot eller verkställande direktör som har entledigats. Den personen kan enligt regeringen antas ha bäst förutsättningar att i första hand bevaka intresset att entledigandet inte strider mot mediefrihetsförordningen.

Den rättsliga prövningen ska enligt mediefrihetsförordningen avse beslut om entledigande av den verkställande direktören eller styrelseledamöterna innan deras förordnanden har löpt ut. Detta förutsätter att det finns en tidpunkt då förordnandet löper ut, och rätten till domstolsprövning enligt förordningen gäller alltså endast när ett förordnande är tidsbestämt. Enligt regeringen finns det inte skäl att införa en längre gående talerätt än mediefrihetsförordningen kräver. Talerätten bör därför inte, som *SR*, *SVT* och *UR* förordar, genom nationell lag utsträckas till att gälla också en verkställande direktör med ett förordnande som inte är tidsbestämt. Granskningsnämnden för radio och tv bör enligt regeringen inte ges talerätt, som *Sveriges advokatsamfund* förordar, eftersom det är främ-

mande för granskningsnämndens verksamhet att föra talan i domstol om vem som ska vara bolagsfunktionär i ett public service-företag.

Enligt regeringens bedömning hindrar bestämmelsen inte talan mot beslutet på annan grund eller i annan ordning, till exempel styrelsens, en styrelseledamots eller den verkställande direktörens talan enligt 7 kap. 50 § ABL mot ett bolagsstämmbeslut.

Talefristen bör vara tre månader efter beslutet

Talan bör enligt regeringen väckas inom viss tid. Talefristen bör enligt regeringen vara tre månader och börja löpa på dagen för beslutet, i likhet med vad som gäller enligt 7 kap. 51 § ABL. En talefrist som utgår från tidpunkten då den entledigade underrättas om beslutet, som *Sveriges advokatsamfund* förordar, medför enligt regeringen en sämre förutsebarhet och riskerar att tynga processen med bevisfrågor om bl.a. tidpunkten för underrättelse. En talefrist som utgår från dagen för beslutet är enligt regeringen mer ändamålsenlig.

Det är först när beslutet har fattats som det har rättsverkan. Det är också först då som det har fått sin slutliga form och samtliga omständigheter som är relevanta för prövningen står klara. Enligt regeringen finns det därför inte anledning att talan ska kunna väckas redan när det på förhand meddelas den som berörs, som *Sveriges advokatsamfund* förordar.

Talan bör handläggas av allmän domstol enligt allmänna tvistemålsregler

Talan bör enligt regeringen handläggas enligt allmänna tvistemålsregler vid allmän domstol, i likhet med vad som gäller för klander av bolagsstämmbeslut enligt aktiebolagslagen (se 7 kap. 50 och 51 §§ ABL).

5.6.3 Registrering enligt aktiebolagslagen av beslut om entledigande i förtid

Regeringens förslag: Ett beslut att entlediga någon från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut ska få registreras i aktiebolagsregistret trots att beslutet inte uppfyller förutsättningarna i mediefrihetsförordningen, om det inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet på sådan grund.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians förslag har en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inte några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 27 kap. 2 § första stycket ABL kan en registrering i aktiebolagsregistret inte göras utan föregående materiell och formell legalitetsprövning. Om det finns hinder för registrering ska Bolagsverket som huvudregel vägra registrering (27 kap. 2 § tredje och fjärde stycket ABL). Bolagsverkets legalitetsprövning får anses omfatta ett besluts förenlighet med EU-förordningar, eftersom sådana förordningar är direkt tillämpliga och bör anses likställda med svensk lag (jfr t.ex. prop. 2023/24:160 s. 93 och Lagrådets yttrande över förslag till tullag i prop. 1999/2000:126 s. 272). I 27 kap. 2 a § ABL

föreskrivs att registreringsförbudet upphör om talan inte har väckts mot vissa bolagsstämmobeslut i tid.

Om ett beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller verkställande direktör som har anmälts för registrering inte uppfyller förutsättningarna i mediefrihetsförordningen, utgör bristen i princip ett hinder för registrering. Reglerna om Bolagsverkets beslut om registrering i aktiebolagsregistret bör emellertid enligt regeringen stämma överens med de föreslagna bestämmelserna om talan mot ett beslut om entledigande och bortfallande av sådan talan (se avsnitt 5.6.2). Bolagsverket bör alltså kunna registrera ett beslut om entledigande även om verket vid sin legalitetsprövning bedömer att det finns brister i förhållande till mediefrihetsförordningen, om talefristen har löpt ut. Detta är också i linje med vad som föreskrivs i 27 kap. 2 a § ABL. En bestämmelse med den innebörden bör införas i den nya lagen. För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i den svenska lagstiftningen är det lämpligt att hänvisningarna till mediefrihetsförordningen avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

5.7 Granskningen av program

5.7.1 Ökade möjligheter till granskning av innehåll

Regeringens förslag: Granskningsnämnden för radio och tv ska i efterhand granska om program som ett public service-företag har sänt till eller tillhandahållit allmänheten står i överensstämmelse med den nya lagen och de programrelaterade villkor som har beslutats med stöd av lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker förslaget. Flera remissinstanser, bland andra *Copyswede*, *Konstnärliga och Litterära Yrkesutövaras Samarbetsnämnd (KLYS)*, *Svenska Journalistförbundet* och *Sveriges Dramatikerförbund* avstyrker dock förslaget. Vissa av dem anför att förslaget om ökade möjligheter till granskning inte är proportionerligt. Några menar också att det inte är motiverat med ytterligare granskning av public service-företagens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag: I 16 kap. 2 § radio- och tv-lagen finns bestämmelser om granskningsnämndens efterhandsgranskning av program. Av bestämmelsen framgår att granskningsnämnden, genom granskning i efterhand, övervakar om program som sänts i tv, sökbar text-tv, beställ-tv, ljudradio eller i beställradio från public service står i överensstämmelse med lagen och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

I avsnitt 5.1 görs bedömningen att villkor som gäller för innehåll ska gälla för allt innehåll från public service-företagen oavsett hur det distribueras och vilken form det har. Det innebär bland annat att villkoren förutom att gälla för innehållet i radio- och tv-program enligt radio- och tv-lagen även föreslås gälla för innehållet i text med eller utan koppling till ljud eller rörlig bild. Förutom för program i marknätet och på

företagens egna plattformar på internet föreslås villkoren också gälla för innehållet som företagen tillgängliggör på plattformar som inte är deras egna som exempelvis sociala medier. Granskningsnämnden för radio och tv bör enligt regeringens mening i lag ges utökade möjligheter att granska innehållet i public service så att granskningen kan omfatta hela programverksamheten.

Copyswede, Fackförbundet Scen och Film, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Svenska Journalistförbundet, Svenska Fotografers Förbund och Sveriges Dramatikerförbund avstyrker förslaget. Ett av skälen som framförs mot en utökning av granskningen är att den är resurskrävande för public service-företagen och kommer att ske på bekostnad av annan verksamhet. En annan invändning är att en utökning av granskningen ger intryck av att public service-verksamheten inte är pålitlig. *Svenska Journalistförbundet* argumenterar för att villkor endast bör ställas upp för sådant innehåll som omfattas av skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen och att förslaget om ökade möjligheter till granskning inte är proportionerligt.

Regeringen bedömer, till skillnad från Svenska Journalistförbundet, att villkor bör kunna ställas upp för allt innehåll, oavsett vilken form det har (t.ex. ljud, rörlig bild, grafik eller text) och hur innehållet distribueras. Skälen för den bedömningen utvecklas i avsnitt 5.1.

7 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) ger grundlagsstöd åt en sådan efterhandsgranskning av innehåll som utförs av granskningsnämnden för radio och tv. Sedan den 1 januari 2023 ger bestämmelsen stöd för att i lag meddela föreskrifter om granskning av allt public service-innehåll, oavsett hur det tillhandahålls (prop. 2021/22:59 s. 59–61).

Precis som flera remissinstanser pekar på kan förslaget om ökade möjligheter till granskning komma att ta ytterligare resurser i anspråk, både från granskningsnämndens sida och från public service-företagens sida. Det utgör dock inte skäl för att begränsa granskningen till endast en viss del av programverksamheten. En utgångspunkt måste enligt regeringen vara att granskning ska kunna ske av de program som villkor kan ställas upp för. Det innebär att granskningsnämnden ska kunna granska program oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild, grafik eller text) och hur innehållet distribueras.

Eftersom förslaget innebär en utvidgning av möjligheten att granska innehåll från public service innebär det, precis som *Svenska Journalistförbundet* pekar på, en motsvarande begränsning av den grundlagsskyddade yttrandefriheten. För en sådan begränsning av yttrandefriheten gäller enligt 7 kap. 7 § YGL vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ regeringsformen (RF). Även Europakonventionen, vilken gäller som lag i Sverige, ska beaktas i sammanhanget.

Det är grundläggande för allmänhetens förtroende för public service och för verksamhetens legitimitet att enskilda som upplever att företagen brister i sitt uppdrag också kan få frågan prövad, bland annat om villkoren om saklighet och opartiskhet inte följs. En central utgångspunkt för regleringen av public service-uppdraget är därför att det bör vara möjligt att granska om innehållet i public service följer de bestämmelser och villkor som gäller för verksamheten.

Att de villkor som föreslås gälla för innehållet från företagen också kan följas upp och granskas får anses vara ett sådant särskilt viktigt skäl som i enlighet med 2 kap. 23 § RF innebär att yttrandefriheten får begränsas. Ändamålet med granskningen utgör också ett sådant ändamål som är godtagbart i ett demokratiskt samhälle. Regeringen bedömer vidare att begränsningen som föreslås är proportionerlig, dvs. den kan inte anses gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den. Förslagen sträcker sig heller inte så långt att det utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Förslagen kommer inte heller i övrigt i konflikt med de krav på rättighetsbegränsande lagstiftning som framgår av 2 kap. 21 och 23 §§ RF. Regeringen gör samma bedömning i fråga om de krav som följer av artikel 10 i Europakonventionen.

Regeringen anser alltså att det är förenligt med regeringsformen, yttrandefrihetsgrundlagen och Europakonventionen att ge granskningsnämnden utökade möjligheter att granska innehållet i public service så att granskningen kan omfatta hela programverksamheten och att en sådan utökad granskning är motiverad.

5.7.2 Sanktioner i fler fall

Regeringens förslag: Sanktioner i radio- och tv-lagen om offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut och om särskild avgift ska kunna tillämpas om ett public service-företag har brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller villkor som beslutats med stöd av lagen.

På motsvarande sätt som i dag ska ett sändningstillstånd kunna återkallas enligt bestämmelserna i radio- och tv-lagen om ett public service-företag i sin tillståndspliktiga verksamhet på ett väsentligt sätt brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller på ett väsentligt sätt åsidosatt villkor som beslutats med stöd av lagen.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Majoriteten tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Svenska Journalistförbundet* invänder dock mot att sanktionsmöjligheten föreslås gälla även för public service-företagens innehåll i sociala medier.

Skälen för regeringens förslag

Offentliggörande av granskningsnämndens beslut och skyldighet att betala en särskild avgift

Om granskningsnämnden finner att ett public service-företag har brutit mot programrelaterade villkor eller bestämmelserna om rättelse i radio- och tv-lagen (5 kap. 4 § första stycket) får nämnden enligt 17 kap. 10 § besluta att företaget ska offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Att beslutet ska offentliggöras på lämpligt sätt innebär enligt förarbetena till bestämmelsen att offentliggörandet ska göras på så sätt att dess spridning står i rimlig proportion till den spridning som den felaktiga

uppgiften hade och att offentliggörandet har en geografisk anknytning till det kränkta subjektet (prop. 1995/96:160 s. 143 och s. 191).

Vid överträdelse av bestämmelser i radio- och tv-lagen eller villkor som ställts upp med stöd av lagen och som gäller otillbörligt kommersiellt gynnande, reklam och andra annonser, produktplacering och sponsring kan granskningsnämnden ansöka hos Förvaltningsrätten i Stockholm om att programföretaget ska betala en särskild avgift (17 kap. 5 § och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen). Vid prövningen av frågan om avgift ska påföras ska rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning. Den särskilda avgiften fastställs till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor. När avgiftens storlek fastställs ska särskilt beaktas bland annat de omständigheter som legat till grund för prövning av frågan om avgift ska påföras (17 kap. 5 och 6 §§ radio- och tv-lagen).

Samma möjligheter som enligt radio- och tv-lagen finns för granskningsnämnden att förelägga ett public service-företag att offentliggöra nämndens beslut bör finnas om företaget brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller villkor som beslutats med stöd av lagen. Om bestämmelser i den nya lagen om förbud mot reklam, åsiktsannonser, otillbörligt kommersiellt gynnande och produktplacering inte följs bör radio- och tv-lagens bestämmelser om särskild avgift tillämpas. Detsamma gäller om public service-företagen inte följer villkor som med stöd av lagen har ställts upp om undantag från reklamförbudet, villkor om andra annonser än reklam och åsiktsannonser eller förbud mot sådana annonser samt villkor om sponsring eller förbud mot sponsring. Regeringen anser alltså att granskningsnämnden för radio och tv bör ges utökade möjligheter att besluta om sanktioner, så att sanktionerna kan omfatta hela programverksamheten.

Svenska Journalistförbundet invänder mot att sanktionsmöjligheten utökas med hänvisning till att villkor inte bör ställas upp för public service-företagens innehåll i sociala medier. I avsnitt 5.1 har regeringen bedömt att det finns skäl att ställa upp villkor för innehåll oavsett vilken form innehållet har (t.ex. ljud, rörlig bild, grafik eller text) och hur innehållet distribueras och i avsnitt 5.7.1 att granskningsnämnden bör ges utökade möjligheter att granska innehåll så att granskningen kan omfatta hela programverksamheten. Enligt regeringen bör möjligheten att besluta om sanktioner motsvara möjligheten att ställa villkor och granska.

Offentliggörande på lämpligt sätt

Att offentliggörandet görs på lämpligt sätt bör även i fortsättningen innebära att offentliggörandet ska stå i rimlig proportion till den spridning som den fällda publiceringen har haft (prop. 1995/96:160 s. 143 och s. 191). Bedömningen av vad som är lämpligt bör utgå från ett övervägande kring hur beslutet i det enskilda fallet bäst når den publik som har tagit del av innehållet i det program som har fällt. Har innehåll både sänts och tillhandahållits bör utgångspunkten vara att även offentliggörandet sänds och tillhandahålls på motsvarande sätt. För att nå publiken kan en kombination av ljud eller rörlig bild och text behöva användas. Tillhandahålls ett program som fällt bör det dessutom på ett tydligt sätt framgå att detta har fällt.

I sammanhanget bör det noteras att föreläggandet om att offentliggöra nämndens beslut inte får innebära att offentliggörandet av beslutet måste göras i ett visst program. Det skulle strida mot bestämmelsen i 3 kap. 6 § yttrandefrihetsgrundlagen om att den som sänder eller tillhandahåller program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen och 4 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen om utgivarens ensamrätt att bestämma om innehållet i program. Detta bör på motsvarande sätt som i 17 kap. 10 § radio- och tv-lagen framgå av den nya lagen.

Återkallelse av sändningstillstånd

Om en tillståndshavare på ett väsentligt sätt bryter mot villkor som ställts upp i sändningstillståndet finns regler om återkallelse av tillstånd i radio- och tv-lagen. Bestämmelser om när public service-företagens sändningstillstånd får återkallas finns i 18 kap. 2 §. Av bestämmelsen framgår att ett tillstånd får återkallas om tillståndshavaren väsentligen åsidosatt tillståndsvillkor om bland annat opartiskhet och saklighet, genmäle och för ljudradio beriktigande samt förbud mot och villkor för att sända reklam eller andra annonser, sponsrade program och produktplacering. Av bestämmelsen framgår vidare att ett tillstånd får återkallas om tillståndshavaren väsentligt brutit mot demokratibestämmelsen (5 kap. 1 § och 14 kap. 1 §), förbudet mot otillbörligt kommersiellt gynnande eller förbudet mot åsiktsannonser (5 kap. 5 och 6 §§ och 14 kap. 2 och 3 §§). Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv får därutöver återkallas om tillståndshavaren väsentligen brutit mot bestämmelsen i 5 kap. 4 § om beriktigande för tv-sändningar och 5 kap. 12 § om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Av 18 kap. 7 § framgår att ett tillstånd bara får återkallas om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande. Av förarbetena till radio- och tv-lagen framgår att återkallelse av ett tillstånd är ett undantag från de principer som i allmänhet tillämpas på det yttrandefrihetsrättsliga området. Genom sanktionen inskränks nämligen yttrandefriheten rent faktiskt. En sådan ingripande reaktion bör av det skälet inte tillgripas förrän det finns mycket starka skäl. I förarbetena hänvisas också till den så kallade proportionalitetsprincipen i 2 kap. 21 § RF enligt vilken en begränsning i yttrandefriheten aldrig får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som motiverat den (prop. 1995/96:160 s. 144–145).

Beror återkallelsen på missbruk av yttrandefriheten ska frågan om återkallelse på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol under medverkan av en jury (19 kap. 1 § och 19 kap. 3 §). Det handlar till exempel om återkallelse med anledning av överträdelse av tillståndsvillkor om opartiskhet och saklighet. Även återkallelse på grund av överträdelse av demokratibestämmelsen och om beriktigande ska prövas av allmän domstol på talan av Justitiekanslern. När det gäller public service-företagens sändningstillstånd får frågan om återkallelse prövas först efter anmälan av regeringen (19 kap. 2 §).

På motsvarande sätt som gäller i dag bör det finnas möjlighet att återkalla ett sändningstillstånd enligt bestämmelserna i radio- och tv-lagen om ett public service-företag i sin tillståndspliktiga verksamhet på ett väsentligt sätt brutit mot bestämmelser i den nya lagen eller på ett

väsentligt sätt åsidosatt villkor som beslutats med stöd av lagen. Avsikten med förslaget är inte att utöka nuvarande möjligheter att återkalla ett sändningstillstånd, utan att samma möjligheter som finns att återkalla ett sändningstillstånd fortsatt ska gälla även om de bestämmelser som har överträtts framgår av den nya lagen eller villkor som beslutats med stöd av lagen. Det är vidare enbart om bestämmelserna i den nya lagen eller villkor som beslutats med stöd av lagen har brutits i den tillståndspliktiga verksamheten som ett sändningstillstånd bör kunna återkallas. Ett sändningstillstånd bör därför inte längre kunna återkallas om ett public service-företag åsidosätter en skyldighet att utarbeta en beredskapsplan för verksamheten.

5.7.3 Föreläggande att följa bestämmelser

Regeringens förslag: Ett public service-företag ska på begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv till myndigheten eller nämnden lämna

- de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen,
- sådana inspelningar av program som framgår av radio- och tv-lagen och andra exemplar av ett program som behövs för granskningen, och
- de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas ett public service-företag med stöd av den nya lagen.

Om en sådan begäran inte följs ska myndigheten eller nämnden få förelägga public service-företaget att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite. Även granskningsnämndens föreläggande om att ett public service-företag på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut får förenas med vite.

Beslut av myndigheten och nämnden om förelägganden som har förenats med vite ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut om förelägganden om att lämna de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen och att offentliggöra granskningsnämndens beslut på lämpligt sätt ska gälla omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program

I radio- och tv-lagen finns bestämmelser om skyldighet för ett programföretag att lämna sådana upplysningar och inspelningar av program som behövs bland annat för granskningsnämndens granskning enligt lagen. Av 16 kap. 9 § framgår att Mediemyndigheten, från den som bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt lagen, får begära in de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen av att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen och de villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Av 16 kap. 10 § följer att den som

bedriver verksamhet enligt lagen, på begäran av Mediemyndigheten, ska lämna de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgiften som kan åläggas enligt 17 kap. 5 och 6 §§. Av 16 kap. 11 § framgår att den som spelat in ett program i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (tillämpningslagen), på begäran av Mediemyndigheten, utan kostnad ska lämna en sådan inspelning till myndigheten.

Om bestämmelserna inte följs får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden besluta om de förelägganden som behövs för att bestämmelserna ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite (17 kap. 11 § första stycket 8–10). Mediemyndighetens och granskningsnämndens beslut om förelägganden som förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Förelägganden om upplysningsskyldighet enligt 16 kap. 9 § gäller omedelbart, om inte något annat bestämts (20 kap. 4 §). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten (20 kap. 5 §).

Motsvarande upplysningsskyldighet som gäller enligt radio- och tv-lagen och som behövs för nämndens granskning enligt den nya lagen bör kunna ställas upp, vilket också bör framgå av lagen. Även motsvarande möjlighet att besluta om förelägganden och förena besluten med vite bör finnas enligt den nya lagen. Granskningsnämnden bör ha samma möjligheter som Mediemyndigheten att begära in upplysningar och inspelningar av program samt besluta om förelägganden om skyldigheterna inte följs. Därutöver bör det finnas möjlighet för Mediemyndigheten eller granskningsnämnden att, förutom att begära in sådana inspelningar som framgår av 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen, även begära in andra exemplar av program som behövs för granskningen i efterhand. Det som avses är dels exemplar av program med ljud och rörlig bild som det inte finns en skyldighet att spela in enligt 5 kap. 3 § tillämpningslagen, dels exemplar av exempelvis program med text som behövs för granskningen enligt lagen (jfr 3 kap. 8 § YGL).

Föreläggande om att offentliggöra granskningsnämndens beslut

Av bestämmelsen i radio- och tv-lagen om offentliggörande av granskningsnämndens beslut framgår att nämndens beslut får innefatta ett föreläggande vid vite (17 kap. 10 § andra stycket). Av 20 kap. 4 § följer att ett sådant föreläggande gäller omedelbart, om inte något annat bestämts. Ett beslut om föreläggande som förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten (20 kap. 4 och 5 §§). Motsvarande bestämmelser bör finnas i den nya lagen.

5.7.4 Andra beslut än vitesförelägganden ska inte få överklagas

<p>Regeringens förslag: Andra beslut av Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv än beslut om förelägganden som har förenats med vite ska inte få överklagas.</p>
--

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens. Kommitténs förslag har dock en annan språklig utformning.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Samma möjligheter att överklaga beslut som i dag gäller enligt radio- och tv-lagen bör gälla även enligt den nya lagen. Det innebär exempelvis att granskningsnämndens friande eller fällande beslut inte får överklagas.

5.8 Finansieringen av uppdraget

Regeringens förslag: Public service-avgiften ska finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget enligt lagen. Avgiften ska inte få finansiera någon annan verksamhet. I enlighet med beslutet om tilldelningen av avgiftsmedel för åtta år, ska riksdagen årligen tilldela medel för verksamheten.

De övriga bestämmelser som reglerar finansieringen av public service-uppdraget ska överföras oförändrade från lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst till den nya lagen. Följdändringar ska göras i andra lagar där hänvisningar finns till finansieringslagen.

Kommitténs förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *Svenska Journalistförbundet* anser i sitt yttrande över departementspromemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28) att bestämmelserna om finansiering inte är tillräckliga för att garantera att medlen räcker för uppdraget.

Skälen för regeringens förslag: En public service-avgift ska finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den under förutsättning att sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten och tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam. Det framgår av 1 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen). Av bestämmelsen framgår också att avgiften inte får finansiera någon annan verksamhet än den som anges i bestämmelsen. Bestämmelsen bör föras in i den nya lagen men ändras så att det framgår att public service-avgiften ska finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget, dvs. radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, och att avgiften inte får finansiera någon annan verksamhet. Public service-avgiften ska därmed fortfarande finansiera samma verksamhet som i dag.

På motsvarande sätt som i dag bör riksdagen årligen tilldela public service-företagen medel i enlighet med det medelsbeslut som gäller för åtta år. Att riksdagen årligen ska fatta beslut om att tilldela public service-företagen medel följer av att riksdagens budgetbeslut är ettåriga (jfr 9 kap. 3 § RF) och att förslaget till statens budget ska vara fullständigt, dvs. omfatta alla inkomster och utgifter.

I övrigt bör de bestämmelser som finns i finansieringslagen flyttas över till den nya lagen oförändrade. Genom denna ordning bedömer regeringen, trots vad *Svenska Journalistförbundet* anför, att kraven på finansieringsförfaranden i artikel 5.3 i mediefrihetsförordningen är uppfyllda.

Förutom i radio-och tv-lagen finns det hänvisningar till finansieringslagen i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster, lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service, lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data och i lagen (2023:664) om mediestöd. I bestämmelserna hänvisas till public service-företagen och public service-verksamheten genom att det anges att verksamheten finansieras med en public service-avgift enligt finansieringslagen. Bestämmelserna bör ändras så att de i stället hänvisar till den nya lagen. I skatteförfarandelagen (2011:1244) anges bland annat att lagen gäller för public service-avgifter enligt finansieringslagen. Även där bör hänvisningarna ändras till den nya lagen. I 29 kap. 1 § skatteförfarandelagen bör det dock hänvisas till det kapitel i den nya lagen som reglerar public service-avgiften, med hänsyn till att den nya lagen innehåller bestämmelser även om andra avgifter.

5.9 Vidaresändningsplikten utökas för ökad tillgänglighet

Regeringens förslag: Vidaresändningsplikten ska utökas till att även omfatta tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Vidaresändningsplikten ska inte längre begränsas till sändningar för vilka sändningstillståndet har förenats med vissa villkor.

Kommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Myndighetens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser bland annat *Hörselskadades Riksförbund*, *Myndigheten för delaktighet*, *SPF Seniorerna*, *Sveriges Dövas Riksförbund*, *SVT*, och *UR* instämmer i eller har inga invändningar mot myndighetens förslag. *Konkurrensverket* anser att vidaresändningsplikten endast bör finnas kvar så länge den är motiverad utifrån det faktiska behovet. *Post- och telestyrelsen (PTS)* anser att det är tveksamt om det finns ett behov av vidaresändningsplikt och att en avveckling bör planeras. *Tele2 Sverige AB* tillstyrker förslaget, om vidaresändningsplikten för tekniska tilläggstjänster endast omfattar sådana tekniska tilläggstjänster som primärsänds av public service-företagen i marknätet. *Fastighetsägarna* anser att förslaget kan medföra ökade kostnader som behöver balanseras mot behovet. Utredningen har inte i tillräcklig mån beaktat hur de faktiska förhållandena ser ut i dag och hur de kan utvecklas. *Sveriges Allmännyttan* och *Telenor Sverige AB* anser att tekniska tilläggstjänster kan tillhandahållas genom SVT Play. Det ligger enligt Telenor Sverige AB därför i sakens natur att inte knyta ytterligare funktioner eller tekniska tilläggstjänster till vidaresändningsplikten.

Skälen för regeringens förslag

Regleringen av vidaresändningsplikten

Den EU-rättsliga regleringen om vidaresändningsplikt finns i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Medlemsstaterna får under vissa förutsättningar ålägga företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät en skälig sändningsplikt för överföring av vissa angivna radio- och tv sändningar och därtill hörande tilläggstjänster, som tjänster för att ge slutanvändare med funktionsnedsättning lämpligt tillträde. En sådan sändningsplikt ska införas endast om det är nödvändigt för att uppfylla mål i fråga om allmänintresse som klart definierats av varje medlemsstat, och de ska vara proportionella och transparenta. Medlemsstaterna ska se över skyldigheterna vart femte år (artikel 114).

Det finns ett fortsatt behov av vidaresändningsplikt

Mediemyndigheten (tidigare Myndigheten för press, radio och tv) drar i rapporten Redovisning av uppdrag om vidaresändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse (Ku2023/00810) slutsatsen att det finns ett fortsatt behov av vidaresändningsplikt. Flera remissinstanser, bland annat *PTS* och *Konkurrensverket*, ifrågasätter att behovet finns. Regeringen anser, i likhet med Mediemyndigheten och *Konkurrensverket*, att vidaresändningsplikten endast bör finnas kvar så länge den är motiverad utifrån ett faktiskt behov.

Sveriges Allmännyttas anser att syftet med plikten får anses uppfyllt genom SVT Play som är fritt tillgängligt via internet. En stor del av konsumtionen av public service sker dock, som framgår av Mediemyndighetens rapport, på distributionsplattformar för att ta emot tv via tråd där hushållen är låsta till givna operatörer eller tv-lösningar.

Hörselskadades Riksförbund och *Synskadades Riksförbund* lyfter det digitala utanförskapet hos vissa grupper. *PTS* instämmer i att playtjänster kan utgöra en tröskel för delar av befolkningen men att ett riktat stöd och hjälp är ett mindre ingripande alternativ.

Det finns ett fortsatt stort allmänintresse av att befolkningen i hela landet nås av public service-företagens programutbud. Genom detta främjas yttrandefrihet och informationsfrihet och hushållen ges tillgång till ett mångsidigt programutbud som tillgodoser krav på saklighet och opartiskhet men som också tar hänsyn till olika samhällsviktiga intressen. Det är därför viktigt att SVT:s utbud fortsatt är lätt tillgängligt för hushållen. En stor del av konsumtionen av public service sker via distributionsplattformar där hushållen är låsta till givna operatörer eller tv-lösningar samtidigt som delar av befolkningen, som äldre och personer med funktionsnedsättning, upplever en tröskel för att ta del av public service via internet. Regeringen anser, till skillnad från *PTS*, att ett riktat stöd för närvarande inte kan fylla det behov av stöd som finns. En hänvisning till SVT Play kan alltså i dagsläget inte anses som ett fullgott alternativ för att uppfylla syftet med vidaresändningsplikten.

I likhet med Mediemyndigheten anser regeringen att det fortfarande finns ett behov av vidaresändningsplikt för att allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning ska tillgodoses.

Vidaresändningsplikten bör utökas till att omfatta tillgänglighetstjänster

Genom den ändring i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) som trädde i kraft den 1 januari 2023 framgår nu att det i lag får föreskrivas att vidaresändningsplikten även får omfatta tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (3 kap. 2 § 1 YGL).

Regeringen bedömer att det finns ett fortsatt behov av vidare-sändningsplikt. Som *Fastighetsägarna* anger behöver kostnaderna för en utökad vidaresändningsplikt balanseras mot behovet. En utökad vidare-sändningsplikt innebär en sådan begränsning i rätten att sända program som inte får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som motiverat begränsningen (3 kap. 5 § YGL och 2 kap. 21 § regeringsformen). För att sända den typen av tjänster som nu är aktuella krävs en viss kapacitet som varierar beroende på vilken tjänst som avses. Beroende på vilka metoder programföretagen väljer att använda för att tillgängliggöra programmet går vissa tjänster inte att separera från ett program utan vidaresänds per automatik. Hur stor andel av kapaciteten i ett enskilt nät som tas i anspråk om tillhörande tillgänglighetstjänster omfattas av vidaresändningsplikt kan därför variera. Generellt sett bör dock kraven anses som begränsade.

Ett utökat krav på vidaresändning skulle gälla tjänster som syftar till att göra ett redan vidaresändningspliktigt innehåll tillgängligt. Det är tjänster som kan ha stor betydelse för allmänhetens möjligheter att tillgodogöra sig en allsidig upplysning. Samtidigt innebär en utökad vidaresändningsplikt ytterligare en inskränkning av etableringsfriheten för sändningar genom tråd.

Intresset för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av information som bidrar till allsidig upplysning har ansetts väga tungt i ett demokratiskt samhälle som bygger på fri åsiktsbildning. Det framstår inte som ändamålsenligt att tillgängligheten till ett programinnehåll från public service beror på vilket sätt en person tar emot sändningen. Det är därför av vikt att det säkerställs att även tjänster som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning omfattas av vidare-sändningsplikten.

Mediemyndigheten får, om det finns särskilda skäl, besluta om undantag från vidaresändningsplikt i enskilda fall (9 kap. 7 § radio- och tv-lagen). Undantaget kan tillämpas exempelvis om en ny kanal tillkommer eller i förhållande till nätinnehavare av nät med få kanaler eller av mindre omfattning. Om en ny kanal tillkommer kan det behövas ett visst uppskov med förpliktelsen för att göra en teknisk omställning (prop. 1995/96:160 s. 185).

Regeringen gör bedömningen att vidaresändningsplikten, med den utökning som förslaget innebär, är proportionell och transparent och att den uppfyller EU-rättens krav. Som *Tele2 Sverige AB* anger omfattar vidaresändningsplikten för tekniska tilläggstjänster endast sådana tekniska tilläggstjänster som primärsänds av public service-företagen i marknätet.

Vidaresändningsplikten bör omfatta alla tv-sändningar från public service i marknätet

I dag gäller vidaresändningsplikten för sändningar av tv och sökbar text-tv som görs med stöd av tillstånd av regeringen och som har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar gäller dessutom att sändningstillståndet ska vara förenat med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ingår nyheter (9 kap. 1 § andra stycket radio- och tv-lagen).

Programrelaterade villkor, såsom villkor om opartiskhet och saklighet och om mångsidigt programutbud, föreslås inte längre få ställas upp i public service-företagens sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen (se avsnitt 5.1). Ett krav på opartiskhet och saklighet föreslås samtidigt gälla enligt lagen om public service för alla program från public service-företagen (se avsnitt 5.5.1). Regeringen har i ett tidigare lagstiftningsärende om vidaresändningsplikt uttryckt att utgångspunkten bör vara att samtliga hushåll, oavsett om de är anslutna till ett kabelnät, ska ha tillgång till hela det programutbud som sänds i allmänhetens tjänst (prop. 2004/05:105 s. 25). Av dessa skäl bör vidaresändningsplikten enligt regeringen avse alla public service-företagens sändningar i marknätet av tv och sökbar text-tv, och begränsningen till sändningar med tillstånd som har förenats med vissa villkor bör tas bort.

Vidaresändningsplikten ska ses över med jämna mellanrum

Mediemyndigheten anser i sin rapport att vidaresändningsplikten, mot bakgrund av utvecklingen på mediemarknaden och inriktningen mot en övergång till ett mer teknikneutralt public service-uppdrag, bör ses över inom en snar framtid. Även flera remissinstanser, bland annat *Hörselskadades Riksförbund*, *Konkurrensverket* och *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*, anser att behovet av en vidaresändningsplikt bör ses över inom en överskådlig framtid.

Regeringen utsåg den 29 augusti 2024 en särskild utredare som bland annat ska analysera vad som kan anses som ett innehåll av allmänintresse och vid behov lämna förslag på åtgärder för att öka upptäckbarheten av sådant innehåll vid distribution över internet (dir. 2024:74). Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2025.

Enligt det EU-rättsliga regelverket ska vidaresändningsplikten ses över regelbundet. En sådan översyn bör kunna ta hänsyn till de slutsatser som den särskilda utredaren kommer fram till och konsekvenserna av det teknikneutrala uppdraget för public service liksom den flexibilitet i antalet kanaler som sänds i marknätet.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

6.1 Lagen om public service

Regeringens förslag: Den nya lagen om public service ska träda i kraft den 2 december 2025 i fråga om 1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 3, 4 och 8 §§, och i övrigt den 1 januari 2026. Lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas vid utgången av 2025. Den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026. Punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019. Ett beslut av riksdagen enligt 2 § i den upphävda lagen ska vid tillämpning av den nya lagen anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §. Bestämmelserna i 2 kap. 5 och 6 §§ och villkor som har ställts upp med stöd av 2 kap. 8 § ska inte tillämpas på program som har sänts eller tillhandahållits före ikraftträdandet.

Kommitténs förslag: Överensstämmer delvis med regeringens. Kommittén föreslår att endast den bestämmelse som ger regeringen stöd för att besluta om villkor för verksamheten ska träda i kraft den 1 december 2025 och att lagen i övrigt ska träda i kraft den 1 januari 2026. Kommittén lämnar inget förslag om att den upphävda lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst fortfarande ska gälla för public service-avgift som avser tid före den lagens upphävande. Kommittén lämnar inget förslag om att ett beslut av riksdagen om tilldelning av avgiftsmedel enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, ska anses vara ett beslut enligt den nya lagen.

Remissinstanserna: De allra flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot utredningens förslag. *SR* och *SVT* anser att även bestämmelsen om rätt för public service-företagen att yttra sig över och godkänna villkor bör träda i kraft den 1 december 2025.

Skälen för regeringens förslag: Villkoren i nuvarande sändningstillstånd gäller fram till och med den 31 december 2025. De villkor om bland annat opartiskhet och saklighet som gäller för public service-företagens tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar och beställradio genom tråd (dvs. på internet) gäller också till och med den 31 december 2025 (Ku2023/00824, Ku2023/00825 och Ku2023/00826). Den nya lagen om public service bör träda i kraft den 1 januari 2026, dvs. samtidigt som den nya tillståndsperioden enligt radio- och tv-lagen inleds. För att regeringen ska kunna besluta om villkor för den verksamhet som ingår i public service-uppdraget och som ska kunna gälla från den 1 januari 2026 behöver dock bestämmelserna om public service-uppdragets innebörd, om hur uppdraget ges, om de villkor som får ställas i beslut om public service-uppdraget, om public service-företagens yttrande över och godkännande av villkor samt bestämmelserna med

definitioner träda i kraft tidigare. För att bestämmelserna ska kunna tillämpas när regeringen fattar beslut, bör paragraferna träda i kraft den 2 december 2025.

Lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen) bör upphävas vid utgången av 2025, dvs. i samband med att den nya lagen träder i kraft i sin helhet. Äldre föreskrifter bör gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026, vilket bör framgå av en övergångsbestämmelse. Vid införandet av finansieringslagen upphävdes lagen (1989:41) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. Av övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen framgår att lagen fortfarande gäller för ärenden om radio- och tv-avgift som inletts hos Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (Radiotjänst) före ikraftträdandet av den nu upphävda lagen. Det som i den upphävda lagen anges om Radiotjänst ska enligt övergångsbestämmelserna till finansieringslagen i stället gälla för Kammarkollegiet. Det finns enligt uppgift från Kammarkollegiet fortfarande öppna ärenden som hanteras enligt den sedan tidigare upphävda lagen. Därför finns ett fortsatt behov av övergångsbestämmelser som anger att den sedan tidigare upphävda lagen, dvs. lagen (1989:41) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, fortfarande ska gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som inletts hos Radiotjänst före den 31 december 2019 och att vad som gäller för Radiotjänst i stället ska gälla för Kammarkollegiet (punkt 3 och 4 i övergångsbestämmelserna till den nu upphävda lagen).

Den nya lagen om public service har ännu inte trätt i kraft vid den tidpunkt riksdagen beslutar om riktlinjerna för public service-uppdraget och riktlinjerna för tilldelningen av avgiftsmedel för den första period lagen är avsedd att gälla. Vid den tidpunkten gäller fortfarande 2 § lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, enligt vilken riksdagens beslut om tilldelningen av avgiftsmedel ska gälla för hela den period som ett sändningstillstånd gäller, dvs. åtta år (4 kap. 12 § första stycket och 11 kap. 4 § radio- och tv-lagen [2010:696]). Att riksdagen har fattat ett beslut enligt 2 kap. 3 § den nya lagen är dock en förutsättning för regeringens beslut enligt samma paragraf om public service-uppdraget för de åtta år som riksdagens beslut avser. Det behövs därför en övergångsbestämmelse om att riksdagens beslut enligt den upphävda lagen, vid tillämpning av den nya lagen, ska anses ha fattats enligt 2 kap. 3 §.

Bestämmelserna i den nya lagen eller villkor som kan beslutas med stöd av lagen bör endast tillämpas på program som sänds eller tillhandahålls efter att lagen har trätt i kraft och villkoren därmed har börjat gälla. Detta bör framgå av ikraftträdandebestämmelserna. Det innebär exempelvis att villkoren inte kommer att gälla för innehållet i text som tillhandahållits före ikraftträdandet även om innehållet tillhandahålls efter ikraftträdandet. Sådana publiceringar kommer därför inte heller omfattas av granskningsnämndens granskning. Det förekommer dock att innehåll som tillhandahålls ändras eller kompletteras. Vid en sådan ändring eller komplettering kan innehållet anses ha tillhandahållits på nytt och bör därför kunna omfattas av villkoren (jfr övervägandena i prop. 2022/23:83 s. 14).

6.2 Övriga lagändringar

Regeringens förslag: Ändringarna i radio- och tv-lagen och övriga lagändringar som är en följd av att den nya lagen införs och av att finansieringslagen upphävs ska träda i kraft den 1 januari 2026. Ändringarna i 4 kap. 3 §, 4 kap. 11 a §, 11 kap. 1, 3, 3 a och 4 §§ radio- och tv-lagen ska dock träda i kraft den 2 december 2025.

För uppgifter som förekommit i tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv som sänts eller tillhandahållits före ikraftträdandet ska äldre bestämmelser i radio- och tv-lagen om beriktigande gälla.

Äldre föreskrifter ska gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

Kommitténs förslag överensstämmer delvis med regeringens. Kommittén föreslår att alla ändringar i radio- och tv-lagen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: De ändringar som föreslås i radio- och tv-lagen och de övriga lagändringar som föreslås och som följer av att den nya lagen om public service införs och att finansieringslagen upphävs bör träda i kraft den 1 januari 2026, utom i fråga om de bestämmelser som behöver vara i kraft för att regeringen ska kunna besluta om sändningstillstånd som är förenliga med den nya lagen om public service. Sådana bestämmelser bör i stället träda i kraft redan den 2 december 2025. Det gäller dels bestämmelserna om att regeringen beslutar om sändningstillstånd för tv för public service-företag och vilka villkor som tillståndet får förenas med, dels bestämmelserna om att regeringen beslutar om sändningstillstånd för radio för public service-företag, vilka villkor som tillståndet får förenas med och tillståndens periodens längd. Också ändringen av uttrycket beriktigande till rättelse bör träda i kraft i tid för att kunna få genomslag i regeringens beslut inför den 1 januari 2026.

Den nya lagen om public service och villkor som beslutas med stöd av lagen ska inte tillämpas för publiceringar som gjorts innan lagen träder i kraft. Det behövs därför en övergångsbestämmelse i radio- och tv-lagen som anger att äldre bestämmelser om rättelser i den lagen, dvs. 5 kap. 4 § i den äldre lydelsen, ska gälla för uppgifter som förekommit i tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv som sänts eller tillhandahållits före ikraftträdandet.

Äldre föreskrifter bör gälla för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

7 Konsekvenser

7.1 Konsekvenser av den föreslagna regleringen

I lagrådsremissen föreslås att bestämmelser om public service ska samlas i en ny lag – lagen om public service. I den nya lagen ska det finnas bestämmelser om public service-uppdraget, styrelseledamöter och

verkställande direktör, granskningen av program och finansieringen av uppdraget. Lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska upphävas. Förslaget bedöms sammantaget skapa en mer enhetlig och ändamålsenlig reglering av public service-verksamheten. Regleringen bedöms vidare upprätthålla och värna public service-verksamhetens oberoende och integritet samt bidra till kontinuitet och tydlighet när det gäller grunderna för public service-uppdraget.

Regelrådet bedömer att kommitténs konsekvensutredning inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Enligt *Regelrådet* saknar konsekvensutredningen bland annat beskrivningar av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Regeringen vill mot bakgrund av *Regelrådets* bedömning framhålla att den föreslagna förändringen av regleringen av public service-verksamheten innebär att vissa centrala villkor för verksamheten blir del av den nya lagen om public service i stället för att som tidigare framgå av villkor i sändningstillstånd och medelsvillkor. Vid överväganden om förändring av enskilda villkor som ska framgå av regeringens kommande beslut har konsekvenserna av olika alternativ beaktats.

Effekterna av att ingen reglering i lag införs skulle vara att public service fortsatt regleras genom sändningstillstånd och medelsvillkor. Det skulle innebära att fördelarna med en lagreglering, till exempel den ökade tydligheten när det gäller grunderna för public service-uppdraget och teknikneutrala villkor, inte skulle uppnås.

7.2 Konsekvenser för enskilda

Villkoren för program föreslås bli teknikneutrala och granskningen ska kunna omfatta innehållet i alla olika typer av program från public service-företagen. Möjligheten att ställa upp villkor för alla programtyper oavsett distributionsform innebär en inskränkning av public service-företagens yttrandefrihet och en motsvarande inskränkning av informationsfriheten för allmänheten. Samtidigt föreslås en lagbestämmelse om att programverksamheten ska bedrivas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet. Genom förslagen kommer en enskild som anser att något av public service-företagen har brustit i sitt uppdrag kunna få frågan prövad oavsett vilken form innehållet har och hur det har distribuerats. Förslaget bedöms leda till en ökad tydlighet för allmänheten och en bättre förståelse för granskningsnämndens prövningar, vilket i sin tur bedöms kunna öka allmänhetens förtroende för verksamheten och stärka dess legitimitet. En utökad vidareändningsplikt syftar till att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning av ett redan vidareändningspliktigt innehåll, vilket ökar allmänhetens möjligheter att tillgodogöra sig en allsidig upplysning.

7.3 Konsekvenser för public service-företagen

Att ordningen för hur public service-uppdraget beslutas regleras i lag innebär en ökad förutsebarhet i hur uppdraget utformas. Möjligheten att ställa upp villkor för alla programtyper oavsett distributionsform innebär en inskränkning av public service-företagens yttrandefrihet. Av lagen om public service ska det dock framgå att beslutet om villkor för public service-uppdraget inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit, dvs. motsvarande vad som i dag gäller enligt radio- och tv-lagen. Företagen ska också ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de övriga villkor som ställs upp för uppdraget. Eftersom även de villkor som framgår av nuvarande medelsvillkor kommer att ingå i beslutet utökas public service-företagens möjlighet att yttra sig över villkor något jämfört med vad som gäller i dag. Samtidigt föreslås också en lagbestämmelse om att programverksamheten ska bedrivas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Förslagen om utnämmande och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen innebär en skyldighet för företagen att ändra sina bolagsordningar. Förslagen innebär också en skyldighet för public service-företagen att uppträda som motpart i allmän domstol om en styrelseledamot eller verkställande direktör i företaget väcker talan mot ett beslut om entledigande i förtid.

7.4 Konsekvenser för övriga företag

Public service-företagen är verksamma på en konkurrensutsatt mediemarknad och genom sin offentliga finansiering påverkar företagen de facto konkurrensen på denna marknad. Förslagen och bedömningarna i lagrådsremissen har utformats med hänsyn till behovet av en välfungerande mediemarknad med livskraftiga kommersiella medier.

Regeringen bedömer att systemet med förhandsprövning bör finnas kvar även nästa tillståndperiod och att det finns anledning att följa tillämpningen av systemet, både utifrån behovet av en mångfald på mediemarknaden och för att säkerställa att public service inte snedvrider konkurrensen på denna marknad. Att systemet finns kvar bedöms bland annat avhålla public service-företagen från att starta tjänster som skulle kunna riskera att påverka konkurrensen på mediemarknaden på ett oproportionerligt sätt och som inte krävs för att uppfylla public service-uppdraget. Regeringen bedömer att förslagen och bedömningarna i lagrådsremissen sammantaget kommer att få positiva effekter för konkurrensförhållandena på den svenska mediemarknaden.

I lagrådsremissen föreslås att den så kallade vidaresändningsplikten ska utökas till att även omfatta tillhörande tjänster som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Utökningen syftar till att ett redan vidaresändningspliktigt utbud också ska vara tillgängligt. För att sända den typen av tjänster, exempelvis textning, tolkning eller uppläst text, krävs en viss kapacitet där behovet varierar beroende på vilken tjänst som ska vidaresändas. *Fastighetsägarna* anser

att förslaget kan medföra ökade kostnader för både för fastighetsägare och hyresgäster. Hur stor andel av kapaciteten i ett enskilt nät som tas i anspråk kan variera beroende på nätets kapacitet och tjänstens utformning. Generellt sett bör dock kraven anses som begränsade, vissa tillgänglighetstjänster vidareänds också redan i dag eftersom de inte kan separeras från det program som tjänsten tillhör. Det kan också noteras att den flexibilitet för public service-företagens sändningar i marknätet som föreslås kan innebära minskade kostnader för de företag som är skyldiga att vidareända public service i sina distributionsnät. Detta då en programtjänst som inte sänds med stöd av tillstånd i marknätet inte heller blir vidareändningspliktig.

7.5 Konsekvenser för staten

Förslagen i lagrådsremissen innebär i vissa delar nya eller utökade arbetsuppgifter för Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv, som är ett fristående beslutsorgan inom Mediemyndigheten. Mediemyndighetens ledning ansvarar inför regeringen för att granskningsnämnden tilldelas resurser för sin verksamhet samt för att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt och redovisas på ett tillförlitligt sätt (18 § förordningen [2023:844] med instruktion för Mediemyndigheten).

En konsekvens av den teknikneutrala reglering som föreslås är att granskningsnämnden kommer att kunna granska innehållet i ett program från public service-företagen oavsett vilken form innehållet har och hur det distribuerats. Till skillnad från i dag kommer nämnden exempelvis kunna granska innehållet i public service-företagens textpubliceringar med eller utan koppling till ljud eller rörlig bild.

I dag är det endast innehållet i radio- eller tv-program som sänts linjärt eller som ingår i tjänsterna beställradio eller beställ-tv enligt radio- och tv-lagen som kan granskas av nämnden. Förslaget innebär alltså att fler program kommer att kunna anmälas och granskas. Det är vanligt och blir allt vanligare att anmälningar till granskningsnämnden gäller exempelvis textpubliceringar som innehållsvillkoren inte gäller för och som nämnden därför inte prövar (se till exempel granskningsnämndens beslut den 2 november 2020, dnr 20/02595). Vilken effekt som förslagen kan få när det gäller antalet ärenden är emellertid svårbedömt. Oftast har exempelvis en textpublicering ett samband med en ljud- eller bild och kommer kunna prövas av nämnden i ett sammanhang. Förslagen kan samtidigt innebära att granskningen blir mer omfattande och att antalet anmälningar ökar.

Kommittén bedömer att det ökade arbetet med anmälningar och granskningar som följer av förslagen sammantaget medför ökade kostnader för Mediemyndigheten och granskningsnämnden med 2 miljoner kronor årligen. *Mediemyndigheten* delar kommitténs slutsats att det är svårbedömt vilken effekt en teknikneutral reglering kan få på antalet ärenden till granskningsnämnden samt dess komplexitet. Enligt myndigheten är det dock högst sannolikt att myndighetens arbetsbörda kommer öka och kräva en förstärkning om minst två årsarbetskrafter motsvarande kostnader om cirka 2,4 miljoner kronor per år från år 2026.

Den tillkommande arbetsbördan kommer medföra ett behov av allokering av resurser.

Vid en överträdelse av de villkor och de bestämmelser som nu föreslås får granskningsnämnden besluta om sanktioner. Frågor om utdömande av vite och påförande av särskild avgift prövas av allmän förvaltningsdomstol. Att villkor kommer att gälla även för till exempel textpubliceringar från public service-företagen kan medföra att antalet ärenden i domstol om särskild avgift ökar. Denna ökning bedöms dock bli marginell. De senaste tio åren har granskningsnämnden ansökt hos förvaltningsrätten om påförande av särskild avgift i cirka 5–15 fall per år. Ärendena, som avser både public service och andra mediebolag som omfattas av radio- och tv-lagen, handlar bland annat om otillbörligt kommersiellt gynnande, felaktigt inplacerade annonsavbrott och annonsplacering. Ett beslut om offentliggörande förenas som regel inte med föreläggande vid vite. Någon märkbar ökning av antalet ärenden i förvaltningsdomstol bedöms därför sammantaget inte bli aktuell och en eventuell ökning bör därmed kunna hanteras inom befintliga budgetramar. Resursbehovet för allmän domstol med anledning av mål om klander av beslut att i förtid entlediga en styrelseledamot eller verkställande direktör bedöms bli ytterst begränsat och rymmas inom ram. Förslagen om att bolagsordningarna ska innehålla föreskrifter om att utse och entlediga styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företagen bedöms påverka Bolagsverket marginellt utifrån dess uppgift att registrera beslut i bolagsregistret.

7.6 Bedömning av förslagen i förhållande till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regeringen bedömer att avgränsningen av respektive public service-företags uppdrag genom definitionen av kärnverksamhet och kompletterande verksamhet är tydlig och klar och att definitionen av public service-uppdraget är förenligt med EU:s statsstödsregelverk. Regeringen delar därmed inte *Viaplays* invändning att övergången till en teknikneutral reglering kan innebära en så omfattande förändring av public service-uppdraget att det behöver anmälas till Europeiska kommissionen för statsstödsprövning. *Institutet för mänskliga rättigheter* framhåller att det är viktigt att EU-rättens krav tas med i konsekvensanalyser. Regeringen bedömer att förslagen även i övrigt överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om public service

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

- 1 § Denna lag innehåller bestämmelser om
- public service-uppdraget (2 kap.),
  - styrelseledamöter och verkställande direktör (3 kap.),
  - granskningen av program (4 kap.), och
  - finansieringen av uppdraget (5 kap.).

Paragrafen redovisar lagens innehåll och disposition. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I *första strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om public service-uppdraget och att dessa bestämmelser finns i 2 kap. I det kapitlet finns merparten av de bestämmelser som reglerar det uppdrag att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst som beslutas av riksdagen och regeringen. Det handlar om vad public service-uppdraget består i, hur uppdraget ges och de villkor som ställs upp för uppdraget.

I *andra strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om styrelseledamöter och verkställande direktör och att dessa bestämmelser finns i 3 kap. I det kapitlet finns bestämmelser som kompletterar mediefrihetsförordningens bestämmelser om förfaranden och kriterier för att utse och entlediga sådana bolagsfunktionärer.

I *tredje strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om granskningen av program och att dessa bestämmelser finns i 4 kap. I det kapitlet regleras granskningsnämnden för radio- och tv:s efterhandsgranskning av public service-företagens program.

I *fjärde strecksatsen* anges att lagen innehåller bestämmelser om finansieringen av uppdraget och att dessa bestämmelser finns i 5 kap. Bestämmelserna om finansieringen av public service motsvarar bestämmelserna i den hittillsvarande lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Bestämmelser om krav på sändningstillstånd för public service-företagens sändningar i marknätet och villkor som är specifikt relaterade till dessa sändningar regleras i radio- och tv-lagen (2010:696), se kommentaren till 1 kap. 4 §. Detsamma gäller huvuddelen av de generella bestämmelser som gäller för radio och tv och som omfattar såväl public service-företagen som andra aktörer.

Uttryck som används i lagen

2 § I denna lag avses med

1. *public service-företag*: företag som har i uppdrag att bedriva verksamhet enligt 2 kap. 1 §, och

2. *program*: innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

I paragrafen definieras uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.2.

I *punkt 1* definieras uttrycket public service-företag. Med public service-företag avses ett företag som har ett sådant uppdrag som avses i 2 kap. 1 §, se kommentaren till den bestämmelsen.

I *punkt 2* definieras uttrycket program. Definitionen överensstämmer med den definition av program som finns i 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen, förutom att innehållet i offentliga uppspelningar ur en databas, så kallad digital bio, inte omfattas. Definitionen av program omfattar alla public service-företagens radio- och tv-sändningar. Allt sådant innehåll som företagen tillhandahåller och som består av ljud eller rörlig bild, oavsett längd, omfattas också av definitionen. Utöver detta omfattas exempelvis text, stillbilder och grafik som public service-företagen tillhandahåller på internet, oavsett om innehållet tillhandahålls på företagens egna plattformar som deras playtjänster, webbplatser och appar eller på andras plattformar som exempelvis sociala medier.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

3 § Bestämmelser om ljudradio och tv finns även i radio- och tv-lagen (2010:696).

Av paragrafen, som är en upplysningsbestämmelse, framgår att bestämmelser om ljudradio och tv även finns i radio- och tv-lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I 4 kap. radio- och tv-lagen finns bestämmelser om krav på tillstånd för tv-sändningar och sökbar text-tv i marknätet och i 10 och 11 kap. finns bestämmelser om krav på tillstånd för public service-företagens ljudradiosändningar i marknätet. Även andra bestämmelser som gäller för såväl public service-företagen som andra aktörer finns i radio- och tv-lagen. Det gäller exempelvis bestämmelser om skydd av barn (5 kap. 2 och 3 §§), krav på program med europeiskt ursprung (5 kap. 7 och 8 §§) och krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (5 kap. 12 och 12 a §§).

2 kap. Public service-uppdraget

Vad uppdraget består i

1 § Public service-uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna, enligt bestämmelserna i denna lag, regeringens beslut med stöd av denna lag och regeringens beslut med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696).

I paragrafen regleras vad public service-uppdraget består i. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Uttrycket radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den motsvarar uttrycket i den hittillsvarande 1 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst

(jfr prop. 2017/18:261 s. 68). Med radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst avses public service-företagens verksamhet som består i att producera, sända eller tillhandahålla program med ljud eller rörlig bild. Uttrycken radio och tv omfattar ljud eller rörlig bild oavsett längden på programmen och hur programmen distribueras till allmänheten. I uttrycken ingår exempelvis direktsändningar och långfilmer såväl som videoklipp och ljudklipp.

I uppdraget ingår också att bedriva verksamhet som är direkt anknuten till radio- och tv-verksamheten. Ett exempel på sådan verksamhet är SR:s konsertverksamhet i Berwaldhallen.

Uppdraget bestäms även av de bestämmelser som ställs upp i lagen. I 2 kap. 5–7 §§ finns bestämmelser om krav på programverksamheten och förbud mot visst innehåll och mot villkor om särskild betalning, se kommentarerna till dessa bestämmelser. Regeringens beslut med stöd av 2 kap. 3 § avgränsar också uppdraget, se kommentaren till den bestämmelsen. Vissa villkor som är en del av public service-uppdraget ställs därtill upp i företagets sändningstillstånd enligt radio- och tv-lagen. Det rör sig om villkor som är specifikt relaterade till sändningar i marknätet, exempelvis krav på antal programtjänster och skyldighet att sända i hela landet. Slutligen är regeringens särskilda beslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv, som meddelas med stöd av 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen en del av uppdragen till SVT och UR.

Hur uppdraget ska bedrivas

2 § Public service-uppdraget ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället, och verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet.

I paragrafen regleras hur public service-uppdraget ska bedrivas. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.1.

Av bestämmelsen följer att public service-uppdraget ska bedrivas utan hänsyn till yttre påverkan. Vad public service-uppdraget består i framgår av 1 §. Uppdraget ska bedrivas självständigt, vilket innebär att public service-företagen inte ska låta sig påverkas av utomstående intressen när de bedriver public service-uppdraget. Den verksamhet som bedrivs ska präglas av oberoende och integritet. Public service-företagen och deras anställda ska inte stå i ekonomiskt eller annat beroende som kan äventyra opartiskheten eller saktligheten i den redaktionella verksamheten. Företagen ska verka med stark integritet i relation till exempelvis maktinnehavare eller företrädare för sakintressen. Medarbetarna ska även ges förutsättningar att upprätthålla en redaktionell integritet i förhållande till public service-företagens ägare, styrelser och ledningar. Företagens redaktionella självständighet framgår också av 3 kap. 6 § yttrandefrihetsgrundlagen, där det föreskrivs att den som sänder program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen.

Hur uppdraget ges

3 § Riksdagen beslutar för en period om åtta år om innehållet i public service-uppdraget och om tilldelningen av avgiftsmedel. I enlighet med riksdagens beslut,

beslutar regeringen public service-uppdraget. Regeringens beslut ska innehålla de villkor enligt 8 § som ska gälla.

I paragrafen regleras riksdagens beslut om innehållet i public service-uppdraget, längden på uppdraget och tilldelning av medel för den verksamhet som ingår i uppdraget, samt regeringens beslut om public service-uppdraget. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Genom bestämmelsen regleras den ordning som sedan länge har gällt för hur uppdraget utformas av riksdagen och regeringen.

De principer för riksdagens beslut om medelstilleddning som framgår av *första meningen* motsvarar, tillsammans med 5 kap. 2 §, bestämmelserna i den hittillsvarande 2 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 44–46 och s. 69), med den skillnaden att paragrafen inte hänvisar till tillståndperioderna enligt radio- och tv-lagen (2010:696).

Längden på public service-uppdraget sammanfaller med längden på sändningstillstånden enligt 4 kap. 12 § och 11 kap. 4 § radio- och tv-lagen.

Det är genom regeringens beslut enligt *andra meningen* som uppdraget ges till ett public service-företag för den period som avses i riksdagens beslut. Beslutet ska innehålla de villkor enligt denna lag som ska gälla för verksamheten. Vilka villkor som regeringens beslut får innehålla framgår av 8 §. Innehållet i regeringens beslut får inte avvika från vad riksdagen har beslutat. Däremot kan regeringen inom ramen för vad riksdagen har beslutat förtydliga och konkretisera de villkor som ska gälla. Av 4 § framgår att regeringens beslut inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som har godkänts av det public service-företag som beslutet avser.

4 § Innan regeringen fattar ett beslut enligt 3 § ska det public service-företag som beslutet avser ges tillfälle att yttra sig över villkoren i beslutet. Beslutet får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

I paragrafen regleras public service-företagens rätt att yttra sig över villkoren i regeringens beslut och att besluten inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Det public service-företag som regeringens beslut ska gälla för ska ges rätt att yttra sig över de villkor som avses ställas upp i beslutet innan regeringen fattar det. Regeringens beslut får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

5 § Programverksamheten ska

1. som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, och

2. utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

I paragrafen finns den så kallade demokratibestämmelsen. I paragrafen ställs också krav på att programverksamheten ska utövas opartiskt och

sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1.

Uttrycket programverksamhet har motsvarande innebörd som i radio- och tv-lagen (2010:696), men avser även program i form av exempelvis text, stillbilder och grafik och oavsett hur det distribueras. Uttrycket program definieras i 1 kap. 2 §, se författningskommentaren till den paragrafen.

Punkt 1 har motsvarande utformning som demokratibestämmelsen i 5 kap. 1 § och 14 kap. 1 § radio- och tv-lagen och har motsvarande innebörd som de bestämmelserna. Bestämmelsen gäller för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

I *punkt 2*, som inte har någon tidigare motsvarighet, föreskrivs att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt. Kravet på opartiskhet innebär att public service-företagen i sin programverksamhet inte får främja en åsiktsriktning framför en annan eller ett särintresse framför ett annat. Samtidigt måste det beaktas att demokratibestämmelsen i punkt 1 ger uttryck för ett överordnat intresse, vilket till exempel innebär att antidemokratiska yttringar inte får stå oemotsagda. Kravet på saklighet innebär att public service-företagen före sändning eller tillhandahållande av ett program så noggrant som omständigheterna medger ska kontrollera sakuppgifter i programmet. Ämnesval och framställning ska ta sikte på vad som är relevant och väsentligt. Bestämmelsen gäller för innehållet i alla program från public service-företagen oavsett hur de distribueras.

Förbud mot visst innehåll

6 § Program får inte

1. innehålla reklam,
2. innehålla produktplacering,
3. gynna kommersiella intressen på ett sådant sätt som avses i bestämmelserna om otillbörligt kommersiellt gynnande i 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696), eller
4. innehålla sådana meddelanden som avses i bestämmelserna om åsiktsannonser i 5 kap. 6 § och 14 kap. 3 § radio- och tv-lagen.

I paragrafen regleras förbud mot reklam, produktplacering, otillbörligt kommersiellt gynnande och åsiktsannonser. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

Program definieras i 1 kap. 2 §, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Av *punkt 1* framgår att ett program inte får innehålla reklam. Uttrycket reklam har samma betydelse som i radio- och tv-lagen men omfattar även meddelanden som sänds eller tillhandahålls i andra program än sådana radio- och tv-program som omfattas av radio- och tv-lagen. Med reklam avses i 3 kap. 1 § 17 radio och tv-lagen varje form av meddelande som sänds antingen mot betalning eller liknande ersättning eller som utgör egenreklam och som syftar till att i näringsverksamhet marknadsföra varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen eller andra nyttigheter. Det finns möjlighet att göra undantag från förbudet mot reklam när det gäller reklam för ett public service-företags egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag enligt 8 § 7, se kommentaren till den bestämmelsen.

Av *punkt 2* framgår att ett program inte får innehålla produktplacering. Uttrycket produktplacering har samma betydelse som i radio- och tv-lagen. Uttrycket definieras i 3 kap. 1 § 14 radio- och tv-lagen. För att det ska vara fråga om produktplacering ska en vara, en tjänst eller ett varumärke förekomma i ett program i marknadsföringssyfte och leverantören av medietjänsten ska ha fått betalt eller liknande ersättning för det.

Av *punkt 3* framgår att ett program inte får gynna kommersiella intressen på ett otillbörligt sätt. Med det avses att ett program inte får uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller en tjänst på ett otillbörligt sätt.

Av *punkt 4* framgår att ett program inte får innehålla åsiktsannonser. Med det avses att ett program inte får innehålla meddelanden som sänds på uppdrag av någon annan och som syftar till att vinna stöd för politiska eller religiösa åsikter eller åsikter i intressefrågor på arbetsmarknaden.

Bryter ett public service-företag mot något av förbuden i denna paragraf kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 3 kap. 5 §.

Förbud mot villkor om särskild betalning

7 § Program ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Av paragrafen framgår att allmänheten ska kunna ta emot public service-företagens program utan villkor om särskild betalning. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.3.

Bestämmelsen innebär att public service-företagen inte får ställa upp några villkor om särskild betalning, exempelvis i form av abonnemangsavgifter, för sina sändningar och tillhandahållanden av program oavsett distributionsform. Bestämmelsen innebär dock inte att programmen ska kunna tas emot av allmänheten utan exempelvis kostnader för mottagarutrustning, internetabonnemang eller datortrafik. Den inverkar inte på tillämpningen av bestämmelserna om vidare-sändningsplikt i 9 kap. 1–4 §§ radio- och tv-lagen (2010:696). Bestämmelsen hindrar inte heller att public service-företagens program, utöver att finnas tillgängliga på öppna och fritt tillgängliga delar av internet, också kan finnas på digitala tjänster som kan kräva abonnemang eller betalning. Genom bestämmelsen förbjuds inte att ett public service-företag erbjuder utbildningsanordnare som förskolor, skolor, universitet, högskolor, studieförbund och folkhögskolor ett utökat programutbud genom en särskild tjänst för detta. Bestämmelsen innebär inte heller ett förbud mot att public service-företagens sändningar som görs tillgängliga utanför Sverige ska bära sina egna kostnader.

Villkor som regeringen får ställa upp

8 § Regeringens beslut enligt 3 § får innehålla villkor om

1. rättelse och genmäle,
2. hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft,
3. att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv,
4. ett mångsidigt programutbud,
5. andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser,

6. sponsring och förbud mot sponsring,
7. undantag från förbudet i 6 § 1 när det gäller reklam för egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag,
8. krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,
9. förhandsprövning av nya tjänster,
10. ramar för verksamhet och organisation,
11. användning av avgiftsmedel,
12. redovisning och revision,
13. beredskapsarbete och beredskapsplan för framtida kriser och höjd beredskap samt verksamhet och organisation vid höjd beredskap,
14. säkerhet vid produktion och distribution av program,
15. att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden som avses i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten, och
16. att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

Av paragrafen framgår vilka villkor som får ställas upp i ett beslut enligt 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Av *punkt 1* framgår att villkor får ställas upp om rättelse och genmäle. I fråga om rättelse för ljudradions del motsvarar bestämmelsen 11 kap. 3 § andra stycket 10 och hittillsvarande 6 § andra stycket 2 radio- och tv-lagen (2010:696) (jfr prop. 2022/23:83 s. 36–37). För tv framgår en skyldighet att rätta uppgifter av 5 kap. 4 § första stycket radio- och tv-lagen. Bestämmelsen motsvarar i fråga om genmäle 4 kap. 9 § 11 och hittillsvarande 18 § andra stycket 2 samt 11 kap. 3 § andra stycket 11 och hittillsvarande 6 § andra stycket 3 radio- och tv-lagen (jfr prop. 2022/23:83 s. 34–37). Villkor med stöd av bestämmelsen får ställas upp för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

Av *punkt 2* framgår att villkor får ställas upp om radions och tv:ns särskilda genomslagskraft. Bestämmelsen har samma innebörd som 4 kap. 9 § 10 och 11 kap. 3 § andra stycket 9 radio- och tv-lagen. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp för radio- och tv-sändningar och för tillhandahållanden av program som består av ljud eller rörlig bild. Däremot får villkor inte ställas upp för andra typer av program, till exempel text eller stillbilder.

Av *punkt 3* framgår att villkor får ställas upp om att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp som gäller för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

Av *punkt 4* framgår att villkor får ställas upp om ett mångsidigt programutbud. Med stöd av bestämmelsen kan villkor ställas upp som gäller för innehållet i alla public service-företagens program, oavsett hur de distribueras.

Av *punkt 5* framgår att villkor får ställas upp om andra annonser än reklam och åsiktsannonser och förbud mot sådana annonser. Annonser, reklam och åsiktsannonser har samma betydelse som i radio- och tv-lagen men omfattar även andra program än sådana radio- och tv-program som omfattas av radio- och tv-lagen, jfr kommentaren till 6 §. Med annons avses i 3 kap. 1 § 1 radio- och tv-lagen reklam och andra meddelanden som utan att vara reklam sänds på uppdrag av någon annan och som har till syfte att främja en sak eller en idé.

Sänder eller tillhandahåller public service-företagen annonser i radio- eller tv-sändningar eller i beställ-tv som omfattas av radio- och tv-lagen gäller bestämmelserna i den lagen (se 8 kap. för tv och 15 kap. för radio).

Följer ett public service-företag inte villkor som ställts upp med stöd av bestämmelsen kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 4 kap. 5 §.

Av *punkt 6* framgår att villkor får ställas upp om sponsring och förbud mot sponsring. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp som gäller för alla program från public service-företagen. Sponsring har samma betydelse som i radio- och tv-lagen. Uttrycket definieras i 3 kap. 1 § 18 radio- och tv-lagen.

Om det ställs upp villkor som tillåter sponsring i radio- eller tv-sändningar, beställradio, beställ-tv eller sökbar text-tv finns bestämmelser i radio- och tv-lagen om vem som får sponsra program, krav på program som sponsras och hur sponsringsmeddelanden ska utformas (se 7 kap. och 15 kap. 8–11 §§ radio- och tv-lagen).

Följer ett public service-företag inte villkor som ställts upp med stöd av bestämmelsen kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 4 kap. 5 §.

Av *punkt 7* framgår att villkor får ställas upp om undantag från reklamförbudet i 6 § 1 för reklam för ett public service-företags egen verksamhet och för verksamhet från de andra public service-företagen.

Följer ett public service-företag inte villkor som ställts upp med stöd av bestämmelsen kan företaget åläggas att betala en särskild avgift enligt 4 kap. 5 §.

Av *punkt 8* framgår att villkor får ställas upp om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Med stöd av bestämmelsen får villkor ställas upp om att public service-företagen ska utforma sina tjänster och program så att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom tekniska hjälpmedel såsom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Att villkor kan ställas upp även för public service-företagens tjänster innebär att det är möjligt att ställa upp tillgänglighetskrav för exempelvis företagets webbplatser och appar. Villkor om innehåll som är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning kan ställas upp med stöd av punkt 4 om ett mångsidigt programutbud. Det finns även krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning till tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv i 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen.

Av *punkt 9* framgår att villkor får ställas upp om förhandsprövning av nya tjänster. Med stöd av punkten får det ställas upp villkor om förhandsprövning av nya tjänster av större betydelse eller väsentliga ändringar i befintliga tjänster. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 10* framgår att villkor får ställas upp om ramar för verksamhet och organisation. Med stöd av punkten får det till exempel ställas upp villkor om sidoverksamheter och en decentraliserad organisation. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 11* framgår att villkor får ställas upp om användningen av avgiftsmedel. Med stöd av punkten får det ställas upp villkor om principer för hur avgiftsmedel får användas. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 12* framgår att villkor får ställas upp om redovisning och revision. Med stöd av punkten får det ställas upp villkor om till exempel redovisning av uppdragets genomförande samt revisorsgranskning av redovisningen. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 13* framgår att det får ställas upp villkor om public service-företagens beredskapsarbete för fredstida kriser och höjd beredskap. Med stöd av bestämmelsen får villkor till exempel ställas upp om utbildning och övning av personal, krav på beredskapsplaner samt hur verksamheten ska organiseras vid höjd beredskap. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 14* framgår att villkor får ställas upp om säkerhet vid produktion och distribution av program. Med stöd av punkten får villkor ställas upp med exempelvis krav på att upprätthålla en hög säkerhet för produktion och distribution, såväl i marknätet som på internet. Det är inte möjligt att ställa upp programrelaterade villkor med stöd av punkten.

Av *punkt 15* framgår att villkor får ställas upp om att kostnadsfritt sända och på annat sätt förmedla meddelanden som avses i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Uttrycket sända har samma innebörd som i övrigt i lagen. Bestämmelsen ger alltså stöd för att ställa upp villkor om att sända VMA i linjär ljudradio och tv oavsett distributionsform, dvs. såväl i marknätet som bland annat på internet. Bestämmelsen ger också möjlighet att ställa upp villkor om att på annat sätt än genom sådan sändning förmedla VMA, till exempel genom public service-företagens digitala plattformar. Uttrycket förmedla avser här inte någon bestämd teknisk lösning utan betecknar ett förfarande genom vilket ett meddelande ska kunna nå från en avsändare till en avsedd mottagare.

Av *punkt 16* framgår att villkor får ställas upp om att kostnadsfritt sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten i linjär radio och tv, oavsett distributionsform, om en myndighet begär det. Bestämmelsen möjliggör inte villkor om att sådana meddelanden också till exempel ska tillhandahållas på public service-företagens digitala plattformar, men hindrar inte sådant tillhandahållande.

3 kap. Styrelseledamöter och verkställande direktör

Bolagsordningens innehåll

1 § Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver det som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag i enlighet med artikel 5.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning).

Föreskrifterna ska inte omfatta arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Paragrafen innehåller bestämmelser om innehållet i bolagsordningen för ett public service-företag i fråga om utseende av vissa bolagsfunktionärer. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Enligt *första stycket* ska bolagsordningen innehålla föreskrifter om förfaranden för att utse styrelseledamöter och verkställande direktör samt kriterier för sådana uppdrag. Förfarandena och kriterierna ska utformas på det sätt som anges i artikel 5.2 andra stycket i mediefrihetsförordningen. Av den artikeln framgår att förfarandena ska vara transparenta, öppna, effektiva och icke-diskriminerande, och att kriterierna ska vara transparenta, objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. Förfarandet avser de beslutsprocesser som föregår ett beslut om utnämning. Kriterierna avser förutsättningar som en person ska uppfylla för att komma i fråga för uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör. Bestämmelsen hindrar inte att det finns föreskrifter i bolagsordningen om att hänsyn ska tas till styrelsens sammansättning när en ledamot ska utses, till exempel att en jämn könsfördelning ska eftersträvas eller att en bredd av erfarenheter och kompetenser ska vara representerad.

Bestämmelsen i första stycket påverkar inte vad som föreskrivs om innehållet i bolagsordningen i 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), ABL. Bestämmelsen påverkar inte heller vad som gäller enligt någon annan lag för beslut om att utse eller entlediga en styrelseledamot eller verkställande direktör, exempelvis vem som kan fatta beslut eller formerna för beslutet.

Hänvisningen till EU-förordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Enligt *andra stycket* ska sådana föreskrifter som anges i ett public service-företags bolagsordning i enlighet med första stycket, inte omfatta arbetstagarrepresentanter enligt lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privatanställda.

Prövning av ett beslut om entledigande i förtid

2 § Den som genom ett beslut av bolagsstämman eller styrelsen har entledigats från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut, får föra talan om att beslutet ska upphävas. Beslutet ska upphävas om det inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083.

Talan ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Paragrafen reglerar möjligheten att föra talan mot bolagsstämmans eller styrelsens beslut att i förtid entlediga en styrelseledamot eller den verkställande direktören i ett public service-företag. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2.

Enligt *första stycket* får en styrelseledamot eller en verkställande direktör som har entledigats i förtid genom beslut av bolagsstämman eller styrelsen väcka talan mot bolaget om att beslutet ska upphävas. Bestämmelsen avser bara sådana beslut som har fattats av bolagsstämman eller styrelsen. Ett entledigande av en arbetstagarrepresentant enligt lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privatanställda kan alltså inte angripas med stöd av bestämmelsen.

En förutsättning för att talan ska få väckas är att beslutet avser ett entledigande innan förordnandetiden för uppdraget har löpt ut, vilket innebär att det för bestämmelsens tillämpning krävs att uppdraget är tidsbestämt. Prövningen ska avse såväl de formella som de materiella

förutsättningar för entledigande i förtid som anges i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen. Ett beslut om entledigande i förtid får enligt den bestämmelsen fattas endast i undantagsfall om styrelseledamoten eller den verkställande direktören inte längre uppfyller villkoren för uppdraget. Beslutet ska också vara vederbörligen motiverat och ha meddelats den berörda personen på förhand. De kriterier som avses är de som enligt 1 § ska regleras i företagets bolagsordning. Om beslutet inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i mediefrihetsförordningen, ska det upphävas av domstolen. Bestämmelsen hindrar inte att talan förs mot beslutet i annan ordning.

Hänvisningen till mediefrihetsförordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Av *andra stycket* följer att talan ska väckas vid allmän domstol. Talan måste väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Görs inte det är rätten att föra talan förlorad. Målet handläggs enligt allmänna tvistemålsregler.

Registrering

3 § Ett beslut att entlediga någon från ett uppdrag som styrelseledamot eller verkställande direktör innan förordnandetiden har löpt ut får registreras i aktiebolagsregistret trots att beslutet inte uppfyller förutsättningarna i 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083, om det enligt 2 § andra stycket inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet.

Paragrafen reglerar Bolagsverkets registrering av ett beslut om entledigande i förtid av en styrelseledamot eller en verkställande direktör i ett public service-företag. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3.

Bestämmelsen innebär ett undantag från 27 kap. 2 § ABL, enligt vilken ett beslut som inte har tillkommit i behörig ordning eller som strider mot författning eller bolagsordningen som huvudregel inte får registreras. Om talefristen enligt 2 § andra stycket har löpt ut, får Bolagsverket registrera beslutet i aktiebolagsregistret även om det inte uppfyller förutsättningarna i mediefrihetsförordningen. Utgångspunkten är alltså att något hinder för registrering inte finns när klanderfristen har gått till ända. .

Hänvisningen till mediefrihetsförordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

4 kap. Granskningen av program

Vad granskningen omfattar

1 § Granskningsnämnden för radio och tv granskar i efterhand om program som ett public service-företag har sänt till eller tillhandahållit allmänheten står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som har beslutats med stöd av denna lag.

Paragrafen reglerar granskningsnämnden för radio och tv:s efterhandsgranskning av public service-företagens program. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.1.

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 16 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696) men tillämpas inte endast på program som har sänts eller

tillhandahållits i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio utan på alla program som har sänts eller tillhandahållits av public service-företagen. Program definieras i 1 kap. 3 §, se författningskommentaren till den bestämmelsen. Genom definitionen av program kan granskningen omfatta innehåll som sänts eller tillhandahållits av public service-företagen oavsett vilken form innehållet har. Granskningsnämnden kan med stöd av bestämmelsen i ett sammanhang granska flera program eller granska en rapportering av en viss fråga. Granskningen kan alltså omfatta en kombination av t.ex. text, ljud och bild.

Uttrycken sänt och tillhandahållit har samma innebörd som i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Sändningar regleras i 1 kap. 3 § YGL och omfattar sådana sändningar av program som är riktade till allmänheten och som är avsedda att tas emot med tekniska hjälpmedel. Sändningarna kan ske via marknät, satellit, kabel eller internet. Med tillhandahållanden avses när information tillhandahålls allmänheten ur en databas enligt 1 kap. 4 § YGL. För att det ska vara fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i denna bestämmelse krävs emellertid inte, så som för tillämpning av 1 kap. 4 § YGL, att innehållet endast kan ändras av det public service-företag som står för tillhandahållandet. Granskningen kan därmed omfatta program i marknätet och på företagens egna plattformar men även program på externa plattformar som exempelvis sociala medier. Det ska emellertid vara fråga om program som public service-företagen själva har sänt till eller tillhandahållit allmänheten för att de ska komma i fråga för granskning. Andras kommentarer till företagens inlägg på sociala medier omfattas alltså inte. Inte heller omfattas sändningar eller tillhandahållanden som andra gör av innehåll från public service-företagen.

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program

2 § På begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv ska ett public service-företag till myndigheten eller nämnden lämna

1. de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen,
2. sådana inspelningar av program som avses i 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen (2010:696) och andra exemplar av ett program som behövs för granskningen, och
3. de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas enligt 5 §.

Paragrafen innehåller regler om skyldighet för public service-företagen att lämna upplysningar, handlingar och exemplar av program. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3.

Bestämmelsen i *punkt 1* ger Mediemyndigheten och granskningsnämnden rätt att begära in de handlingar och upplysningar som behövs för granskningen enligt lagen.

Av *punkt 2* framgår att Mediemyndigheten eller granskningsnämnden kan begära in sådana inspelningar av program som avses i 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen. Enligt den bestämmelsen ska den som i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (tillämpningslagen) har spelat in ett program, på begäran av Mediemyndigheten utan kostnad lämna en sådan inspelning till myndigheten. Skyldigheten att spela in program

enligt 5 kap. 3 § tillämpningslagen gäller för den som sänder program till allmänheten eller tillhandahåller beställ-tv. Skyldigheten gäller även för public service-företagens tillhandahållande av beställradio.

Bestämmelsen innebär också en skyldighet att lämna över andra exemplar av program. Det gäller exempelvis program som består av text eller program som består av ljud eller rörlig bild och som inte ingår i tjänsterna beställ-tv eller beställradio enligt radio- och tv-lagen.

Bestämmelsen i *punkt 3* ger Mediemyndigheten och granskningsnämnden rätt att begära in de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas ett public service-företag enligt 4 kap. 5 §.

3 § Om en begäran enligt 2 § inte följs får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv förelägga public service-företaget att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om föreläggande och vite. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3.

Av *första stycket* framgår att om ett public service-företag inte lämnar upplysningar, handlingar och inspelningar som Mediemyndigheten eller granskningsnämnden har begärt enligt 4 kap. 2 § får Mediemyndigheten eller granskningsnämnden förelägga företaget att fullgöra sin skyldighet.

Av *andra stycket* framgår att ett beslut om föreläggande enligt första stycket får förenas med vite. Av 4 kap. 7 § framgår att ett föreläggande som förenats med vite får överklagas.

Offentliggörande av beslut

4 § Om granskningsnämnden för radio och tv finner att ett public service-företag har brutit mot 2 kap. 5 § 2 eller mot villkor som beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–4, 15 eller 16 får nämnden förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Ett sådant beslut får inte innebära att offentliggörandet av beslutet ska göras i ett visst program.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Av *första stycket* framgår att granskningsnämnden, om nämnden finner att ett public service-företag har brutit mot bestämmelserna om opartiskhet och saklighet i 2 kap. 5 § 2 eller mot villkor som beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–4, 15 eller 16 får förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt.

Det är inte möjligt att ställa krav på att ett offentliggörande av nämndens beslut ska redovisas i ett visst program. Det skulle strida mot bestämmelsen i 3 kap. 6 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) om att den som sänder eller tillhandahåller program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen, och 4 kap. 3 § YGL om utgivarens ensamrätt att bestämma om innehållet i program. Att offentliggörandet ska göras på lämpligt sätt innebär att offentliggörandet av nämndens beslut ska göras på ett sådant sätt att dess spridning står i rimlig proportion till den spridning som det fällda programmet har haft. Har ett program både sänts

och tillhandahållits måste utgångspunkten vara att även offentliggörandet sänds och tillhandahålls på motsvarande sätt. För att nå publiken kan en kombination av ljud eller rörlig bild och text behöva användas.

Av *andra stycket* framgår att nämndens beslut om att förelägga ett public service-företag att offentliggöra nämndens beslut får förenas med vite. Ett beslut om föreläggande som har förenats med vite får överklagas enligt 4 kap. 7 §.

Skyldighet att betala en särskild avgift

5 § Om ett public service-företag bryter mot 2 kap. 6 § eller ett villkor som har beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 5–7, tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i 17 kap. 5–7 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I paragrafen finns bestämmelser om public service-företagens skyldighet att betala en särskild avgift om företagen bryter mot bestämmelser och villkor om reklam och andra annonser, produktplacering, otillbörligt kommersiellt gynnande och sponsring. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Bryter ett public service-företag mot bestämmelserna eller villkoren som räknas upp i paragrafen tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i radio- och tv-lagen. Frågan om påförande av särskild avgift ska prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm på ansökan av granskningsnämnden. Rätten ska vid prövningen av om avgift ska påföras särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning. Avgiften tillfaller staten och ska betalas till Mediemyndigheten inom trettio dagar efter det att beslutet fått laga kraft (17 kap. 5–7 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

Beslut som gäller omedelbart

6 § Beslut om förelägganden att lämna upplysningar och handlingar enligt 2 § 1 och 3 § och förelägganden om offentliggörande av beslut enligt 4 § gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Av paragrafen framgår att vissa beslut gäller omedelbart. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3.

Överklagande

7 § Ett beslut om föreläggande enligt 3 eller 4 § som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Av paragrafen framgår vilka beslut med stöd av lagen som får överklagas. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.3 och 5.7.4.

5 kap. Finansieringen av uppdraget

Verksamhet som finansieras med public service-avgift

1 § En public service-avgift ska finansiera den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §. Avgiften får inte finansiera någon annan verksamhet.

Av paragrafen framgår vad public service-avgiften ska finansiera. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Av bestämmelsen framgår att public service-avgiften ska finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget, dvs. radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna. Paragrafen motsvarar i huvudsak den hittillsvarande 1 § första stycket lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen), med den skillnaden att det inte längre är en förutsättning att ett sändningstillstånd har meddelats för den som bedriver verksamheten.

I *andra meningen* förtydligas att public service-avgiften enbart får finansiera den verksamhet som ingår i public service-uppdraget. Bestämmelsen motsvarar nuvarande 1 § andra stycket finansieringslagen (jfr prop. 2017/18:261 s. 29–30, 42–44 och 68–69).

Årlig tilldelning av avgiftsmedel

2 § I enlighet med ett beslut om tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 kap. 3 § tilldelar riksdagen årligen avgiftsmedel för den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Av paragrafen framgår att riksdagen i enlighet med sitt beslut enligt 2 kap. 3 § årligen tilldelar public service-företagen avgiftsmedel för den verksamhet som ingår i public service-uppdraget. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Ett sådant beslut om tilldelning av avgiftsmedel som avses i paragrafen fattas av riksdagen efter förslag i budgetpropositionen. De årliga besluten är enbart ett verkställande av det beslut som fattats enligt 2 kap. 3 §.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 2 § andra stycket lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 45 och 69).

Vem som ska betala public service-avgift

3 § Den som är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3–5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år är skyldig att betala public service-avgift.

Av paragrafen framgår vem som är skyldig att betala public service-avgift. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 3 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 30–32 och 70).

Hur public service-avgiften beräknas

4 § Underlaget för public service-avgiften är den avgiftsskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Underlaget ska uppgå till högst 1,55 gånger det inkomstbasbelopp enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för beskattningsåret.

Av paragrafen framgår hur underlaget för avgiften ska beräknas och vad det högsta avgiftsunderlaget är. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 4 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 32–37 och 70).

5 § Public service-avgiften är 1 procent av avgiftsunderlaget enligt 4 §.

I paragrafen anges att avgiftens storlek är 1 procent av det avgiftsunderlag som anges i 5 kap. 4 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 5 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 32–37 och 70).

När skyldigheten att betala public service-avgift upphör

6 § Public service-avgift ska betalas till och med det år den avgiftsskyldige avlider. Det som skulle ha gällt för den avlidne ska för dödsåret tillämpas för dödsboet.

Paragrafen innehåller regler om avgiftsskyldigheten när en person avlider. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 6 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 30–32 och 71).

Förfaranderegler

7 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av public service-avgiften finns i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Av paragrafen framgår att förfarandebestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) ska tillämpas på avgiften. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 7 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 37–40 och 71).

Överföring och förvaltning av avgiftsmedel

8 § De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot).

Av paragrafen framgår att de avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett konto i Riksgäldskontoret benämnt public service-kontot.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 8 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 40–42 och 71).

9 § Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot.

I paragrafen anges att Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 9 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 40–42 och 71).

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om överföring och förvaltning av avgiftsmedlen.

Paragrafen innehåller en så kallad nödvändig upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragrafen motsvarar den hittillsvarande 10 § lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 40–42 och 71–72).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025 i fråga om 1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 3, 4 och 8 §§, och i övrigt den 1 januari 2026.

2. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för public service-avgift som avser tid före den 1 januari 2026.

4. Punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.

5. Ett beslut av riksdagen enligt 2 § i den upphävda lagen ska vid tillämpning av denna lag anses vara ett beslut enligt 2 kap. 3 §.

6. Bestämmelserna i 2 kap. 5 och 6 §§ och villkor som har ställts upp med stöd av 2 kap. 8 § tillämpas inte på program som har sänts eller tillhandahållits före den 1 januari 2026.

I bestämmelserna anges lagens ikraftträdande och vilka övergångsbestämmelser som gäller. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Genom *punkt 1* träder den 2 december 2025 de bestämmelser i kraft som är en förutsättning för att regeringen ska kunna fatta beslut enligt 2 kap. 3 §. Lagen i övrigt träder i kraft den 1 januari 2026.

Av *punkt 2* framgår att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs vid utgången av 2025 och därmed upphör att gälla.

Av *punkt 3* framgår att lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, trots vad som anges i punkt 2, ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som handläggs enligt den lagen och som inte har slutbehandlats vid utgången av 2025.

Av *punkt 4* framgår att punkt 3 och 4 i övergångsbestämmelserna till lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, trots bestämmelsen i punkt 2, ska fortsätta att gälla för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019. Bestämmelserna gäller hantering av ärenden av radio- och tv-avgift enligt den sedan tidigare upphävda lagen (1989:41) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (jfr prop. 2017/18:261 s. 72). För sådana ärenden ska den sedan tidigare upphävda lagen fortsätta att gälla och det som anges i den lagen om Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag i stället gälla för Kammarkollegiet.

Av *punkt 5* framgår att ett beslut om tilldelningen av avgiftsmedel som riksdagen fattar enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst ska anses vara ett sådant beslut som avses i 2 kap. 3 §.

Av *punkt 6* framgår att bestämmelserna i 2 kap. med krav på program och de villkor som kan beslutas med stöd av lagen inte ska tillämpas på sådana program som har sänts eller tillhandahållits innan lagen har trätt i kraft. Det innebär exempelvis att villkoren inte gäller för innehållet i text som har tillhandahållits före ikraftträdandet även om innehållet fortsätter att tillhandahållas efter ikraftträdandet. Sådant innehåll kommer därför inte heller att omfattas av granskningsnämndens granskning.

8.2 Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

1 kap.

Andra bestämmelser om ljudradio och tv

7 § Bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar och beställradio finns även i lagen (0000:000) om public service.

Paragrafen, som är ny, upplyser om att bestämmelser om tv och ljudradio även finns i lagen om public service. Överväganden finns i avsnitt 5.1.

2 kap.

1 § En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,
2. sänder kommersiell radio,
3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,
4. sänder ljudradio där regeringen *ger* tillstånd,
5. tillhandahåller beställ-tv, eller
6. tillhandahåller beställradio *och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.*

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter, däribland leverantörens e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare och om leverantörens ägarstruktur samt, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *har ett uppdrag enligt lagen om public service* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

I paragrafen finns bestämmelser om information som leverantörer av medietjänster ska tillhandahålla.

Ändringen i *första stycket punkt 6* är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service för att ange att information ska

tillhandahållas av ett public service-företag som tillhandahåller beställradio.

Även ändringen i *tredje stycket* är en följd av att lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

Övriga ändringar är endast språkliga.

2 § Anmälan för registrering till Mediemyndigheten ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,

2. tillhandahåller beställ-tv,

3. tillhandahåller beställradio *och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service,*

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller

5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,

2. ställföreträdare för juridisk person,

3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och

4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

I paragrafen finns bestämmelser om anmälan för registrering till Mediemyndigheten. Ändringen i *första stycket punkt 3* är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service för att ange att anmälan ska göras av ett public service-företag som tillhandahåller beställradio.

4 kap.

3 § Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.* Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Av paragrafen framgår att regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv till public service-företag. Ändringen är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

Tillståndsvillkor för public service

11 a § *Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv enligt 3 § får förenas med de villkor som anges i 9 § 1–4, 6–9, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.*

I paragrafen, som är ny, framgår vilka villkor public service-företagens tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv får förenas med. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av *första meningen* framgår att tillståndet får förenas med villkor som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet, som bland annat villkor om antal programtjänster, täckningskrav, krav på utsändningsteknik, teknisk kvalitet på sändningarna och samverkan i tekniska frågor. Sändningstillstånden får även förenas med villkor om regionala sändningar som innebär att programmen ska nå befolkningen i en viss region.

Av *andra meningen* framgår att programrelaterade villkor, dvs. villkor som har med innehållet att göra, inte får ställas upp i sändningstillstånden.

12 § Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av regeringen ska gälla i åtta år.

Även tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av Mediemyndigheten ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

I paragrafen, som anger att ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv gäller i åtta år, görs endast språkliga och redaktionella ändringar.

5 kap.

Rättelse

4 § Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv som sänts på annat sätt än genom tråd ska, om programmet inte är reklam, rättas när det är befogat.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, rättas när det är befogat.

I paragrafen finns bestämmelser om skyldighet att rätta uppgifter i program.

Ändringen i *första stycket* är en följd av att rättelser från public service-företagen i fortsättningen regleras i lagen om public service. I bestämmelsen byts även uttrycket beriktigande ut mot rättelse. Uttrycken har samma innebörd och någon ändring i sak är inte avsedd, se 2 kap. 8 § 1 lagen om public service och författningskommentaren till den bestämmelsen.

12 § En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgänglighetsörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten bedrivs med ett uppdrag enligt lagen (2000:200) om public service, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

I paragrafen finns bestämmelser om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Ändringen i *första stycket* är en följd av att

lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service för att ange att regeringen beslutar om krav på tillgänglighet när det gäller public service-företag.

9 kap.

Skyldighet att vidareända programtjänster och vissa tillhörande tjänster

1 § Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot *sådana* tv-sändningar och *sådan* sökbar text-tv som

1. regeringen har beslutat om tillstånd för enligt 4 kap. 3 § och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning, eller

2. en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller bara om förutsättningarna för vidareändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt denna paragraf ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

I paragrafen finns bestämmelser om skyldighet att vidareända programtjänster, så kallad vidareändningsplikt. Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

Ändringarna i *första stycket* innebär att bestämmelserna om vilka sändningar som omfattas av vidareändningsplikt tas in i en punktlista. I *första punkten* preciseras att det är fråga om sändningar i enlighet med sådana tillstånd av regeringen som har meddelats med stöd av 4 kap. 3 §, dvs. sändningstillstånd för tv och sökbar text-tv till public service-företag. Bestämmelsen i nuvarande fjärde stycket om att vidareändningsplikten ska avse sändningar som görs för att uppfylla en skyldighet att sända till hela eller delar av landet förs in i den *andra punkten*.

I *andra stycket* införs en ny bestämmelse som innebär att även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning ska vidareändas. Sådan vidareändningsplikt gäller bara om programmen som tjänsterna hör till omfattas av vidareändningsplikt enligt första stycket. Bestämmelsen i det nuvarande andra stycket första meningen tas bort, vilket innebär att vidareändningsplikten inte längre begränsas till de sändningar där sändningstillståndet har förenats med vissa villkor. Vidareändningsplikten gäller därmed för alla sändningar i marknätet av tv och sökbar text-tv från public service-företagen.

I *tredje stycket* införs bestämmelsen i nuvarande andra stycket andra meningen, som innebär att vidareändningsplikten bara gäller om

förutsättningarna för vidareändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Bestämmelsen i *fjärde stycket* motsvarar bestämmelsen i nuvarande tredje stycket, men omfattar också vidareändningar av sådana tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

2 § Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Av paragrafen framgår att vidareändningsplikten inte omfattar fler än fyra programtjänster från public service-företagen. Ändringen är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

11 kap.

1 § Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

Av paragrafen framgår att regeringen ger vissa tillstånd att sända ljudradio. Av *första stycket* framgår att regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till public service-företag. Ändringen är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till den nya lagen om public service. Övriga ändringar är endast redaktionella.

3 § Ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med villkor som anges i 4 kap. 8, 10 och 11 §§.

Ett tillstånd får dessutom förenas med villkor om skyldighet att

1. sända till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal programtjänster i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för synskadade enligt 10 kap. 2 § och utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
5. bereda utrymme för sändningar med stöd av tillstånd av regeringen,
6. använda en viss sändningsteknik,
7. samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor för att främja tillgänglighet och konkurrens,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. följa bestämmelsen om rättelse i 5 kap. 4 § första stycket,
11. sända genmälen,
12. i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,
14. regionalt sända och producera program,

15. kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten,

16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte bara kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och

17. utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

Av paragrafen framgår vilka villkor ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med. Ändringen som görs i *andra stycket punkt 10* är en följd av den ändring som görs i 5 kap. 4 § där uttrycket beriktigande byts ut mot rättelse. I övrigt ändras bestämmelsen språkligt.

Tillståndsvillkor för public service

3 a § *Ett tillstånd att sända ljudradio enligt 1 § första stycket får förenas med de villkor som anges i 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 14 och 16. Tillståndet får inte innehålla programrelaterade villkor.*

I paragrafen, som är ny, framgår vilka villkor public service-företagens tillstånd att sända ljudradio får förenas med. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av *första meningen* framgår att tillståndet får förenas med villkor som är specifikt relaterade till sändningarna i marknätet, som bland annat villkor om antal programtjänster, täckningskrav, krav på utsändningsteknik, teknisk kvalitet på sändningarna och samverkan i tekniska frågor. Sändningstillstånden får även förenas med villkor om regionala sändningar som innebär att programmen ska nå befolkningen i en viss region.

Av *andra meningen* framgår att några programrelaterade villkor, dvs. villkor som har med innehållet att göra, inte får ställas upp i sändningstillstånden.

4 § *Ett tillstånd att sända ljudradio som ges av regeringen till den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service ska gälla i åtta år.*

Ett tillstånd som beviljats av regeringen enligt 1 § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd som beviljats av Mediemyndigheten enligt 1 a § andra stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av myndigheten.

I paragrafen regleras giltighetstiden för de sändningstillstånd som regeringen ger. Ändringen i *första stycket* är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

15 kap.

11 § *Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio från den som har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.*

Paragrafen innebär att bestämmelserna om sponsring i 15 kap. 8–10 §§ gäller för beställradio från public service-företagen. Den ändring som görs är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. I stället hänvisas till lagen om public service.

16 kap.

2 § Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i *beställ-tv* eller beställradio står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 4 kap. 7 § och 11 kap. 1 a § andra stycket ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att

1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller
2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

I paragrafen regleras granskningsnämnden för radio och tv:s efterhandsgranskning. Ändringen som görs i första stycket är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst upphävs. Eftersom regleringen av beställradio i radio- och tv-lagen endast gäller för beställradio från public service-företagen görs inte någon hänvisning till lagen om public service. Ändringen innebär inte någon ändring i sak.

17 kap.

10 § Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

Beslutet får innefatta ett föreläggande vid vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut. Ändringen som görs i första stycket är en följd av den ändring som görs i 5 kap. 4 § där uttrycket beriktigande byts ut mot rättelse.

18 kap.

2 § Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§,
2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt,
3. *tillståndshavaren i den tillståndspliktiga verksamheten väsentligt brutit mot 2 kap. 5 eller 6 § lagen (0000:000) om public service, eller*

4. ett villkor enligt 2 kap. 8 § 1–8, 15 eller 16 lagen om public service har åsidosatts på ett väsentligt sätt i den tillståndspliktiga verksamheten.

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkallelse av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio. I paragrafen införs en möjlighet att återkalla ett tillstånd om ett public service-företag i sin tillståndspliktiga verksamhet brutit mot bestämmelser i lagen om public service eller åsidosatt villkor som ställts upp med stöd av lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Av bestämmelsen i *första stycket punkt 3*, som är ny, framgår att public service-företagens sändningstillstånd får återkallas om företagen i sin tillståndspliktiga verksamhet väsentligt brutit mot 2 kap. 5 eller 6 § lagen om public service. Det gäller bland annat om företagen i den tillståndspliktiga verksamheten brutit mot kravet på att programverksamheten ska utövas sakligt och opartiskt. Motsvarande möjligheter till återkallelse gäller i dag enligt första stycket punkt 1 och 2 för överträdelse av krav i radio- och tv-lagen eller villkor i ett sändningstillstånd som beslutats med stöd av lagen.

Av bestämmelsen i *första stycket punkt 4*, som är ny, framgår att public service-företagens sändningstillstånd får återkallas om företagen i sin tillståndspliktiga verksamhet på ett väsentligt sätt åsidosatt villkor som beslutats med stöd av 2 kap. 8 § 1–8, 15 eller 16 lagen om public service. Motsvarande möjligheter till återkallelse gäller i dag enligt första stycket punkt 1 och 2 för överträdelse av bestämmelser i radio- och tv-lagen eller villkor i ett sändningstillstånd som beslutats med stöd av lagen.

Övriga ändringar är endast redaktionella.

19 kap.

1 § Mål om återkallelse av tillstånd ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol när det är fråga om återkallelse på grund av överträdelse av

1. villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12 eller 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 denna lag,

2. villkor som meddelats med stöd av 2 kap. 8 § 1–3 lagen (0000:000) om public service,

3. bestämmelser i 5 kap. 1, 2 eller 4 § eller 14 kap. 1 § denna lag, eller

4. bestämmelser i 2 kap. 5 eller 6 § lagen om public service.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Mediemyndigheten.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den som meddelat tillståndet.

I paragrafen finns bestämmelser om mål om återkallelse och ändring av ett sändningstillstånd och om talerätt. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.2.

Av *första stycket* framgår att mål om återkallelse av ett tillstånd på vissa i paragrafen angivna grunder ska prövas av allmän domstol på talan av Justitiekanslern. Ändringen är en följd av ändringarna i 18 kap. 2 § som innebär att ett sändningstillstånd från något av public service-företagen får återkallas om bestämmelser i lagen om public service eller villkor som beslutats med stöd av lagen överträds i den tillståndspliktiga verksamheten.

På motsvarande sätt som gäller i dag ska frågor om återkallelse på grund av sådana överträdelser i den tillståndspliktiga verksamheten som handlar om missbruk av yttrandefriheten prövas av allmän domstol på talan av Justitiekanslern. Övriga ändringar i stycket är endast redaktionella och språkliga.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 2 december 2025 i fråga om 4 kap. 3 §, 4 kap. 11 a och 12 §§, 11 kap. 1, 3, 3 a och 4 §§, och i övrigt den 1 januari 2026.

2. För sändningar och tillhandahållanden av program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i den äldre lydelsen.

I bestämmelsen anges när lagen ska träda i kraft och vilka övergångsbestämmelser som ska finnas. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Genom *punkt 1* träder den 1 december 2025 de bestämmelser i kraft som är en förutsättning för att regeringen ska kunna fatta beslut om sändningstillstånd som ska gälla från och med den 1 januari 2026. Lagen i övrigt träder i kraft den 1 januari 2026.

Av *punkt 2* framgår att bestämmelsen i 5 kap. 4 § ska gälla i dess äldre lydelse för sändningar och tillhandahållanden av program i tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv som gjorts före ikraftträdandet.

8.3 Övriga förslag till lagändringar

Ändringar föreslås i:

- 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
- 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- 8 § lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service,
- 1 kap. 7 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, och
- 5 § lagen (2023:664) om mediestöd.

Ändringarna är en följd av att lagen (2018:1893) om finansiering av radio- och tv i allmänhetens tjänst (finansieringslagen) upphävs. Bestämmelserna ändras så att de hänvisar till lagen om public service. Därutöver görs några språkliga och redaktionella ändringar. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Ändringar föreslås även i 2 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 29 kap. 1 §, 46 kap. 3 § och 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Även dessa är en följd av att finansieringslagen upphävs. Bestämmelserna ändras så att en hänvisning görs till lagen om public service. Äldre föreskrifter gäller dock

fortfarande för public service-avgift som avser tid före ikraftträdandet. Övervägandena finns i avsnitt 5.8 och 6.2.

En ändring föreslås därutöver i 8 § lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten. Av den paragrafen följer av att bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv förutom i radio- och tv-lagen även finns i lagen om public service. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.7.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Sammanfattning av betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)

I betänkandet redovisar 2023 års parlamentariska public service-kommitté sina förslag till hur public service-uppdraget ska regleras från och med 2026 och vad som ska ingå i uppdraget under tillstånds-perioden 2026–2033. Förslagen syftar till att skapa goda förutsättningar för public service-verksamheten och upprätthålla och värna dess oberoende.

Kapitel 1 Författningsförslag

Kapitlet innehåller kommitténs förslag till en ny lag om public service. Det lämnas också förslag på ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696) och andra lagar som är en följd av den nya lagen.

Kapitel 2 Uppdragets utgångspunkter och genomförande

Kapitlet inleds med en beskrivning av kommitténs uppdrag. Därefter följer en redogörelse för hur kommitténs arbete har genomförts och vad som har varit de övergripande utgångspunkterna för detta arbete. Utgångspunkten för förslagen i betänkandet är att dessa ska stärka public service-verksamhetens legitimitet och höga förtroende och ta hänsyn till behovet av en välfungerande mediemarknad, med både ett starkt och oberoende public service och livskraftiga kommersiella medier.

Kapitel 3 Public service i oroliga tider

I kapitlet konstateras bland annat att den fördjupade säkerhetspolitiska krisen i Europa, som orsakats av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, har förändrat säkerhetsläget i Sverige och i närområdet i grunden och för lång tid framöver. Kommittén framhåller att public service har en viktig roll som tillhandahållare av opartisk och saklig nyhetsrapportering när samhället utsätts för kriser och oförutsedda händelser samt att det nya säkerhetspolitiska läget innebär att tillgången till information via public service ökar i betydelse. För att public service ska kunna uppfylla sitt ansvar i det civila försvaret förväntas företagen behöva lägga ytterligare tid och resurser på säkerhets- och beredskapsarbete under nästa tillståndsperiod. Kommittén betonar bland annat betydelsen av en robust infrastruktur för företagens distribution samt vikten av att företagen har ett högt förtroende och en förmåga att snabbt nå ut med oberoende, saklig och tillförlitlig information till allmänheten. Vidare understryker kommittén behovet av att public service-företagen arbetar med att motverka desinformation och informationspåverkan samt vikten av att UR:s utbildningsuppdrag kan upprätthållas vid höjd beredskap.

Kapitel 4 Public service-företagens unika roll och betydelse för samhället och publiken

I kapitlet behandlas inledningsvis public services roll i samhället och vissa aspekter som är särskilt viktiga för uppdraget i allmänhetens tjänst. Det konstateras att public service, genom uppdraget att tillhandahålla opartisk och saklig information, anses ha en viktig demokratisk funktion samt att det för public services roll i det demokratiska systemet är centralt att verksamheten har ett högt förtroende och uppfattas som betydelsefull.

I kapitlet beskrivs också hur mediemarknaden är i förändring och hur förändringarna kan tänkas påverka public service-företagen och andra mediebolag. Globaliseringen och digitaliseringen av medielandskapet har i grunden både förändrat mediemarknaden och användarnas medievanor. Svenska medier konkurrerar i dag med globala medieaktörer, både om användarnas tid och om annonsintäkter. En allt större del av mediekonsumtionen sker på internet, framför allt bland unga. De nya konsumtionsmönstren har påverkat hela mediemarknaden, men i synnerhet marknaden för rörlig bild och dagspress. Det konstateras att teknikutvecklingen innebär nya möjligheter att nå ut med utbudet och effektivisera arbetet. Det innebär dock också utmaningar i form av exempelvis snabb spridning av desinformation.

Kapitel 5 En lag om public service och teknikneutrala villkor för innehållet

I kapitlet lämnar kommittén förslag till en ny lag om public service. Det föreslås att merparten av de bestämmelser som reglerar public service-uppdraget samlas i den nya lagen. Det handlar om vad som ingår i uppdraget, hur uppdraget ges, vilka villkor som ställs upp för uppdraget och hur det finansieras. Bestämmelserna om finansieringen av uppdraget motsvarar bestämmelserna i lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, som föreslås upphävas. Kommittén bedömer att bestämmelser om krav på sändningstillstånd för public service-företagens sändningar i marknätet och villkor som är specifikt relaterade till marknätssändningarna även fortsatt ska regleras i radio- och tv-lagen. Några programrelaterade villkor, dvs. villkor som gäller för innehållet i public service, föreslås dock inte längre kunna ställas upp i sändningstillstånden.

Kommittén föreslår att vissa grundläggande principer för public service-uppdraget bör framgå direkt av den nya lagen. Det handlar bland annat om krav på oberoende och självständighet, omsorg om demokratiska värden, krav på opartiskhet och saklighet samt förbud mot reklam och mot otillbörligt kommersiellt gynnande. I lagen ges också stöd för att ställa upp mer detaljerade villkor för uppdraget i beslut av regeringen (public service-beslut).

Det föreslås att villkor som gäller för innehåll ska kunna ställas upp oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras. Villkoren bör därför, förutom program som består av ljud eller rörlig bild, även kunna omfatta andra publiceringar som exempelvis text, stillbilder och grafik. Villkoren bör också kunna gälla publiceringar som företagen gör på till

exempel sociala medier eller andra digitala plattformar som inte är företagens egna. Bilaga 1

Kommittén föreslår att regeringens beslut om villkoren för respektive public service-företags verksamhet, public service-besluten, ska gälla under samma period som sändningstillstånden. Kommande public service-beslut och de villkor som ställs upp i besluten bör således gälla i åtta år – från och med 2026 till och med 2033. Det föreslås också att besluten, på motsvarande sätt som gäller i dag, inte får innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företagen har godtagit. Slutligen föreslås att innehållsuppdraget under nästa tillståndperiod ska vara teknikneutralt och att de villkor som ställs upp för innehållet i public service-besluten ska gälla oavsett hur innehållet distribueras till allmänheten.

Kapitel 6 Granskningen av programverksamheten

I kapitlet lämnar kommittén förslag på ökade möjligheter till granskning och sanktioner, så att granskningen och sanktionerna kan omfatta all programverksamhet från public service-företagen. Förslaget innebär att granskningsnämnden för radio och tv ska kunna granska innehållet i en publicering från ett public service-företag oavsett vilken form innehållet har (till exempel ljud, rörlig bild eller text) och hur innehållet distribuerats. Nämnden föreslås exempelvis kunna granska innehållet i publiceringar som består av text och publiceringar som gjorts på externa plattformar som exempelvis sociala medier. Sådana publiceringar föreslås också omfattas av samma sanktionsmöjligheter som finns i radio- och tv-lagen. Kommittén konstaterar att den praxis som har utarbetats av granskningsnämnden kommer att behöva utvecklas och anpassas för att kunna tillämpas även på den nya typ av publiceringar som villkoren föreslås gälla för.

Kapitel 7 Ramarna för public service-uppdraget

I kapitlet behandlas ramarna för public service-företagens uppdrag under nästa tillståndperiod. Kommittén föreslår ingen ändring av vad som utgör respektive företags kärnverksamhet. Däremot anser kommittén att begrepps användningen i definitionen av kärnverksamhet bör ses över.

Även om innehållsuppdraget föreslås bli teknikneutralt så konstaterar kommittén att uppdraget ska uppfyllas genom att producera, sända och tillhandahålla program som består av ljud eller rörlig bild. Andra medieformer som företagen använder sig av ska syfta till att utveckla och stödja ljudet eller den rörliga bilden och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna verksamhet.

Kommittén bedömer att det inte längre finns skäl att ange att det ska råda en god balans i omfattningen mellan företagens kärnverksamhet och kompletterande verksamhet. Detta eftersom villkoret kan uppfattas som att det kan eller bör upprätthållas en jämvikt mellan verksamheterna, vilket i sin tur riskerar att leda till en osäkerhet kring var företagens prioriteringar bör ligga. Det föreslås därför att villkoret inte längre ska ställas upp.

Kommittén framhåller att huvuddelen av företagens resurser och kapacitet ska läggas på ljudet respektive den rörliga bilden.

Kapitel 8 Hur public services innehållsuppdrag ska utformas

I kapitlet behandlas hur innehållsuppdraget till public service-företagen ska utformas under nästa tillståndsperiod. Kommittén framhåller vikten av att programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Kommittén bedömer att innehållsuppdraget bör vara brett formulerat och att det fortsatt bör ställas krav på public service-företagen att erbjuda ett mångsidigt programutbud med hög kvalitet som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Det innebär att public service bör kunna erbjuda program inom olika genrer och ämnen som riktar sig till olika målgrupper, för att kunna tillgodose behov och intressen hos befolkningen i hela landet. Hela utbudet ska dock kunna motiveras utifrån uppdraget.

Kommittén bedömer vidare att public service-företagens uppdrag som rör det svenska språket är allt viktigare. Uppdraget att tillhandahålla ett varierat utbud på svenska blir alltmer betydelsefullt i ett globaliserat medielandskap. Kommittén föreslår att public service-företagen fortsatt ska erbjuda ett varierat utbud på det svenska språket och ha ett särskilt ansvar för språket och dess ställning i samhället. Det föreslås också att språkvårdsfrågor ska beaktas i högre grad än tidigare.

När det gäller folkbildningsuppdraget gör kommittén bedömningen att det är en central del av innehållsuppdraget och att public service-företagen genom sin särskilda ställning har en unik möjlighet att på olika sätt ge bildning till publiken. Medie- och informationskunnighet, MIK, bedöms vara en naturlig och viktig del av detta uppdrag. Kommittén bedömer att public service-företagens arbete med att stärka MIK hos allmänheten fyller en allt viktigare funktion, bland annat när det gäller förmågan att stå emot desinformation och påverkanskampanjer.

Vidare bedömer kommittén att kvalitativ journalistisk nyhetsförmedling på nationell, regional och lokal nivå är en central del av det demokratiska systemet och bör värnas. Som en del av SR:s och SVT:s nyhetsverksamhet anser kommittén att bevakningen av svagt bevakade områden är av stor betydelse. Kommittén föreslår därför att det fortsatt ska ställas krav på företagen att ha en journalistisk bevakning av dessa områden. I syfte att tydliggöra regleringen föreslås dock att det inte längre ska ställas krav på företagen att stärka – i betydelsen öka – denna bevakning.

Kommittén framhåller att public service är till för befolkningen i hela landet och att speglingsuppdraget fortsatt är av stor vikt. För att undvika detaljreglering föreslår kommittén att villkoret om spegling ska ändras så att det framgår att programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och hela befolkningen. Av samma skäl och för att krav på jämställdhet och mångfald ingår i den så kallade demokratibestämmelsen ska nuvarande villkor om jämställdhet och mångfald inte längre ställas upp.

När det gäller utbudet på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk föreslår kommittén att förstapubliceringar på vart och ett av

de nationella minoritetsspråken och teckenspråk ska öka under tillståndsperioden och att företagens samlade utbud på finska, meänkieli, romani chib, samiska och teckenspråk varje år minst ska uppgå till den nivå som uppnås 2025. Public service-företagens samlade utbud på jiddisch föreslås öka under tillståndsperioden jämfört med 2025 års nivå. I syfte att understryka vikten av kvalitet i utbudet föreslår kommittén att det ska ställas krav på att programutbudet ska ha relevans för de berörda grupperna.

Kommittén bedömer slutligen att övriga villkor i innehållsuppdraget i sak bör gälla oförändrade under nästa tillståndsperiod.

Kapitel 9 Samverkan med och hänsyn till kvalitativa nyhetsmedier

I kapitlet behandlas frågor som rör hur samverkan mellan public service-företagen och kvalitativa nyhetsmedier fungerar i praktiken och hur hänsyn tas till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar, i syfte att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad i hela landet.

Kommittén bedömer att det inte bör införas en reglerad samverkan mellan public service-företagen och kvalitativa nyhetsmedier. SR och SVT bör dock i högre grad än i dag ha ett förhållningssätt som utgår från en medvetenhet om kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Enligt kommittén ska det därför fortsatt ställas krav på SR och SVT att i sin nyhetsverksamhet ta hänsyn till dessa mediers konkurrensförutsättningar. Det föreslås också att det ska införas ett krav på att SR och SVT ska ha en kontinuerlig dialog med kvalitativa nyhetsmedier. Därutöver föreslås att det ska göras en analys av utvecklingen på den svenska mediemarknaden och hur public service-företagen bidrar till mediemångfalden och påverkar konkurrensförutsättningarna på denna marknad, med särskilt fokus på nyhets- och samhällsjournalistik i hela landet.

När det gäller möjligheten att tillhandahålla text vid sidan av ljud och rörlig bild inom ramen för nyhetsuppdraget understryker kommittén att ett teknikneutralt innehållsuppdrag inte innebär att företagen ges ett multimedialt uppdrag som kan uppfyllas oavsett medieform. Liksom det övriga innehållsuppdraget uppfylls nyhetsuppdraget genom ljud eller rörlig bild. Såväl i nyhetsverksamheten som i företagets övriga programverksamhet ska företagets kompletterande verksamhet utveckla och stödja ljudet eller den rörliga bilden och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna verksamhet. Vidare bör användningen av text i SR:s och SVT:s nyhetsverksamhet ske med en hög medvetenhet om och med hänsynstagande till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Kommittén föreslår därutöver att det ska ställas krav på SR och SVT att årligen redovisa hur de använder text i sin nyhetsverksamhet.

Kapitel 10 Samverkan för att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet

I kapitlet behandlas frågan om public service-företagens roll på och ansvar för den svenska produktionsmarknaden för radio, tv och film. Kommittén bedömer att public service-företagen har en allt större betydelse för produktionsmarknaden i Sverige. Att det finns en livskraftig produktionsmarknad i hela landet är av avgörande betydelse för innehåll på svenska med en svensk kontext. Villkoret om att företagen ska bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet fyller därmed en viktig funktion och det föreslås fortsatt ställas upp. Enligt kommittén ska det utöver kravet på tydlighet vad gäller företagens organisation för inköp och beställningar av extern produktion även ställas upp ett krav på framförhållning.

Enligt kommittén spelar SVT en viktig roll för den svenska filmen. För att upprätthålla svensk filmproduktion är det av avgörande betydelse att SVT även fortsatt tar ett ansvar för svensk film. Kommittén föreslår därför att det fortsatt ska ställas krav på SVT att bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Kommittén understryker att ett sådant ansvar bör ske genom en fortsatt långsiktighet i finansieringen av svensk film.

Kapitel 11 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

I kapitlet föreslås att de tillgänglighetskrav som finns i sändningstillstånden, och som i dag endast gäller för sändningar i marknätet, ska göras teknikneutrala och även omfatta public service-företagens programverksamhet på internet.

Kapitel 12 Sponsring

I kapitlet behandlas frågor om public service-företagens möjligheter till sponsring. Kommittén föreslår att SR:s möjlighet att sända och tillhandahålla direkt sponsrade program ska tas bort. För SVT föreslås att direkt sponsring enbart ska få förekomma i SVT:s sändningar och tillhandahållanden av sportevenemang och av den internationella finalen av Eurovision Song Contest. Begränsningen för SVT om att sponsring får förekomma i samband med högst 20 evenemang per år föreslås gälla som ett genomsnitt under tillståndsperioden. Inga ändringar föreslås när det gäller företagens möjligheter att sända och tillhandahålla indirekt sponsrade program.

Kapitel 13 Sidoverksamheter

I kapitlet behandlas frågor om public service-företagens möjligheter att bedriva sidoverksamhet. Det föreslås ingen ändring i regleringen. Kommittén anser dock att företagen bör vara särskilt återhållsamma med licensering eller försäljning av produkter som inte främst syftar till att göra det innehåll som företagen har producerat tillgängligt för publiken. Kravet

på att bedriva verksamheten effektivt bör enligt kommittén även fortsatt vara prioriterat i en situation där olika aspekter vägs mot varandra. Bilaga 1

Kapitel 14 Förhandsprövning av nya tjänster

I kapitlet behandlas systemet med förhandsprövning av nya tjänster hos public service-företagen. Kommittén bedömer att systemet med förhandsprövning bör finnas kvar och att det i nuläget inte finns behov av att föreslå ändringar av systemet. Kommittén anser dock att det finns anledning att följa tillämpningen av systemet bland annat utifrån behovet av en mångfald på mediemarknaden och för att säkerställa att public service inte snedvrider konkurrensen på denna marknad.

Kapitel 15 Uppföljningen av public service-uppdraget

I kapitlet konstaterar kommittén att granskningsnämnden för radio och tv:s uppföljning av hur public service-uppdraget uppfylls och nämndens granskning av innehållet i publiceringar från företagen är grundläggande för allmänhetens förtroende för public service och för verksamhetens legitimitet.

I fråga om SR:s, SVT:s och UR:s public service-redovisningar anser kommittén att huvudsyftet i fortsättningen bör vara att redovisningarna ska utgöra ett underlag för granskningsnämndens bedömning av om företagen har uppfyllt sina uppdrag. Det föreslås att företagen ska tillhandahålla sammanfattande information till allmänheten om hur uppdragen har uppfyllts under året. Även när det gäller nuvarande redovisningsvillkor föreslås ändringar i några avseenden, bland annat föreslås att företagen ska redogöra för alla innehållstjänster som de erbjuder allmänheten.

Kommittén föreslår vidare att det under tillståndsperioden ska genomföras en extern analys av företagets arbete med och redovisning av produktivitet och effektivitet i verksamheten, i syfte att öka transparensen kring företagets ekonomi och deras arbete med effektivisering. Det föreslås även att det under tillståndsperioden ska genomföras studier för att belysa centrala aspekter av public service-företagens verksamhet, i syfte att stärka public service-verksamhetens legitimitet och höga förtroende. En forskningsstudie bör genomföras för att på ett övergripande och kunskapsinriktat sätt belysa villkoret om opartiskhet. Andra delar av public service-företagens verksamhet som bör belysas och analyseras är företagets användning av text i sina digitala innehållstjänster, företagets närvaro på externa plattformar och mångfalden i programutbudet.

Kapitel 16 Hur utbudet ska sändas och tillhandahållas

Kapitlet behandlar hur public service-företagens utbud ska sändas och tillhandahållas under nästa tillståndsperiod.

När det gäller kraven på distribution i marknätet bedömer kommittén att public service-företagens sändningar även under nästa tillståndsperiod bör kunna tas emot av minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen. Kommittén föreslår dock att kraven på att SR och SVT ska sända fyra

programtjänster ska göras mer flexibla. Det föreslås att företagen ska ges möjlighet att sända minst två och högst fyra programtjänster i marknätet. Syftet med förslaget är att öka public service-företagens möjligheter att själva välja hur utbudet ska sändas och tillhandahållas när medievanorna förändras samtidigt som marknätets betydelse ur beredskaps- och säkerhetssynpunkt upprätthålls.

Enligt kommittén är en naturlig följd av att public service-uppdraget görs mer teknikneutralt att public service-företagen, som utgångspunkt, bör ges möjlighet att välja distributionsform för att nå ut med utbudet till befolkningen och uppfylla sina uppdrag. Kommittén föreslår därför att kravet på att innehållsuppdraget i huvudsak ska uppfyllas i marknätet inte längre ska ställas upp. Enligt kommittén finns det dock anledning att försäkra sig om att hela befolkningen även fortsättningsvis ges goda förutsättningar att ta del av en så stor del av utbudet som möjligt. Kommittén föreslår därför att det ska ställas krav på public service-företagen att se till att hela befolkningen har möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud.

För att tydliggöra fokuset på de egna internetplattformarna föreslår kommittén att villkoren om företagens distribution på internet skärps så att det framgår att de egna plattformarna ska vara prioriterade. Enligt kommittén bör public service-företagen vid sin användning av internetplattformar som inte är företagens egna tillämpa en återhållsam strategi. Kommittén föreslår ett nytt villkor om att all distribution på internetplattformar som inte är public service-företagens egna ska föregås av en bedömning av tänkbara konsekvenser och risker. I bedömningen ska särskilt beaktas hur närvaron påverkar kommersiella aktörer på den svenska mediemarknaden. För att inte public service-företagens närvaro på externa plattformar ska riskera att påverka konkurrensen på mediemarknaden på ett oproportionerligt sätt bör den marknadspåverkan som närvaron innebär vägas mot innehållets värde för publiken och för relevansen för uppdraget i allmänhetens tjänst.

När det gäller SR:s och UR:s sändningar av digital marksänd radio (DAB-sändningar) föreslår kommittén inte några krav på utbyggnad av SR:s DAB-nät. Kommittén bedömer att SR och UR fortsatt bör ha möjlighet att bedriva DAB-sändningar och själva avgöra om sändningarna ska byggas ut efter ansökan om tillstånd hos regeringen.

Kapitel 17 Ökat samarbete mellan public service-företagen

I kapitlet framhålls att samarbeten mellan företagen i många fall främjar ett effektivt resursutnyttjande. Kommittén bedömer därför att de krav som ställs på public service-företagen att samarbeta ska gälla även nästa tillståndsperiod. Kommittén föreslår därutöver att det ska ställas upp ett villkor om att public service-företagen ska fördjupa sitt samarbete när det gäller att sända och tillhandahålla UR:s program på SR:s och SVT:s plattformar på internet.

I kapitlet behandlas public service-företagens uppdrag när det gäller säkerhets- och beredskapsfrågor. Kommittén bedömer att nuvarande villkor om beredskap samt uppdrag och organisation vid höjd beredskap bör gälla även nästa tillståndsperiod. Kommittén understryker också att UR:s beredskapsuppdrag är viktigt. Eftersom UR:s beredskapsuppdrag omfattar skärpt beredskap framhålls att UR:s beredskapsplanering bör omfatta även en sådan situation. Kommittén anser också att det i UR:s beredskapsuppdrag bör ingå att planera för hur utbildningsväsendets behov av program inom utbildningsområdet kan tillgodoses vid höjd beredskap och ytterst krig.

Vidare föreslår kommittén att nuvarande villkor som gäller säkerhet för produktion och distribution ska göras teknikneutrala. Företagens distribution bör därmed oavsett distributionsform ske med så god säkerhet att eventuella avbrott eller andra störningar blir så kortvariga som möjligt.

Kommittén föreslår också att SR:s och SVT:s skyldighet att sända meddelanden som är av vikt för allmänheten bör gälla alla företagens linjära radio- och tv-sändningar, dvs. såväl marknätssändningar som webbsändningar. Därutöver föreslås att så kallade VMA-meddelanden också ska sändas på andra sätt. Slutligen föreslår kommittén att det ska ställas upp villkor om att SR så snart det är möjligt ska utforma meddelandena så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Kapitel 19 Medelstildelning

I kapitlet behandlas public service-företagens medelstildelning för nästa tillståndsperiod. Kommittén föreslår att medelstildelningen till respektive företag för 2026 ska höjas med 3 procent utifrån 2025 års tilldelning. Medelstildelningen ska därefter höjas med 2 procent per år 2027–2030 och med 1 procent per år 2031–2033.

Den föreslagna medelstildelningen bedöms ge företagen förutsättningar att kunna utvecklas och möta framtidens behov samt genomföra det beredskapsarbete som omfattar både fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. Public service-företagen förväntas dock göra prioriteringar i verksamheten, arbeta med att finna möjligheter till ökad samverkan och synergier mellan verksamheterna, särskilt på regional nivå, samt tillvarata de möjligheter som teknikutvecklingen ger. Kommittén bedömer att det under tillståndsperioden kommer att finnas stora möjligheter att effektivisera och rationalisera verksamheten fram till 2034 och anser därför att det bör ske en nedtrappning av uppräknigen under tillståndsperioden.

Förslaget bedöms ge företagen förutsättningar att arbeta långsiktigt och ge dem möjlighet att med framförhållning kunna anpassa sina kostnader och genomföra förändringar av verksamheterna. Genom att företagen får tydliga och stabila finansiella förutsättningar för tillståndsperioden bedöms det också ligga ett stort ansvar på dem att, inom ramen för tilldelningen, planera sin verksamhet och hantera kostnadsökningar som

till exempel beror på omvärldsförändringar eller som föranleds av investeringar i ny teknik.

Om andra medieföretag lämnar marknätet under tillståndsperioden och detta medför påtagligt ökade marknätskostnader för public service-företagen anser kommittén att detta bör ses som en extraordinär kostnad som inte bör ingå i medelsbeslutet för tillståndsperioden.

Kapitel 20 Konsekvenser

I kapitlet redovisas konsekvenserna av förslagen utifrån kommittéförordningen (1998:1474) och direktiven till kommittén.

Genom att principerna för hur public service-uppdraget ges av riksdag och regering föreslås framgå av den nya lagen bedömer kommittén att public service-verksamhetens oberoende och integritet upprätthålls och värnas. Att public service-företagens uppdrag även i fortsättningen är tydligt formulerade utan att präglas av detaljer bedöms även det värna verksamhetens oberoende och integritet. Vidare bedöms den mer teknikneutrala reglering som föreslås öka public service-företagens möjligheter att själva välja hur utbudet ska sändas och tillhandahållas i takt med att medievanorna förändras. Förslagen om att innehållsvillkoren ska bli teknikneutrala och att granskningen ska kunna omfatta allt innehåll från public service innebär att en enskild som anser att något av public service-företagen brustit i sitt uppdrag kan få frågan prövad, oavsett vilken form innehållet har och hur det distribueras. Förslaget bedöms leda till en ökad tydlighet för allmänheten och en bättre förståelse för granskningsnämnden för radio och tv:s prövningar, vilket i sin tur bedöms öka allmänhetens förtroende för verksamheten och stärka dess legitimitet.

Ett flertal av de förslag som lämnas förväntas få positiva effekter för konkurrensförhållandena på den svenska mediemarknaden. Det gäller bland annat de skärpta kraven på prioriteringar av egna plattformar på internet och de förslag som syftar till att öka public service-företagens hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar.

Förslagen i betänkandet innebär i vissa delar nya eller utökade arbetsuppgifter för Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv. Sammantaget bedöms förslagen medföra ökade kostnader med dels 2 miljoner kronor årligen, dels minst 10 miljoner kronor fördelat över tillståndsperioden. Därutöver tillkommer kostnaderna för en extern ekonomisk analys som uppskattas kosta mellan 800 000 kronor och 1 miljon kronor.

Kommittén konstaterar att det finns flera osäkerhetsfaktorer att ta hänsyn till när det kommer till storleken på public service-avgiften under tillståndsperioden. Kommittén bedömer dock att det inte kan uteslutas att taket för public service-avgiften kan komma att behöva höjas något i inledningen av tillståndsperioden och att sänkningar av avgiften kan komma att kunna genomföras under slutet av perioden.

Kapitel 21 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Bilaga 1

Kommittén föreslår att den nya lagen om public service och övriga författningsändringar ska träda i kraft så att nya villkor för public service-uppdraget ska kunna gälla från den 1 januari 2026.

Betänkandets lagförslag

Förslag till lag om public service

Härigenom föreskrivs följande

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om public service-uppdraget och om finansieringen av detta uppdrag.

2 § I lagen finns bestämmelser om

- public service-uppdraget och villkor för uppdraget (2 kap.),
- granskningen av innehåll (3 kap.), och
- finansieringen av uppdraget (4 kap.).

Begrepp som används i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *public service-företag*: företag som har i uppdrag att bedriva verksamhet enligt 2 kap. 1 §,
2. *publicering*: ett public service-företags sändning eller tillhandahållande av program till allmänheten, och
3. *program*: innehållet i ljudradio, tv eller andra sådana överföringar av ljud, bild eller text som sker med hjälp av elektromagnetiska vågor.

Andra bestämmelser om tv och ljudradio

4 § Bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar och beställradio finns även i radio- och tv-lagen (2010:696).

2 kap. Public service-uppdraget och villkor för uppdraget

Public service-uppdraget

1 § Uppdraget består i att bedriva radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till denna enligt

1. villkor i denna lag,
2. villkor i ett beslut enligt 3 §, och
3. villkor i sändningstillstånd och andra beslut av regeringen som meddelats med stöd av radio- och tv-lagen (2010:696).

Verksamheten ska präglas av oberoende och stark integritet och ska bedrivas självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.

Hur uppdraget ges

2 § Riksdagen beslutar för en period om åtta år om

- riktlinjerna för public service-uppdraget, och
- tilldelningen av avgiftsmedel för den verksamhet som ingår i uppdraget.

3 § I enlighet med riksdagens beslut enligt 2 § beslutar regeringen om de villkor som ska gälla för verksamheten under samma period.

De villkor som får ställas upp i ett sådant beslut framgår av 6–10, 13, 14, 16 och 17 §§.

Villkor för public service-uppdraget

Demokrati och alla människors lika värde

4 § Programverksamheten ska som helhet präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet.

Opartiskhet och saklighet

5 § Programverksamheten ska utövas opartiskt och sakligt och med beaktande av en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet.

Rättelse, genmäle, mediets genomslagskraft och respekt för enskilds privatliv

6 § Villkor får ställas upp om

1. rättelse och genmäle,
2. hänsyn till radions och tv:ns särskilda genomslagskraft, och
3. att i programverksamheten respektera en enskilds privatliv.

Mångsidigt programutbud

7 § Villkor får ställas upp om ett mångsidigt programutbud.

VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten

8 § Villkor får ställas upp om att kostnadsfritt

1. sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten, och
2. sända andra meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det.

Förbud mot reklam

9 § En publicering får inte innehålla reklam.

Villkor får ställas upp om undantag från förbudet i första stycket när det gäller reklam för egen verksamhet eller för verksamhet från ett annat public service-företag.

Förbud mot och villkor för åsiktsannonser och andra annonser

10 § En publicering får inte innehålla sådana meddelanden som framgår av 5 kap. 6 § och 14 kap. 3 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Villkor får ställas upp om andra annonser än reklam och om förbud mot sådana annonser.

Förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande

11 § En publicering får inte gynna kommersiella intressen på ett sådant sätt som framgår av bestämmelserna om otillbörligt kommersiellt gynnande i 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Förbud mot produktplacering

12 § En publicering får inte innehålla produktplacering.

Förbud mot och villkor för sponsring

13 § Villkor får ställas upp om sponsring och om förbud mot sponsring.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

14 § Villkor får ställas upp om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

I 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen (2010:696) finns krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning till tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv.

Mottagning utan villkor om särskild betalning

15 § Publiceringar ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning.

Säkerhet och beredskap

16 § Villkor får ställas upp om

1. säkerhet vid produktion och distribution av programverksamheten,
2. beredskapsarbete och en beredskapsplan för verksamheten under frestida krissituationer och höjd beredskap, och
3. verksamhet och organisation vid höjd beredskap.

Andra villkor för verksamheten

17 § Utöver vad som framgår av bestämmelserna i 6–10, 13, 14 och 16 §§ får villkor även ställas upp om

1. verksamhet och organisation,
2. användningen av avgiftsmedel,
3. förhandsprövning av nya tjänster, och
4. redovisning och revision.

Yttrande över och godkännande av villkor

18 § Innan ett beslut enligt 2 kap. 3 § fattas ska det public service-företag som beslutet ska gälla för ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen avser att ställa upp i beslutet.

Ett beslut enligt 2 kap. 3 § får inte innehålla andra programrelaterade villkor än sådana som public service-företaget har godtagit.

3 kap. Granskningen av innehåll

Granskningen av innehållet i publiceringar

1 § Granskningsnämnden för radio och tv granskar i efterhand om innehållet i publiceringar står i överensstämmelse med denna lag och de villkor som gäller för publiceringarna.

Skyldighet att lämna upplysningar, handlingar och exemplar

2 § På begäran av Mediemyndigheten eller granskningsnämnden för radio och tv ska ett public service-företag till myndigheten eller nämnden lämna

1. de upplysningar och handlingar som behövs för granskningen enligt 1 §,

2. sådana inspelningar av program som framgår av 16 kap. 11 § radio- och tv-lagen (2010:696) och andra exemplar av en publicering som behövs för granskningen enligt 1 §, och

3. de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgift som kan åläggas med stöd av 4 §.

Om public service-företaget inte lämnar ut det som begärs enligt första stycket får myndigheten eller nämnden förelägga företaget att fullgöra sin skyldighet.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Offentliggörande av granskningsnämnden för radio och tv:s beslut

3 § Finner granskningsnämnden för radio och tv att ett public service-företag har brutit mot bestämmelserna om opartiskhet och saklighet enligt 2 kap. 5 § eller mot villkor som beslutats med stöd av 2 kap. 6–8 §§ får nämnden förelägga företaget att offentliggöra nämndens beslut på lämpligt sätt. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet av beslutet ska göras i en viss publicering.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Skyldighet att betala en särskild avgift

4 § Om de bestämmelser och villkor som räknas upp i denna paragraf inte följs tillämpas bestämmelserna om särskild avgift i 17 kap. 5–7 §§ och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696).

1. Förbud mot reklam i 2 kap. 9 § första stycket och villkor om reklam som beslutats med stöd av 2 kap. 9 § andra stycket.

2. Förbud mot åsiktsannonser i 2 kap. 10 § och villkor om och förbud mot andra annonser än reklam som beslutats med stöd av 2 kap. 10 § andra stycket.

3. Förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande i 2 kap. 11 §.

4. Förbud mot produktplacering i 2 kap. 12 §.

5. Villkor om och förbud mot sponsring som beslutats med stöd av 2 kap. 13 §.

Överklagande

5 § Beslut av Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv om förelägganden som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut om förelägganden enligt 2 § första stycket 1 och andra stycket eller 3 § gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

6 § Andra beslut enligt denna lag av Mediemyndigheten och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 5 § får inte överklagas.

4 kap. Finansieringen av uppdraget

Verksamhet som finansieras med public service-avgift

1 § En public service-avgift ska finansiera den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Avgiften får inte finansiera annan verksamhet än den som anges i första stycket.

Årlig tilldelning av avgiftsmedel

2 § I enlighet med ett beslut om tilldelning av avgiftsmedel enligt 2 kap. 2 § tilldelar riksdagen årligen avgiftsmedel för den verksamhet som framgår av 2 kap. 1 §.

Vem ska betala public service-avgift?

3 § Den som är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3–5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år är skyldig att betala public service-avgift.

Hur beräknas en public service-avgift?

4 § Underlaget för public service-avgiften är den avgiftsskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Underlaget ska högst uppgå till 1,60 gånger det inkomstbasbelopp enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken som gäller för beskattningsåret.

5 § Public service-avgiften är 1 procent av avgiftsunderlaget enligt 4 §.

När upphör skyldigheten att betala public service-avgift?

6 § Public service-avgift ska betalas till och med det år den avgiftsskyldige avlider. Det som skulle ha gällt för den avlidne ska för dödsåret tillämpas för dödsboet.

Förfaranderegler

7 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av public service-avgiften finns i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Överföring och förvaltning av avgiftsmedel

8 § De avgiftsmedel som Skatteverket får in ska föras över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot).

9 § Kammarkollegiet ska förvalta avgiftsmedlen på public service-kontot.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om överföring och förvaltning av avgiftsmedlen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2025 i fråga om 2 kap. 3 § och i övrigt den 1 januari 2026.

2. Genom lagen upphävs lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst vid utgången av 2025.

3. Punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden om radio- och tv-avgift som har inletts före den 1 januari 2019.

4. Bestämmelserna i 2 kap. och de villkor som kan beslutas med stöd av bestämmelserna i det kapitlet tillämpas inte på sådana publiceringar som har gjorts före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Häri genom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §¹

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller beställ-tv* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställ-tv eller tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service* ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställradio och beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

En inspelning enligt första stycket första meningen ska bevaras i minst sex månader

1. från sändningen,
2. från det att informationen inte längre tillhandahålls, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen, eller
3. från uppspelningen, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 d yttrandefrihetsgrundlagen.

Den som här i landet för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller som upplåter satellitkapacitet ska också ombesörja att varje program spelas in och bevaras. Detta gäller dock inte om någon annan ska göra detta enligt första stycket.

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte samtidig och oförändrad vidareändning av program genom trådnät.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av sådan beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer som tillhandahåller beställradio och har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)

dels att 4 kap. 18 och 19 §§, 11 kap. 6 och 7 §§ och 14 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 4 kap. 18 §, 11 kap. 6 § och 14 kap. 8 § ska utgå,

dels att 2 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 3 och 12 §§, 5 kap. 4 och 12 §§, 9 kap. 1 och 2 §§, 11 kap. 1, 3 och 4 §§, 15 kap. 11 §, 16 kap. 2 §, 17 kap. 10 §, 18 kap. 2 §, 19 kap. 1 § och rubriken närmast före 5 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas 3 nya paragrafer 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a §, närmast före 1 kap. 7 §, 4 kap. 11 a § och 11 kap. 3 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Tv och ljudradio från ett public service-företag

7 §

Bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar och beställradio från ett public service-företag finns även i lagen (0000:000) om public service.

Om lagen om public service innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, tillämpas den bestämmelsen.

2 kap.

1 §¹

En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,
  2. sänder kommersiell radio,
  3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,
  4. sänder ljudradio där regeringen meddelar tillstånd,
  5. tillhandahåller beställ-tv, eller
  6. tillhandahåller beställradio
- som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om (0000:000) om public service.*

¹ Senaste lydelse 2022:1669.

finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter, däribland leverantörens e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare och om leverantörens ägarstruktur samt, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster. För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som *har ett uppdrag enligt lagen om public service* gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

2 §²

Anmälan för registrering till Mediemyndigheten ska göras av den som
1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,

2. tillhandahåller beställ-tv,
3. tillhandahåller beställradio
3. tillhandahåller beställradio som *finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,* och *har ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service,*

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller
5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningsskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

4 kap.**3 §³**

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv *till public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*. Mediemyndigheten ger tillstånd i övriga fall.

Tillståndsvillkor för public service-företag**11 a §**

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv som ges till ett public service-företag enligt 3 § får endast förenas med de villkor som anges i 9 § 1–4, 6–9, 14 och 16.

Ett tillstånd enligt första stycket får inte innehålla några programrelaterade villkor.

12 §⁴

Ett tillstånd som har beviljats av regeringen att sända tv och sökbar text-tv ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som har beviljats av Mediemyndigheten att sända tv eller sökbar text-tv ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv som ges av regeringen ska gälla i åtta år.

Även tillstånd att sända tv och sökbar-text-tv som ges av Mediemyndigheten ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

5 kap.***Beriktigande******Rättelse*****4 §⁵**

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv *ska, om programmet inte är reklam, beriktigas när det är befogat om*

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv *som sänts på annat sätt än genom tråd ska, om programmet inte är reklam, rättas när det är befogat.*

³ Senaste lydelse 2023:841.

⁴ Senaste lydelse 2023:841.

⁵ Senaste lydelse 2023:275.

– *programmet sänts på annat sätt än genom tråd, eller programmet sänts eller*

– *tillhandahållits av ett programföretag vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, *beriktigas* när det är befogat.

Uppgifter som förekommit i ett program i en tv-sändning eller i sökbar text-tv som sänts genom tråd bör, om programmet inte är reklam, *rättas* när det är befogat.

12 §⁶

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten *bedrivs med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service*, och av Mediemyndigheten i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

9 kap.

1 §⁷

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande

⁶ Senaste lydelse 2023:841.

⁷ Senaste lydelse 2020:875.

antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar och sökbar text-tv som *sker med tillstånd av regeringen* och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv *där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter.* En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidareändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

2 §⁸

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare *vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*

Sändningsplikten för tv-sändningar enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som har olika innehåll och sänds samtidigt av en tillståndshavare *som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.*

11 kap.

1 §⁹

Tillstånd att sända ljudradio meddelas av regeringen om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av

Regeringen ger tillstånd att sända ljudradio till public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public ser-

⁸ Senaste lydelse 2020:875.

⁹ Senaste lydelse 2023:841.

radio och tv i allmänhetens tjänst. *vice.* Regeringen *ger* också tillstånd
Regeringen *meddelar* också till- att sända ljudradio till utlandet.
stånd att sända ljudradio till ut-
landet.

Regeringen får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar till utlandet som sker med stöd av tillståndet.

Mediemyndigheten får ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio. Myndigheten får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

3 §¹⁰

Ett tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio får förenas med villkor som anges i 4 kap. 8, 10 och 11 §§.

Ett tillstånd får dessutom förenas med villkor om skyldighet att

1. sända till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal programtjänster i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för synskadade enligt 10 kap. 2 § och utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
5. bereda utrymme för sändningar med stöd av tillstånd av regeringen,
6. använda en viss sändningsteknik,
7. samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor för att främja tillgänglighet och konkurrens,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. iaktta bestämmelsen om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket,
10. iaktta bestämmelsen om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket,
11. sända genmälen,
12. i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,
14. regionalt sända och producera program,
15. kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten och, om en myndighet begär det, andra meddelanden som är av vikt för allmänheten,
16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte bara kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och
17. utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid fredstida krissituationer samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

Tillståndsvillkor för public service-företag

3 a §

Ett tillstånd att sända ljudradio som ges till ett public service-företag enligt 1 § första stycket får endast förenas med de villkor som anges i 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 14 och 16.

Ett tillstånd enligt första stycket får inte innehålla några programrelaterade villkor.

4 §¹¹

Ett tillstånd som beviljats av regeringen att sända ljudradio ska gälla i åtta år om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Ett tillstånd som beviljats av regeringen att sända ljudradio i andra fall än som anges i första stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd att sända ljudradio som ges av regeringen till ett public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som ges av regeringen att sända ljudradio i andra fall än som anges i första stycket ska gälla för en viss tid som bestäms av regeringen.

15 kap.

11 §¹²

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio från ett public service-företag med ett uppdrag enligt lagen (0000:000) om public service.

16 kap.

2 §¹³

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio som finansieras med public serviceavgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställ-tv eller beställradio står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

¹¹ Senaste lydelse 2018:1895.

¹² Senaste lydelse 2020:875.

¹³ Senaste lydelse 2020:875.

eller i beställ-tv står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 4 kap. 7 § ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att

1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller

2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

17 kap.

10 §¹⁴

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *beriktigande* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

Beslutet får innefatta ett föreläggande vid vite.

Granskningsnämnden för radio och tv får besluta att leverantören av medietjänster på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot programrelaterade villkor som beslutats med stöd av 4 kap. 8 eller 9 §, 18 § andra stycket 1 eller 2, 11 kap. 3 § eller 6 § andra stycket 1–3 eller bestämmelserna om *rättelse* i 5 kap. 4 § första stycket. Ett sådant beslut får dock inte innebära att offentliggörandet måste ske i leverantörens program.

18 kap.

2 §¹⁵

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§, eller

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, eller 14 kap. 1–3 §§,

2. ett tillståndsvillkor enligt 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt,

3. *tillståndshavaren i den tillståndspliktiga verksamheten väsentligt brutit mot 2 kap. 4, 5, 9–12 §§ lagen (0000:000) om public service, eller*

¹⁴ Senaste lydelse 2023:275.

¹⁵ Senaste lydelse 2022:460.

4. ett villkor enligt 2 kap. 6–10, 13 och 14 §§ lagen (0000:000) om public service har åsidosatts på ett väsentligt sätt i den tillståndspliktiga verksamheten.

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

19 kap.

1 §¹⁶

Mål om återkallelse av tillstånd på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 och om överträdelse av 5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 § ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol.

Mål om återkallelse av tillstånd ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol när det är fråga om återkallelse på grund av överträdelse av

1. villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 denna lag eller 2 kap. 6 § lagen (0000:000) om public service, eller

2. 5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 § denna lag eller 2 kap. 4 och 5 §§ lagen (0000:000) om public service.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Mediemyndigheten.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den som meddelat tillståndet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. För sändningar och tillhandahållanden av program i en tv-sändning, i beställ-tv eller i sökbar text-tv före ikraftträdandet gäller 5 kap. 4 § i den äldre lydelsen.

¹⁶ Senaste lydelse 2023:841.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Häriigenom föreskrivs att 2 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 29 kap. 1 §, 46 kap. 3 § och 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Lagen gäller också för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),
  2. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
  3. lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
  4. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
  5. socialavgiftslagen (2000:980),
  6. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift, och
  7. lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.
7. lagen (0000:000) om public service.

12 kap.

3 §²

De allmänna skattetabellerna ska grundas på att

1. inkomsten är oförändrad under kalenderåret,
2. mottagaren bara kommer att beskattas för den inkomst som anges i tabellen,
3. mottagaren inte ska betala någon annan skatt eller avgift än
  - a. kommunal inkomstskatt,
  - b. statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster,
  - c. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
  - d. avgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,
  - e. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och
  - f. public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,
4. mottagaren inte kommer att medges något annat avdrag än grundavdrag vid beskattningen, och
5. mottagaren kommer att medges skattereduktion för
  - a) allmän pensionsavgift och arbetsinkomst enligt 67 kap. 4–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229),
  - b) sjukersättning och aktivitetsersättning enligt 67 kap. 9 a § inkomstskattelagen, eller

¹ Senaste lydelse 2018:1896.

² Senaste lydelse 2020:1167.

c) förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.

Tabellerna ska också ange skatteavdraget för

1. den som är född 1938 eller senare och inte är skyldig att betala allmän pensionsavgift enligt 67 kap. 4 § inkomstskattelagen, och

2. den som inte har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen.

Bestämmelserna i första stycket ska också tillämpas för den som är född 1937 eller tidigare och har rätt till skattereduktion för arbetsinkomst enligt 67 kap. 5–9 §§ eller för förvärvsinkomster enligt 67 kap. 46–48 §§ inkomstskattelagen.

29 kap.

1 §³

Inkomstdeklaration ska lämnas till ledning för

1. bestämmande av underlag för att ta ut skatt eller avgift enligt

a. inkomstskattelagen (1999:1229),

b. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,

c. 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

d. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i de fall som avses i 2 § första stycket 1–4 och 6–13 den lagen,

e. lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

f. lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift,

g. 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

h. lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,

i. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* i. 4 kap. *lagen (0000:000) om public service*, och

j. lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut,

2. bestämmande av underlag för att ta ut egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980),

3. bestämmande av skattereduktion, samt

4. beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken.

46 kap.

3 §⁴

Betalningssäkring får inte användas för avgifter enligt

1. begravningslagen (1990:1144),

2. lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, och

3. *lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i service*. 3. *lagen (0000:000) om public allmänhetens tjänst*.

³ Senaste lydelse 2022:1760.

⁴ Senaste lydelse 2018:1896.

56 kap.

6 §⁵

I beslut om slutlig skatt ska Skatteverket även bestämma storleken på följande skatter och avgifter:

1. skatt och avgift på de underlag som avses i 3 §,
2. skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
3. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),
4. avgift enligt 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
5. avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund,
6. egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980), och
7. public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. 7. public service-avgift enligt lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Denna lag är inte tillämplig på digital service som tillhandahålls av

1. ett företag som bedriver *radio- och tv-verksamhet som finansieras enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*, eller

1. ett företag som bedriver *verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service*, eller

2. en icke-statlig organisation vars service inte

a) är väsentlig för allmänheten, eller

b) är avsedd för personer med funktionsnedsättning eller specifikt tillgodoser deras behov.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data ska ha följande lydelse.

1 kap.

7 §

Lagen ska inte tillämpas av

1. andra kulturinstitutioner än bibliotek, museer och arkiv,
2. huvudmän enligt skollagen (2010:800), eller
3. *radio- eller tv-företag vars sändningsverksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.*
3. *företag som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696).

Föreslagen lydelse

8 §

Bestämmelser om skyldighet att sända viktiga meddelanden till allmänheten i ljudradio och tv finns i radio- och tv-lagen (2010:696) och lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2023:664) om mediestöd

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2023:664) om mediestöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Mediestöd får lämnas till juridiska personer som ger ut allmänna nyhetsmedier.

Mediestöd får lämnas även till juridiska personer som ger ut andra nyhetsmedier än allmänna nyhetsmedier om det till följd av händelser som leder till väsentligt förändrade förutsättningar för att bedriva medieverksamhet finns ett angeläget behov av stöd. Det som sägs i 6–8 §§ i denna lag ska gälla även för sådana nyhetsmedier. Ett sådant stöd får lämnas under en tidsperiod om högst fem år.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller en juridisk person som bedriver verksamhet som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Mediestöd får inte lämnas till staten, en kommun, en region eller en juridisk person som bedriver verksamhet enligt lagen (0000:000) om public service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:34)

Bilaga 3

Yttrande över betänkandet har avgetts av Amazon, Barnombudsmannen, Bauer Media Audio Filial, Bonnier News AB, Copyswede, Dikko, Diskrimineringsombudsmannen (DO), Ekonomistyrningsverket, Fackförbundet DIK, Fackförbundet Scen & Film, Film- & TV-Producenterna, Film i Skåne AB, Film i Väst AB, Filmpool Nord, Film Stockholm AB, Folkbildningsrådet, Forum för levande historia, Frantzwagner Sällskapet – Sinti Kettanepa, Funktionsrätt Sverige, Förbundet Sveriges Dövblinda, Föreningen Oberoende Public Service (OPS), Föreningen RUNG, Försvarshögskolan, Försvarsmakten, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs universitet (Institutionen för journalistik, medier och kommunikation och Nordicom), Hörselskadades Riksförbund, Institutet för mänskliga rättigheter, Institutet för språk och folkminnen (Isof), Internet Society Sweden Chapter (ISOC-SE), Internetstiftelsen, Judiska Centralrådet, Judiska Ungdomsförbundet, Justitiekanslern, Jämställdhetsmyndigheten, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Konkursverket, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Konstnärsnämnden, Kungl. biblioteket, Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Värmland, Länsstyrelsen i Västerorrlands län, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Läromedelsföretagen, Läromedelsförfattarna, Mediemyndigheten, Medier & demokrati (Lindholmen Science Park), Meänmaa, Mittuniversitetet, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Netnod, Nätverket unga för tillgänglighet (Nuft), Närradios Riksorganisation, PRO, Post- och telestyrelsen (PTS), Publicistklubben, Regelrådet, Region Kronoberg, Region Norrbotten, Region Värmland, Reportrar utan gränser, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL), Riksförbundet Sveriges Museer, Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige, Riksorganisationen Hela Sverige ska leva, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO), Sametinget, Schibsted Media, SOS Alarm Sverige AB, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), SPF Seniorerna, Spotify AB, Statens kulturråd, Statens skolverk, Statskontoret, Stiftelsen Svenska Filminstitutet, Stim, Stockholms universitet (Institutionen för mediastudier), Svensk biblioteks förening, Svensk Scenkonst, Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI), Svenska Journalistförbundet, Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté (Parasport Sverige), Svenska Samernas Riksförbund, Svenska Tordedalångars Riksförbund – Tornionlaaksoiset (STR-T), Sverigefinländarnas delegation, Sverigefinska ungdomsförbundet, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Sveriges Dramatikerförbund, Sveriges Dövas Riksförbund, Sveriges Jiddischförbund, Sveriges Kommuner och

Regioner, Sveriges Konsumenter, Sveriges kristna råd, Sveriges Lärare, Sveriges Riksidrottsförbund, Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Skolledare, Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Utbildningsradio AB (UR), Synskadades Riksförbund, Södertörns högskola, Telenor Sverige AB, Teracom Group AB, Tidningsutgivarna (TU), Tillväxtverket, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Trajosko Drom, TV4 Media AB, Viaplay Group AB och Västra Götalandsregionen.

Därutöver har yttrande inkommit från Community Media Sweden, Dramaski AB, FHDBF Riks, Göteborgs stad, Ifpi Sverige, Internationella Juristkommissionens svenska avdelning, Jönköpings Lokal TV, Ledarna – Sveriges chefsorganisation, Landsorganisationen i Sverige (LO), Public servicerådet, Riksarkivet, Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB), Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning (DHB), Riksförbundet Pensionärsgemenskap, SKPF Pensionärerna, Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Studieförbunden i samverkan, Svenska Arkivförbundet, Svenska Fotografers Förbund, Svenska Musikerförbundet, Sveriges distributörer av institutionell film (SDF), Sveriges Dövas Ungdomsförbund, Sveriges Kvinnoorganisationer, Sveriges Yrkesmusikerförbund, Sverigefinska Riksförbundet, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och tio privatpersoner.

Följande remissinstanser har inte inkommit med något yttrande: Acast, Bris, É Romani Glinda, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB, Föräldraalliansen Sverige, Google Sverige, Institutet för mediastudier, Källkritikbyrån, Malmö Ungdomscentral, Medieföretagen, Met Nuoret, Meta, Netflix, NTM Media, Region Östergötland, Research Institutes of Sweden (RISE), Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU), Same Ätnam, Sáminuorra, Stadsnätsföreningen, Sveriges Annonörer, Sveriges barn- och ungdomsorganisationer (LSU), Sveriges Olympiska Kommitté (SOK), Sveriges Tidskrifter, Sveriges universitets- och högskoleförbund, Teknikföretagen, Tele2 AB, Telia Company AB, Ung Media Sverige, Unionen, Uppsala universitet, Utgivarna, Vetenskap & Allmänhet och Warner Bros Discovery.

Sammanfattning av rapporten Redovisning av uppdrag om vidaresändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse

I rapporten redovisar, i den del som avser vidaresändningsplikt, Mediemyndigheten (tidigare Myndigheten för press, radio och tv) uppdraget att se över bestämmelserna i 9 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) om skyldighet att vidaresända tv-sändningar och sökbar text-tv genom tråd. Myndigheten skulle bedöma om regleringen var proportionerlig, fortsatt nödvändig och lämpligt utformad och, vid behov föreslå förändringar.

Myndighetens förslag avser ändringar i radio- och tv-lagen.

Vidaresändningsplikten

Mediemyndigheten gör bedömningen att det fortfarande finns ett behov av en vidaresändningsplikt för att tillgodose allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning. Myndigheten anger att det vanligaste sättet att ta emot tv i flerfamiljshus i Sverige är via kabel-tv och ip-tv. Över två miljoner av dessa tv-abonnemang är tecknade i gruppavtal av fastighetsägare vilket gör att hushåll i stor omfattning är inlåsta genom det val av tv-leverantör som fastighetsägaren har gjort. Den goda bredbandstäckningen är enligt myndigheten inte i sig tillräcklig för att tillgången till SVT Play ska kunna tillgodose allmänhetens behov av tillgång till allsidig upplysning fullt ut. Det linjära utbudet på SVT Play speglar i dag inte till fullo marksändningarna eftersom de lokala nyheterna inte sänds linjärt i SVT Play. Mediemyndigheten anser att hushållens tv-vanor är av betydelse för om det även fortsatt finns ett behov av vidaresändningsplikt i trådbundna nät. Myndigheten konstaterar att en stor del av befolkningen fortfarande tittar på SVT genom tråd, antingen kabel-tv eller ip-tv, och att det är viktigt att SVT:s utbud är lättillgängligt för hushållen. Att hänvisas till att ta del av linjärt innehåll på SVT Play kan utgöra en tröskel för delar av den svenska befolkningen, som äldre personer. Myndigheten bedömer även att vidaresändningsplikten fyller en viktig funktion för att säkerställa att SVT:s kanaler finns i de olika tv-utbudena för flerfamiljshus till en skälig kostnad.

Mediemyndigheten föreslår en ändring av rubriken i 9 kap. radio- och tv-lagen. Myndigheten föreslår att ”i kabelnät” tas bort från rubriken eftersom vidaresändningsplikten inte är begränsad till kabelnät utan omfattar alla trådbundna nät.

Vidaresändningsplikten innebär en skyldighet att vidaresända SVT:s linjära marksändningar. Mot bakgrund av utvecklingen på mediemarknaden och inte minst med tanke på den pågående utredningen om public service-bolagens uppdrag från år 2026 och inriktningen mot en övergång till ett mer teknikneutralt public service-uppdrag, anser myndigheten att vidaresändningsplikten bör ses över på nytt inom en snar framtid.

Vidaresändningsplikt för tekniska tilläggstjänster

Mediemyndigheten anser att det behövs ändringar i radio- och tv-lagen för att tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av vidare-sändningsplikten. Det har dessutom under lång tid funnits en osäkerhet kring om krav på vidare-sändning av tillgänglighetstjänster kan ställas och det framstår därför också som lämpligt att ändra i lagen för att det ska bli tydligt vad som gäller. Myndigheten lämnar förslag till ändringar i 9 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Genom de föreslagna ändringarna slås fast att vidare-sändningsplikten även omfattar tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Sådana tillhörande tjänster ska, på samma sätt som de vidare-sändningspliktiga programtjänsterna i sig, kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Den föreslagna regleringen innebär enligt myndigheten en vidare-sändningsplikt i trådnät för exempelvis extra ljudspår för syntolkning och uppläst text och även för dold textning samt HbbTV-signalering för aktivering av tillgänglighetstjänster som hör till vidare-sändningspliktiga program. Det överlämnas till rättstillämpningen att närmare fastställa omfattningen av vidare-sändningsplikten. Myndigheten bör kunna förelägga den som är skyldig att vidare-sända tjänsterna, om skyldigheten inte uppfylls. Föreläggandet bör kunna förenas med vite. Myndigheten får i enskilda fall besluta om undantag från plikten, om det finns särskilda skäl till det. Undantag kan exempelvis vara motiverat för analoga kabel-tv-nät som endast kan bära ett ljudspår per programtjänst och som därmed inte kan distribuera extra ljudspår.

Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

**Skyldighet att
programtjänster**

vidaresända

**Skyldighet att vidaresända
programtjänster och vissa
tillhörande tjänster**

1 §

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar och sökbar text-tv till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar och sökbar text-tv som sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar och sökbar text-tv där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidaresändning enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar även tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningar enligt första stycket och tillhörande tjänster enligt tredje stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Förteckning över remissinstanserna (rapporten)

Yttrande över Myndigheten för press, radio och tv:s rapport Redovisning av uppdrag om vidaresändningsplikt och framhävande av innehåll av allmänt intresse har avgetts av Copyswede, Fastighetsägarna, Hörselskadades Riksförbund, Justitiekanslern, Konkurrensverket, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för tillgängliga medier, Post- och telestyrelsen, Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige, SPF Seniorena, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Allmännyttiga (tidigare Sveriges Allmännyttiga bostadsföretag), Sveriges Dövas Riksförbund, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB, Synskadades Riksförbund, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB, och Teracom AB.

Följande remissinstanser har inte kommit in med något yttrande: Acast, Allente AB, Bahnhof AB, Bauer Media, Discovery Networks Sweden, Framtidens bredband, Funktionsrätt Sverige, Förbundet Sveriges Dövblinda, Hi3G, Hyresgästföreningen, ITUX, Netflix, NRJ Sweden AB, Nätverket Unga för Tillgänglighet, Podme, RBS Broadcasting AB, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar – RBU, Sappa AB, Spotify Technology S.A, Svenska stadsnätetsföreningen, Sveriges Konsumenter, Telia Sverige AB, TV4 Media, Utgivarna, Viaplay Group AB, Viaplay Group Radio AB och Warner Bros Discovery.

Sammanfattning av departementspromemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28)

EU:s mediefrihetsförordning, som antogs i april 2024, innehåller regler för en väl fungerande inre marknad för medietjänster och till skydd för mediernas oberoende och mångfald. I förordningen ställs bland annat krav på medlemsstaterna att respektera medietjänsternas redaktionella oberoende, säkerställa skydd av journalisters källor och införa skyddsmekanismer för oberoendet hos public service. I förordningen finns också bestämmelser om transparens inom mediesektorn, bedömningar av koncentrationer på mediemarknaden, medieinnehåll på mycket stora onlineplattformar, publikmätning och statlig annonsering.

I promemorian föreslås de författningsförslag som bedöms nödvändiga för att mediefrihetsförordningen ska kunna tillämpas och få fullt genomslag. Bland annat föreslås att bestämmelser om utnämning och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag förs in i den lag om public service som 2023 års parlamentariska public service-kommitté föreslår i betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34). Mediefrihetsförordningens bestämmelser ska i huvudsak börja tillämpas från och med den 8 augusti 2025. Den nya lagen och förordningen föreslås därför träda i kraft samma datum. De författningsförslag som rör public service-företag föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Promemorians lagförslag i relevanta delar

Förslag till lag om ändring i lagen (0000:0000) om public service

Härigenom föreskrivs att det i lagen (0000:000) om public service ska införas ett nytt kapitel, 5 kap., av följande lydelse.

5 kap. Utnämmande och entledigande av styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag

Bolagsordningens innehåll

1 § Ett public service-företags bolagsordning ska, utöver det som följer av 3 kap. 1–3 §§ aktiebolagslagen (2005:551), innehålla

10. förfaranderegler för utnämmande av styrelseledamöter och verkställande direktör som syftar till ett transparent, öppet, effektivt och icke-diskriminerande utnämningförfarande, och

11. transparenta, objektiva och icke-diskriminerande kriterier för uppdraget som styrelseledamot och verkställande direktör.

Förfaranderegler och kriterier som anges i bolagsordningen enligt första stycket 1 och 2 gäller inte arbetstagarrepresentanter som utses enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Prövning av beslut om entledigande i förtid

2 § Beslut av bolagsstämman eller styrelsen i ett public service-företag att entlediga en styrelseledamot eller den verkställande direktören innan förordnandetiden löpt ut ska, på talan av den som entledigats, upphävas om beslutet inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning).

Talan enligt första stycket ska väckas vid allmän domstol inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad.

Registrering av beslut enligt aktiebolagslagen

3 § Ett beslut om entledigande i förtid som anges i 2 § första stycket som det inte längre är möjligt att föra talan mot enligt 2 § andra stycket får registreras av Bolagsverket enligt bestämmelserna i 27 kap. aktiebolagslagen (2005:551), även om beslutet inte uppfyller förutsättningarna i artikel 5.2 tredje stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förteckning över remissinstanserna (Ds 2024:28)

Efter remiss har yttranden kommit in från Bonnier Group, Domstolsverket, Föreningen för Digitala Fri- och Rättigheter, Föreningen Grävande Journalister, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, och Sveriges Utbildningsradio AB, Göteborgs universitet (Institutionen för journalistik, medier och, kommunikation, Nordicom), Institutet för mänskliga rättigheter, Integritetsskyddsmyndigheten, Justitiekanslern, Kalmar kommun, Kammarrätten i Stockholm, Karlstads kommun, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Konsumentverket, Lunds universitet (juridiska fakulteten), Malmö kommun, Mediemyndigheten, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Regelrådet, Schibsted, Statskontoret, Stockholms tingsrätt, Svea hovrätt, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Tidskrifter, Sveriges Utbildningsradio AB, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Tidningsutgivarna (TU), Tierps kommun, TV Media AB, Upphandlingsmyndigheten, Uppsala universitet (juridiska fakulteten), Västra Götalandsregionen och Åklagarmyndigheten.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Acast, Amazon, Bauer Media Group, Bolagsverket, Borlänge kommun, Brottsofferjouren Sverige, Civil Rights Defenders, Elektronikbranschen, Enköpings kommun, Eskilstuna kommun, Google Sverige, Gotlands kommun, Göteborgs kommun, Halmstads kommun, Institutet för juridik och internet, Institutet för mediestudier, Jönköpings kommun, Karlshamns kommun, Karlskoga kommun, Kristianstads kommun, Kristinehamns kommun, Lerums kommun, Ljungby kommun, Ljusdals kommun, Luleå kommun, Medier och demokrati (Lindholmen Science Park), Meta Sverige, Motala kommun, Netflix, Norrköpings kommun, NTM, Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM), Polismyndigheten, Piteå kommun, Publicistklubben, Region Norrbotten, Region Skåne, Region Stockholm, Region Västerbotten, Reportrar utan gränser, Riksdagens ombudsmän (JO), Skellefteå kommun, Solna kommun, Spotify, Stockholms kommun, Stockholms universitet (Institutionen för mediestudier), Strängnäs kommun, Sundsvalls kommun, Svenskt Näringsliv, Sveriges Konsumenter, Säkerhetspolisen, Teknikföretagen, Umeå kommun, Utgivarna, Viaplay Group AB, Västerås kommun, Warner Bros Discovery och Östersunds kommun.